

WSPÓLNOTA *małopolska*

KWIECIEŃ – MAJ – CZERWIEC 2009

NR 2 (48), Rok XVII

ISSN 1428-4162

II MAŁOPOLSKIE TARGI FUNDUSZY EUROPEJSKICH

ROZWÓJ GMIN I POWIATÓW

Marek Gabzdyl, wójt Raciechowic
Gmina Jabłonią kwitnąca

Tadeusz Patalita, wójt Mszany Dolnej
Justyna Kowalczyk – nasz powód do dumy

Edward Bogaczyk, burmistrz Piwnicznej-Zdroju
Dawny charakter uzdrowiska

Mariusz Ryś, burmistrz Tuchowa
Zmieniamy nasze miasto

MAŁOPOLSKIE JUBILEUSZE

650-lecie Bobowej

635-lecie Koszyc

40-lecie Chełmka

Mamy wiele, by **wygrać!**

Fundusze Europejskie
dla **Małopolski**

NARODOWA
STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

www.fundusze.malopolska.pl

Szanowni Państwo!

Jak poinformowała „Rzeczpospolita”, w zeszłym roku polskie samorzady wydały na inwestycje prawie 30 mld zł. To rekordowa kwota, a można się spodziewać, że tegoroczny wskaźnik będzie jeszcze wyższy i to pomimo odczuwalnego kryzysu. Miasta, gminy, powiaty i województwa są bowiem największymi inwestorami w kraju, a na ich konta wpływać już zaczęły pierwsze dotacje z programów operacyjnych na lata 2007-2013. Zagraniczni eksperci zauważają, że samorzady są w tej chwili najbardziej wiarygodnym partnerem, np. dla banków i międzynarodowych instytucji finansowych. 10 lat temu jako radny Województwa Małopolskiego uchylałem budżet w wysokości 200 milionów zł, a w tym roku jest to kwota dziesięć razy większa.

Renoma jaką posiadają polskie samorzady jest najlepszym dowodem, że przeprowadzone przez Polskę reformy samorządowe są sukcesem. Że trud wielu tysięcy samorządowców opłacił się. Widać to wyraźnie w infrastrukturze. Podczas gdy wszyscy przyglądają się kolejnym ekipom rządzącym, którym jak po grudzie idzie zwiększanie długości autostrad i dróg ekspresowych, w szybkim tempie remontowane są drogi gminne, powiatowe i wojewódzkie – czemu w wielu przypadkach towarzyszą inwestycje w modernizację sieci kanalizacyjnych, powstają chodniki i ścieżki rowerowe. Wymiernym tego rezultatem jest poprawa bezpieczeństwa i czystsze środowisko. Bilans reform samorządowych dla rozwoju cywilizacyjnego Polski jest więc bez wątpienia korzystny. Drugą równie kluczową reformą była Balcerowicza.

Niniejsza publikacja jest m.in. pokłosiem II Małopolskiej Konferencji i Targów Funduszy Europejskich, które Stowarzyszenie Gmin i Powiatów Małopolski zorganizowało w kwietniu b.r. (uczestniczyło w nich ponad pół tysiąca osób, które mogły się zapoznać z dostępnymi środkami na ten okres programowania, a każda instytucja miała własne stoisko informacyjne i ekspertów). Uzupełnieniem jest przedstawienie sukcesów, jakie osiągnęły małopolskie samorzady dzięki funduszom europejskim i innym mechanizmom zewnętrznego finansowania. Pokazujemy zarówno rezultaty, jak i śmiałe plany. Środki już rozliczone i dopiero przyznane. Cieszę się, że Stowarzyszenie Gmin i Powiatów Małopolski, któremu przewodzę, dołożyło swoją cegiełkę do tego sukcesu organizując od wielu lat bezpłatne konferencje samorządowe o pozyskiwaniu funduszy europejskich. Również nasze Małopolskie Regionalne Centrum Informacji Europejskiej przy Małym Rynku, afiliowane przy UKiE, od dziesięciu lat udziela bezpłatnych porad i informacji (osobiście, telefonicznie, mailowo) o funduszach unijnych samorządom, przedsiębiorcom, studentom i wszystkim zainteresowanym mieszkańcom Małopolski.

Kazimierz Barczyk
Przewodniczący SGiPM

WSPÓLNOTA
małopolska

Wydawca:

Stowarzyszenie Gmin i Powiatów Małopolski,
ul. Grodzka 15, 31-004 Kraków,
tel./fax 0 12 421 93 12

Redakcja:

ul. Grodzka 15, 31-006 Kraków,
wspolnota.malopolska@interia.pl

Redaktor Naczelny:

Wojciech Stańczyk,
tel. 0 667 053 195,
wojciech.stanczyk@gmail.com

Współpraca:

Bartosz Lipszyc,
Agnieszka Warzecha

Opracowanie graficzne i skład:

FORMAT XXL, tel. 012 260 73 70,
format@formatxxl.com.pl

Druk:

Drukarnia EKODRUK,
tel. 012 296 19 09, biuro@ekodruk.eu

Produkcja:

AstaPress

Z głębokim żalem i smutkiem pożegnaliśmy

Waldemara Serwińskiego

**Burmistrza Miasta i Gminy Uzdrowiskowej Muszyna
zasłużonego długoletniego Samorządowca Ziemi Muszyńskiej,
aktywnego członka SGiPM**

Rodzinie, Bliskim i Współpracownikom składam wyrazy szczerego współczucia

w imieniu Samorządów Małopolski

Kazimierz Barczyk

Przewodniczący Stowarzyszenia, Gmin i Powiatów Małopolski

Mamy wiele, by wygrać

z **Romanem Ciepłą**

wicemarszałkiem Województwa Małopolskiego
rozmawia Wojciech Stańczyk

Panie Marszałku, coraz częstsze są krytyczne głosy na temat Małopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego. Rozczarowują nie tylko zbyt szczupłe jak na wiele potrzeb środki, ale i procedury, np. przy składaniu wniosków.

Powiem szczerze, że do tej pory nie słyszałem głosów krytycznych. Od samego początku, zanim jeszcze program został uruchomiony, spodziewaliśmy się, że nie wystarczy środków dla wszystkich, więc było to jasne, mówiliśmy to też w poprzedniej kadencji sejmiku, iż 1 260 000 000 euro to jest kwota absolutnie nie wystarczająca, aby rozwiązać wszystkie problemy związane z utrzymaniem tempa rozwoju. Zresztą ta refleksja powinna być bardziej oczywista, jeśli sobie zdamy sprawę, że środki europejskie mają uzupełniać nasze fundusze na rozwój, a nie być jedynymi jakie używamy do rozwiązania naszych problemów. Jeżeli popatrzymy np. na system edukacji, to środki, które są inne niż MRPO, mają służyć do interwencji, a nie do budowania np. systemu wychowania przedszkolnego. Mówię specjalnie o innym programie, żeby pokazać, że mamy do czynienia ze środkami, które mają uzupełniać nasze fundusze i umożliwić nam realizację naszych zamierzeń, a nie być wyłącznie skarbnicą, z której będziemy czerpać. Oczywiście, że środków mogłoby być więcej, ale skoro mamy do dyspozycji tyle, musieliśmy opracować jakieś kryteria podział tych środków. Można być z nich niezadowolonym, ale są czytelne, klarowne i łatwe do stosowania.

Duże emocje wśród beneficjentów wzbudza ta pula środków, która przeznaczona jest na rewitalizację miast. Wartość przedkładanych projektów przekracza dostępne fundusze, więc wiadomo, że nie wystarczy dla wszystkich. Gdyby bowiem sprawiedliwie dać wszystkim dofinansowanie do jednego projektu nie przekraczałoby miliona euro. Nie przewidzieliście, że to działanie spotka się z aż tak dużym zainteresowaniem?

Jest rzeczą oczywistą, że każdy dobry gospodarz, w tym wypadku burmistrz czy prezydent, chce, aby jego miasto atrakcyjnie się prezentowało. Byłby złym samorządowcem, gdyby nie chciał przeprowadzić modernizacji głównych skupisk, a przecież w każdym mieście jest centrum, które wymaga pielęgnacji, w którym zawsze coś można poprawić. Milion euro, nawet dla małego Wojnicza czy nowego miasta jakim jest Szczucin, może być kwotą nie wystarczającą. Próbowanie takiego podziału tych

środków nie ma sensu. Część projektów będzie musiała znaleźć inne źródło finansowania. Wprowadziliśmy twarde zasady, które premiować będą projekty najlepsze, najlepiej przygotowane, najbardziej odpowiadające założeniom tej części MRPO, który jest odpowiedzią na wyzwania związane z rewitalizacją miast. Kontrakt będzie podpisany z konkretnym miastem dopiero wtedy, kiedy zakończy się cała procedura oceny wniosków. Procedura jest dwuczęściowa, najpierw jest pewien rodzaj konkursu, programy, które zostały przedstawione oceniali fachowcy z dziedziny rewitalizacji, urbanisty, architektki, ludzie, którzy polityką miejską zajmują się od dawna. W drugiej części ci, którzy zostaną zaproszeni dopiero mogą złożyć konkretne wnioski. One powinny być kompleksowe, powinny odpowiadać nie tylko na wyzwania architektoniczne, ale również rozwiązywać pewien problem społeczny, który ujawnił się po II Wojnie Światowej, kiedy prowadzono dziwną politykę marginalizowania centrów miast na rzecz rozbudowy osiedli.

Pragnę w tym miejscu zaznaczyć, że zaproszenie do konkursu nie oznacza jeszcze przyznania pieniędzy. Teraz nastąpi drugi etap naborów, ale selekcja będzie rygorystyczna i zapewne tylko niewielka część tych, którzy złożyli projekty, będzie mogła uzyskać pieniądze. To wcale nie oznacza, że należy z tych projektów rezygnować. Jeżeli jakieś miasto nie dostanie środków z MRPO, a ma zaniedbane dzielnice w centrum miasta, to przecież, jest wiele różnych źródeł, które można wykorzystać. Ja sam byłem prezydentem miasta i nie było jeszcze funduszy nawet przed akcesyjnymi, a udało nam się przeprowadzić rewitalizację tarnowskiej Starówki. Rynek, który był miejscem zaniedbanym i wszyscy obchodzili go z daleka, nagle stał się salonem tego miasta, a przecież Tarnów nie miał takiego szczęścia jak Kraków, Sandomierz czy Zamość w postaci olbrzymich państwowych dotacji.

Beneficjenci czują się zawiedzeni tym, że podatek VAT nie jest uznawany za kwalifikowany koszt. To oczywiście stanowisko Ministra Finansów, oparte na interpretacji uregulowań obowiązujących w Unii Europejskiej, ale istotnie wpływające na realny poziom dotacji.

Przyjęliśmy to do wiadomości i na bieżąco dokonujemy korekt, podobnie muszą zrobić beneficjenci. Być może wynika to z faktu, że część wpływów, jakie budżet państwa otrzymuje z tytułu VAT,

stanowi nasz wkład do budżetu UE. W każdym razie nie zmienimy tego. Uważam jednak, że ten problem da się rozwiązać. Aktualnie zabezpieczamy dodatkowe środki dla instytucji kultury, które pokryją ten wydatek.

A co z procedurami oceny wniosku? I tu nie brakuje malkontentów, którzy krytycznie wyrażają się m.in. na temat kompetencji i doświadczenia ekspertów. Czy skompletowanie naprawdę fachowego zespołu oceniającego wnioski jest aż trudne?

Nie byłoby takie trudno, gdyby nie fakt, że w tym momencie jest bardzo ciężko o ludzi, którzy dają gwarancję bezstronności. Okazuje się, co uwidoczniło się chociażby przy kompletowaniu ekspertów do oceny wniosków na rewitalizację miast, że spora liczba specjalistów w tej dziedzinie jest już zajęta przez samych potencjalnych beneficjentów. Zaproszenie ich do panelu byłoby nadużyciem. To komplikuje sytuację, gdyż na rynku zostaje stosunkowo nieduża grupa ludzi. Dotyczy to zresztą wielu innych dziedzin, a przestrzegamy zasadę, żeby ludzie, którzy chcą oceniać, nie byli zaangażowani w doradztwo. Jeżeli natomiast ktoś wyraża dezaprobatę w stosunku do decyzji w każdej chwili może się od niej odwołać. Od 1 kwietnia istnieje nowy tryb oceny wniosków, można się również odwoływać do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego. Ostatecznie wszystkie nasze decyzje podlegają nadzorowi sądowemu.

Kraków jest jedyną stolicą województwa, która otrzymała w regionalnym programie operacyjnym wydzieloną oś (Krakowski Obszar Metropolitalny). Jest to istotne wzmocnienie dla rozwoju miasta i jego funkcji, ale czy nie grozi pogłębieniem dysproporcji między Krakowem, a resztą województwa. Inne województwa na taki krok się nie zdecydowały.

Trudno mi odnosić się do innych województw i nie chcę przeprowadzać żadnych analogii. Tyle, że tak naprawdę to z jakim miastem mielibyśmy Kraków porównać? Na pewno nie z Opolem, nawet nie ze Szczecinem, nie z Lublinem, nie z Rzeszowem, nie z Kielcami, może z Warszawą, może z Wrocławiem. W żadnym chyba jednak województwie jego stolica nie pełni tak równie strategicznej roli. Musimy sobie zdać sprawę, że bez Krakowa Małopolska nie istnieje. W Krakowie i jego najbliższym otoczeniu wytwarzamy blisko 50% PKB całego regionu. Tutaj mieszka ok. 30% ludności, tutaj skupiają się największe potencjały naukowe, co dziś jest szczególnie ważne. A więc rola Krakowa jako centrum Małopolski jest bezdyskusyjna. I jeżeli Małopolska, a takie mamy

oczekiwania i dążenia, była stolicą polskiej turystyki, aby tutaj dziedzictwo kulturowe było magnesem, który przyciąga nie tylko Polaków, ale i turystów z zagranicy, jeżeli mamy rozwijać przemysł nowych technologii, jeżeli ma się rozwijać środowisko naukowe, to Kraków musi uzyskać wsparcie. To jest oczywiste i tak bezdyskusyjne, że nie znajduję argumentów, które mogłyby być przeciwwagą. Konsekwencją takiego myślenia jest wydzielenie obszaru, który powinien być poddany pewnym procedurom tworzenia ładu przestrzennego. Myślę tutaj o planie przestrzennym, transporcie metropolitalnym, gospodarce energetycznej oraz ochronie środowiska. Jeżeli te wszystkie funkcje miałyby być zabezpieczone, już nie wspomnę o Krakowie jako centrum logistycznym czy centrum komunikacyjnym, zintegrowane, skoordynowane, to samo miasto nie podoła temu. Musi być wsparte przez region, ale to wcale nie oznacza, że odstępujemy od zasady zrównoważonego rozwoju. Wręcz przeciwnie. Znalezienie puli środków odpowiednich i proporcjonalnych, bo jeżeli mówimy o 230 mln euro dla metropolii Krakowskiej, w stosunku do 1 260 mln, które mamy w programie, to nawet nie odpowiada to potencjałowi gospodarczemu Krakowa. Jednak koncentracja tych środków pozwoli rozwiązać szereg problemów. Natomiast, proszę zauważyć, że Kraków nie uczestniczy w kilku innych priorytetach MRPO, np. rozwoju obszarów wiejskich. W PO Kapitał Ludzki np. dla wyrównywania szans edukacyjnych przedszkoli, te środki też są nie dostępne. Poziom bezrobocia w Krakowie, to dzisiaj 2,8%, a więc nie potrzeba środków na zwalczanie bezrobocia, one są potrzebne w powiecie gorlickim, dąbrowskim gdzie poziom bezrobocia sięga 16–17%, a więc te dysproporcje potencjału odpowiadają dysproporcji środków.

Czy jest Pan zadowolony z efektów wdrażania Funduszy? Jak duża jest wartość projektów, na które województwo podpisało umowy?

Mamy się czym pochwalić, bo Małopolska jest zdecydowanym liderem na tle innych regionów, zarówno po względem liczby jak i wartości podpisanych umów. Województwo małopolskie podpisało 307 umów na kwotę 1,294 mld zł. Nasz region plasuje się również na pierwszym miejscu jeśli chodzi o ilość i wartość płatności – 205 wniosków na kwotę 73 mln zł. Trudno w tej sytuacji być niezadowolonym. Cieszę się, bo widzę, że nasz trud nie idzie na marne, że samorządy, przedsiębiorcy i organizacje pozarządowe, dostrzegły szansę na pomyślny rozwój.

Dziękuję za rozmowę

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Program
Rozwoju
Obszarów
Wiejskich
na lata 2007-2013

MAŁOPOLSKI
REGIONALNY
PROGRAM
OPERACYJNY
NARODOWA
STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Fundusze Europejskie dla Małopolski

Roman Ciepiela

Wicemarszałek Województwa Małopolskiego

Obecnie mamy do wykorzystania olbrzymie środki, które pozwolą na realizację konkretnych projektów umożliwiających dalszy rozwój naszego regionu. Jest to największy strumień funduszy od transformacji ustrojowej 1989 r. Dzięki unijnym dotacjom Województwo Małopolskie od kilku lat systematycznie modernizuje infrastrukturę oraz stwarza warunki dla innowacyjnego rozwoju. Powstają kolejne fragmenty autostrad, unowocześniamy odcinki linii kolejowych. Jednocześnie uczestniczymy w procesie, który jest wielką przygodą intelektualną. Dzięki środkom unijnym budujemy zręby innowacyjności, walczymy z wykluczeniem cyfrowym oraz wspieramy ośrodki transferu technologii, tak aby małopolska gospodarka była coraz bardziej konkurencyjna. Dzięki efektywnym i skutecznym działaniom region Małopolski jest zdecydowanym liderem – zarówno pod względem liczby jak i wartości podpisanych umów. Na dzień 6 kwietnia 2009 r. Województwo małopolskie podpisało 307 umów na kwotę 1,294 mld zł. Nasz region plasuje się również na pierwszym miejscu jeśli chodzi o ilość i wartość płatności – 205 wniosków na kwotę 73 mln zł.

Główną osią naszych działań są obecnie trzy programy operacyjne: **MRPO (Małopolski Regionalny Program Operacyjny)**, **POKL (Program Operacyjny Kapitał Ludzki)**, **PROW (Program Rozwoju Obszarów Wiejskich)**, które w sposób kompleksowy zapewniają wsparcie dla rozwoju, innowacyjności, wzrostu konkurencyjności, poprawy infrastruktury oraz wspierania edukacji.

Małopolski Regionalny Program Operacyjny to poprawa infrastruktury, przemysłu, zwiększenie konkurencyjności oraz wsparcie dla przedsiębiorstw. Przewidziane są również nakłady na kulturę, promocję i turystykę. **Program Operacyjny Kapitał Ludzki** ma na celu zwiększenie poziomu aktywności zawodowej oraz zdolności do zatrudnienia osób bezrobotnych i biernych zawodowo. Kładzie się też nacisk na zmniejszenie obszarów wykluczenia społecznego, poprawę zdolności adaptacyjnych pracowników i przedsiębiorstw do zmian zachodzących w gospodarce oraz polepszenie jakości usług edukacyjnych. **Program Rozwoju Obszarów Wiejskich** ma wzmocnić konkurencyjność sektora rolnego i leśnego, poprawić stan środowiska naturalnego i obszarów wiejskich, wpłynąć na jakość życia na obszarach wiejskich oraz zróżnicowanie gospodarki wiejskiej. W jego ramach wdrażany jest także program **Leader** promujący lokalne strategie rozwoju.

Mamy szansę wygrać lepszą przyszłość dla Małopolski. „Mamy wiele, by wygrać!”

Unia Europejska – wspólnota regionów

Europejska Współpraca Terytorialna 2007 – 2013

Leszek Zegzda

Wicemarszałek Województwa Małopolskiego

Unia Europejska wspiera szczególnie projekty współpracy międzyregionalnej oraz szerzej międzynarodowej, w których uczestniczą partnerzy z kilku krajów czy regionów członkowskich. Tematyka projektów koncentruje się wokół istotnych dla regionów obszarów tematycznych, takich jak: ochrona środowiska, transport, polityka społeczna, potencjał turystyczny, kulturowy, współpraca sieciowa. Wspólna realizacja projektów podnosi ich wartość oraz skuteczność i daje dodatkowe efekty w postaci na przykład nowych kontaktów czy możliwości zwykłego podpatrzenia „jak to robią inni”.

Dla Małopolski najbardziej naturalna współpraca skierowana jest na regiony słowackie – Kraje Przeszowski i Żyliński. Współpraca na poziomie samorządów regionalnych daje mocne podstawy do wzajemnych kontaktów zaś dostępny dla beneficjentów Program Współpracy Transgranicznej Rzeczpospolita Polska – Republika Słowacka 2007 – 2013 w ramach Europejskiej Współpracy Terytorialnej otwiera możliwości wsparcia finansowego dla ciekawych projektów. Program ten, co warto szczególnie podkreślić, adresowany jest nie tylko do samorządów lokalnych, ale także organizacji pozarządowych pogranicza polsko – słowackiego, które z sukcesami budują już od lat *transgraniczne, sąsiedzkie społeczeństwo obywatelskie*.

Obok współpracy transgranicznej, również projekty POWER i PEOPLE, wdrażane przez samorząd województwa w ramach Programu Współpracy Międzyregionalnej INTERREG IVC, dają cenne możliwości wspierania inicjatyw lokalnych z zakresu ochrony środowiska czy polityki społecznej. W projektach tych wartością dodaną jest możliwość współpracy sektora naukowo – badawczego z sektorem pozarządowym i to nie tylko z obszaru Małopolski, ale także z jej partnerskich regionów europejskich.

Zachęcam wszystkich do korzystania z szerokich możliwości jakie dają Programy Europejskiej Współpracy Terytorialnej dostępne dla beneficjentów w Małopolsce.

Małopolski Regionalny Program Operacyjny

Marek Sowa

Celem Małopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego, będącego największym programem finansowanym ze środków Europejskiego Funduszu Regionalnego w latach 2007 – 2013 w Małopolsce, jest tworzenie warunków dla wzrostu gospodarczego i wzrostu zatrudnienia. Jest to szczególnie ważne teraz, w okresie dekonunktury gospodarczej, kiedy to właśnie środki z funduszy europejskich stanowią jeden z najważniejszych czynników wpływających na wzrost PKB determinujący rozwój regionu. To dodatkowy impuls rozwojowy, niezwykle istotny w okresie spowolnienia gospodarczego. To także szansa na zmianę wizerunku całej Małopolski – nowe inwestycje, nowe projekty, nowe marzenia i realne możliwości ich finansowania.

Pragnę zapewnić, że Małopolska dobrze wykorzystuje tę szansę. Kilometry wybudowanych dróg, wodociągów i kanalizacji, zakupiona aparatura medyczna, budowane obiekty sportowe, biblioteki, domy kultury i muzea – to wszystko każdy z nas może już zobaczyć. Jeszcze więcej mówią jednak liczby. Największa ilość zawartych umów o dofinansowanie (390 umów), najwyższa wartość zakontraktowanych środków (prawie 839 mln zł - bez pomocy publicznej) oraz najwyższa wartość rozliczonych wniosków o płatność (ponad 63 mln zł - bez pomocy publicznej) stawiają Małopolskę na pozycji niekwestionowanego lidera wśród wszystkich województw wdrażających Regionalne Programy Operacyjne. Warto wspomnieć, że następne w kolejności województwo śląskie podpisało umowy na kwotę o ponad jedną trzecią niższą niż wartość umów podpisanych przez nasze województwo.

Tak dobry wynik w Małopolsce jest efektem profesjonalnie prowadzonej polityki dotyczącej funduszy unijnych oraz aktywności samorządów mobilizującej nas do jeszcze szybszego działania. Dotychczas ogłoszono 25 konkursów. Łącznie przewidziano w nich na dofinansowanie ponad 1 mld 403 mln zł. Proces wyboru zakończono już w ramach 13 konkursów obejmujących: inwestycje w drogi regionalne i powiatowe, infrastrukturę badawczo - rozwojową i kulturalną, wsparcie mikro i małych przedsiębiorstw, ochronę zdrowia, gospodarkę wodno-ściekową, projekty w zakresie rekreacji i sportu, odnowę centrów wsi, organizację imprez kulturalnych oraz promocję i budowanie marki Małopolski na arenie międzynarodowej. W ogłoszonych konkursach wybrano 477 projektów na kwotę dofinansowania przekraczającą 961 mln zł. Najważniejsze dla naszego regionu inwestycje zostały wpisane na specjalną listę projektów kluczowych. Na ich realizację przeznaczono 371 mln euro. Z tej listy Zarząd Województwa Małopolskiego wybrał już 7 projektów na kwotę dofinansowania ponad 158 mln zł. W przypadku sześciu projektów zostały podpisane umowy na łączną kwotę ponad 134 mln zł. Dotyczą one budowy Biblioteki PAT w Krakowie, budowy Centrum Dydaktyczno-Bibliotecznego Podhalańskiej Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Nowym Targu, budowy Lotniczego Parku Kulturowego w Krakowie wraz z Gmachem Głównym Muzeum Lotnictwa Polskiego, adaptacji budynków byłego Monopolu Tytoniowego na potrzeby Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Oświęcimiu oraz zrealizowanej już budowy nowego odcinka ul. Księcia Józefa i wykonanej technologii teatru muzycznego w budynku Opery Krakowskiej.

To wszystko stanowi powód do dumy i determinuje do jeszcze większej pracy. Wszystkich zainteresowanych mieszkańców Małopolski zapraszamy do Centrum Informacyjnego FEM. Znajdą tu Państwo profesjonalne konsultacje, pakiet szkoleń i bezpłatne usługi naszych ekspertów. Zapraszamy codziennie od poniedziałku do piątku, bezpośrednio na ul. Wielicką 72 w Krakowie, lub też na stronę internetową www.fem.malopolska.pl.

Rozwój obszarów wiejskich

Wojciech Kozak

Samorząd Województwa Małopolskiego wdraża w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007- 2013 działania Osi IV Leader. Szczegółowe informacje na temat programu można uzyskać w Departamencie Środowiska i Rozwoju Obszarów Wiejskich w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Małopolskiego.

W ramach Osi IV Leader w okresie od 17 listopada 2008 roku do 15 stycznia 2009 roku trwał nabór wniosków na wybór Lokalnej Grupy Działania (LGD) do realizacji Lokalnej Strategii Rozwoju (LSR). Na terenie Małopolski powstały 42 Lokalne Grupy Działania, z czego 22 z nich to grupy już funkcjonujące, pozostałe 20 to nowe inicjatywy. Lokalne Grupy Działania skupiają 159 gmin ze 168 gmin uprawnionych do aplikowania o środki finansowe w ramach realizacji PROW 2007-2013. Najwyższy w kraju odsetek obszaru województwa objęty LGD (ok. 95%) znajduje swoje odzwierciedlenie w ilości przyznanych dla województwa środków w ramach Osi IV Leader – prawie 291 454 624 zł (co plasuje Małopolskę na drugim miejscu pod względem ilości przyznanych środków finansowych). Weryfikacja wniosków została zakończona. W dniu 25 czerwca 2009 roku Zarząd Województwa Małopolskiego podjął Uchwałę w sprawie wyboru Lokalnych Grup Działania do realizacji Lokalnej Strategii Rozwoju w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013. Do realizacji LSR wybranych zostało 39 LGD.

Oś IV Leader odpowiada za następujące działania:

- 4.1 „Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju”
- 4.2 „Wdrażanie projektów współpracy”
- 4.3 „Funkcjonowanie lokalnej grupy działania, nabywanie umiejętności i aktywizacja”.

Wnioski kwalifikujące się do udzielenia pomocy w ramach działania 4.1 mogą dotyczyć: różnicowania w kierunku działalności nierolniczej, tworzenia i rozwoju mikroprzedsiębiorstw, odnowy i rozwoju wsi oraz małych projektów. Działanie 4.2 umożliwia przygotowanie i realizację projektu współpracy. Natomiast działanie 4.3 ma na celu: zapewnienie sprawnej i efektywnej pracy Lokalnych Grup Działania, doskonalenie zawodowe osób uczestniczących w realizacji LSR, budowanie kapitału społecznego na wsi oraz pobudzanie zaangażowania społeczności lokalnej w rozwój obszaru.

Likwidujemy białe plamy projektowe

Dziś, w połowie 2009 roku Małopolska jest niekwestionowanym liderem w pozyskiwaniu funduszy unijnych. Jesteśmy najlepsi w kraju w wykorzystywaniu środków na przedsięwzięcia infrastrukturalne, dobrze radzimy sobie także z realizacją projektów społecznych. Niestety nie wszystkie powiaty są tak samo aktywne w pozyskiwaniu funduszy. Jest to istotny problem, szczególnie w przypadku tak zwanych projektów „miękkich”, czyli takich, które mają służyć bezpośrednio ludziom – poprawie edukacji, integracji społecznej, zmniejszeniu bezrobocia i rozwoju przedsiębiorczości. Wsparcie w ramach takich projektów powinno być skierowane przede wszystkim do osób, regionów, miejscowości i instytucji, które znajdują się w gorszej sytuacji niż inne. A często to właśnie one nie czują się pewnie w aplikowaniu o unijne fundusze. W Małopolsce widać to wyraźnie – mamy gminy, które są niewątpliwymi liderami – piszą projekty i otrzymują dotacje, ale także i takie, które nie nawet nie starają się o środki z funduszy.

Aby zmienić tę sytuację i zaktywizować tereny, na których nie powstał ani jeden lub znikoma liczba projektów związanych z Programem Kapitał Ludzki, Województwo Małopolskie zainicjowało pionierski na skalę kraju projekt: *Likwidacja Białych Plam projektowych w zakresie PO KL*.

Od marca do maja w wytypowanych dziesięciu powiatach: dąbrowskim, proszowickim, nowosądeckim, gorlickim, tatrzańskim, tarnowskim, nowotarskim, bocheńskim, miechowskim, limanowskim, 133 osoby uczestniczyły w warsztatach z tworzenia projektów dotyczących tak zwanych inicjatyw oddolnych, czyli takich, w których mieszkańcy małych miast i wsi organizują się w celu rozwiązywania lokalnych problemów. W bezpłatnych zajęciach, prowadzonych przez ekspertów, udział wzięli głównie nauczyciele, członkowie fundacji i stowarzyszeń, domów kultury, rad rodziców, przedszkoli, klubów sportowych – wśród których zadeklarowano powstanie 17 partnerstw. Członkowie part-

nerstw będą wspólnie tworzyć i realizować projekty dla pobudzenia aktywności w miejscowościach, gdzie mieszkają i pracują.

Likwidacja Białych Plam projektowych zaowocowała powstaniem 34 projektów, w ramach których przewidziano zajęcia dla dzieci i osób dorosłych: *Mały uczeń w drodze do UE, Z komputerem łatwiej, Ścieżkami tradycji, Młodzi filmowcy, Aktywizacja kobiet, Bliżej nauki*, imprezy lokalne: *Festyn kulturalny*, spotkania: *Gramy w piłkę w całej gminie, Taki mały, taki duży może mistrzem być i naukę języków: Język angielski oknem na świat*.

Napisane projekty zostaną złożone w konkursach ogłoszonych przez Wojewódzki Urząd Pracy w Krakowie w 2009 roku i jeśli przejdą pozytywnie ocenę, będą służyć poprawie życia mieszkańców wsi i małych miast. Mamy nadzieję, że ich realizacja przyczyni się do rozwiązania wielu lokalnych problemów, w myśl zasady „wszystko w naszych rękach”!

Opracowanie: Joanna Burdek, Departament Polityki Regionalnej, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego

Województwo Małopolskie zaprasza do udziału w konkursie filmowym „UNIA NAKRĘCENI” młodych ambitnych twórców niezależnych, uczniów szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych oraz studentów.

Do 25 września na adres Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego (Departament Polityki Regionalnej, ul. Wielicka 72, 30-552 Kraków) można przesyłać reportaże/dokumenty, spoty oraz animacje. Dla zwycięzców ufundowano atrakcyjne nagrody!

Zobacz więcej: www.fundusze.malopolska.pl

Województwo Małopolskie przeprowadziło w marcu kampanię promującą fundusze europejskie w Małopolsce pod hasłem „Mamy wiele, by wygrać”. Na billboardach i citylightach oraz w prasie i Internecie pojawił się symbol przekazywania środków z Unii Europejskiej do Małopolski – pałeczka sztafetowa.

Małopolanie usłyszeli także spoty radiowe, przekonujące do aktywności w zakresie pozyskiwania funduszy europejskich. W ten sposób chcieliśmy zwrócić uwagę na to, jak bardzo liczymy na aktywność mieszkańców naszego regionu w wykorzystaniu środków unijnych. Do 2015 roku Małopolska ma do bowiem dyspozycji łącznie ok. 2,4 mld euro. To duże pieniądze, które realnie mogą zmienić nasz region. Z całą pewnością poprawi się infrastruktura, ale równie ważna jest inwestycja w człowieka i jego rozwój.

Do skutecznej realizacji tych procesów niezbędny jest udział mieszkańców regionu. Liczą się interesujące projekty, ważne inicjatywy, świetne pomysły. Jako Małopolska jesteśmy dobrze przygotowani do skutecznego skorzystania z europejskich funduszy. Zresztą już w poprzednich latach zdaliśmy egzamin, tablice z informacjami o tym, że drogi, wodociągi, budynki czy szkoły zostały sfinansowane ze środków unijnych rozsiępane są po całym Województwie. Jesteśmy liderem i chcemy nim pozostać. Pokażmy, że i teraz „mamy wiele, by wygrać!”

Opracowanie: Departament Polityki Regionalnej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego

Małopolski Regionalny Program Operacyjny

Małopolski Regionalny Program Operacyjny (MRPO) to największy pod względem wartości oraz zróżnicowany tematycznie program finansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w latach 2007-2013 w Małopolsce. Zagwarantowane w ramach MRPO prawie 1,3 mld euro przeznaczone są na dofinansowanie inwestycji, które mają się przyczynić do podniesienia konkurencyjności i innowacyjności gospodarki, poprawy spójności wewnątrzregionalnej oraz rozwoju potencjału instytucjonalnego podmiotów z naszego regionu.

Główny cel Programu to wzrost gospodarczy oraz wzrost zatrudnienia w Małopolsce. Jak bardzo Małopolska skorzysta na unijnych funduszach? Wszystko w rękach potencjalnych beneficjentów MRPO, gdyż prawie 900 mln euro jest przyznawane bezpośrednio w ramach konkursów, a pieniądze dostają najlepsze projekty startujące w wyścigu po dotacje. Dotacje zostały podzielone na 9 priorytetów.

Najwięcej – bo 390 mln euro, czyli blisko jedną trzecią Programu – przeznaczono na „Infrastrukturę dla rozwoju gospodarczego”. W efekcie w Małopolsce budowane są nowe drogi a wiele z istniejących odcinków jest remontowanych, zakupiony zostanie nowoczesny tabor autobusowy i modernizowane będą połączenia szynowe. 163 mln euro przeznaczone zostało na poprawę warunków dla rozwoju społeczeństwa opartego na wiedzy. Oznacza to rozbudowę zaplecza dydaktycznego szkół wyższych Małopolski, a także większy dostęp do Internetu.

Na rozwój i podnoszenie konkurencyjności małopolskich przedsiębiorstw oraz wsparcie komercjalizacji badań naukowych w ramach „Gospodarki regionalnej szansy” zarezerwowano 161 mln euro. 101 mln euro zostanie wykorzystane na budowę sieci informacji turystycznej w województwie, adaptację obiektów zabytkowych do celów turystycznych, inwestycje w bazę noclegową oraz ochronę zabytków.

Dla Krakowa i jego ościennych gmin czyli dla tzw. Krakowskiego Obszaru Metropolitalnego przeznaczono 172 mln euro. Pieniądze zostaną zainwestowane m. in. w infrastrukturę wystawienniczą i kongresową, a także w rozwój nowoczesnej bazy medycznej. W ramach priorytetu „Spójność wewnątrzregionalna” obejmującego rozwój miast i wsi, oraz poprawę bezpieczeństwa mieszkańców zabezpieczono 156 mln euro. Dotacje mogą być wykorzystane m. in. na społeczne budownictwo mieszkaniowe, modernizację centrów miejscowości, a także poprawę warunków dostępu do służby zdrowia.

Małopolska chce także zadbać o ochronę środowiska, na co przeznaczono 93 mln euro. W tym celu podjęte zostaną działania zmierzające do rozwoju gospodarki wodno-ściekowej oraz do poprawy jakości powietrza. Planuje się także zwiększenie poziomu wykorzystania niekonwencjonalnych źródeł energii. 10 mln euro Małopolska wyda na „Współpracę międzyregionalną”. To pieniądze, za które można m. in. promować region za granicą, a także rozwijać współpracę z innymi regionami Unii Europejskiej.

Poza trybem konkursowym realizowanych jest już kilka dużych inwestycji o szczególnym znaczeniu dla regionu. Zostały one wpisane na Listę projektów kluczowych tzw. Indykatory Wykaz Indywidualnych Projektów Kluczowych (IWIPK). Łącznie na listę wpisano 37 takich zadań.

W ramach MRPO Zarząd Województwa przeznaczył na te inwestycje 371 mln euro. Wśród projektów kluczowych znalazły się między innymi: budowa biblioteki PAT (6,8 mln euro), oraz kompleksu Paderevianum II na Uniwersytecie Ja-

giellońskim (18 mln euro). W Krakowie powstaje też Lotniczy Park Kulturowy z nowym gmachem Muzeum Lotnictwa Polskiego (8,5 mln euro). 65 mln euro zarezerwowano na budowę siedmiu obwodnic: w Dobczycach, Zembrzycach, Olkuszu, Proszowicach, Wojniczu, Szczurowej i Podegrodziu. Ponad 47 mln euro pochłoną inwestycje medyczne: w Uniwersyteckim Szpitalu Dziecięcym, Centrum Urazów Ratownictwa Medycznego i Katastrof, Zintegrowane Centrum Specjalistycznej Medycyny Ratunkowej w Krakowie oraz rozwój Krakowskiego Centrum Badań i Technologii Medycznych. Na stworzenie małopolskiej szerokopasmowej sieci internetowej przeznaczono 30 mln euro.

Instytucją zarządzającą dla MRPO jest Zarząd Województwa Małopolskiego. Obsługę programu prowadzi Departament Funduszy Europejskich Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego, a do wdrażania Osi Priorytetowej 2. Gospodarka Regionalnej Szansy, obejmującej dotacje dla przedsiębiorców została powołana jednostka budżetowa – Małopolskie Centrum Przedsiębiorczości.

W ramach projektów konkursowych Unia Europejska może sfinansować do 85 proc. kosztów inwestycji. Startować po euro mogą niemal wszyscy: samorządy, organizacje pozarządowe, instytucje i firmy.

W najbliższych miesiącach ogłaszane będą kolejne konkursy. Łącznie dla Beneficjentów przeznaczono w nich ponad 101 mln euro bezzwrotnej pomocy – jest więc o co walczyć. Konkursy te dotyczyć będą pięciu dziedzin:

1. Inwestycje w obiekty i infrastrukturę uzdrowiskową.

Celem działania jest rozwój produktów i oferty turystycznej regionu oraz budowanie pozytywnego wizerunku Małopolski jako regionu atrakcyjnego turystycznie w kraju i zagranicą, mające na celu zwiększenie liczby osób odwiedzających Małopolskę i zwiększenie wpływów z działalności turystycznej.

2. Strefy aktywności gospodarczej o powierzchni 2-20 ha.

3. Strefy aktywności gospodarczej o powierzchni powyżej 20 ha.

Celem działania jest przede wszystkim podniesienie atrakcyjności inwestycyjnej regionu, poprzez tworzenie korzystnych warunków do lokowania na jego obszarze przedsiębiorstw i inwestycji.

4. Gospodarka odpadami.

Celem działania jest wprowadzenie zgodnych z normami europejskimi systemów odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych.

5. Rozwój zintegrowanego transportu metropolitalnego

Celem działania jest osiągnięcie integracji komunikacyjnej obszarów bezpośrednio otaczających Kraków ze stolicą metropolii poprzez poprawę standardów transportu publicznego oraz zwiększenie udziału tego typu transportu w przewozach pasażerskich.

Wszystkich zainteresowanych zachęcamy do kontaktu z Centrum Informacyjnym FEM

Departament Funduszy Europejskich Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego,

ul. Wielicka 72, parter, 30-552 Kraków, budynek B, wejście od ul. Dworcowej, tel. (012) 29 90 740; fax (012) 29 90 741 e-mail: fem@umwm.pl;

lub odwiedzenia naszej strony internetowej www.fem.malopolska.pl, na której obok aktualnego harmonogramu konkursów znajdują Państwo wszystkie potrzebne informacje dotyczące wypełnienia wniosków.

Centrum Informacyjne FEM

Centrum Informacyjne FEM działające w Departamencie Funduszy Europejskich Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego to kompleksowa i nowoczesna baza wiedzy o funduszach unijnych w Małopolsce. Korzystając z różnorodnych narzędzi przekazu zapewniamy instytucjom, firmom i mieszkańcom Małopolski szybki dostęp do aktualnych informacji o środkach unijnych dostępnych w regionie. Żadnego pytania nie pozostawimy bez odpowiedzi! Po informacji można zadzwonić, przesłać maila, przyjść osobiście – każda forma kontaktu z Państwem jest dla nas równie ważna.

Oferujemy:

- **Profesjonalne konsultacje merytoryczne**

Osobom zgłaszającym się do Centrum przekazujemy konkretną i precyzyjną wiedzę w zakresie wszystkich unijnych programów operacyjnych dostępnych w Małopolsce. W drodze po unijne dotacje gwarantujemy Wnioskodawcom natychmiastową informację w zakresie wszelkich zmian procedur, dokumentów, wytycznych. Nasze działania obejmują: informacje udzielane w siedzibie FEM, konsultacje telefoniczne i e-mailowe oraz konsultacje indywidualne.

- **Bezpłatne szkolenia**

Szkolenia organizowane przez Centrum Informacyjne FEM to źródło praktycznej wiedzy niezbędnej w trakcie ubiegania się o dotacje unijne. Tematykę warsztatów dostosowujemy do aktualnego etapu wdrażania Funduszy Europejskich oraz oczekiwań i poziomu wiedzy uczestników. Szkolenia prowadzą specjaliści Departamentu Funduszy Europejskich UMWM oraz eksperci i trenerzy zewnętrzni, posiadający bogate doświadczenie z zakresu wdrażania funduszy unijnych. Spotkania realizujemy cyklicznie, dając zainteresowanym możliwość wyboru optymalnego terminu uczestnictwa. Aktualny harmonogram szkoleń znajduje się na naszej stronie internetowej. Szkolenia odbywają się w siedzibie Departamentu Funduszy Europejskich UMWM w Krakowie. Jednostki samorządu terytorialnego mogą ponadto uczestniczyć w szkoleniach subregionalnych w agendach w Tarnowie, Oświęcimiu i Nowym Sączu. **Zgłoszenia na szkolenia:** poprzez formularz zgłoszeniowy na naszej stronie internetowej.

- **Specjalistyczne publikacje**

Stanowią one źródło syntetycznej i czytelnej wiedzy o Funduszach Europejskich, do najważniejszych należą:

Vademecum Beneficjenta MRPO na lata 2007-2013

Zawierające najważniejsze informacje ułatwiające korzystanie z unijnych dotacji w ramach MRPO (m.in.: podstawowe wiadomości o MRPO, wybór projektów do dofinansowania, kwalifikowanie wydatków, promocja projektu).

Ulotki informacyjne KURS NA EURO

Informacje o aktualnych konkursach w ramach MRPO 2007-2013 (na jakie projekty można uzyskać dofinansowanie, kto może złożyć wniosek, jakie są warunki dofinansowania, ścieżka wyboru projektów...).

Broszury informacyjne o funduszach unijnych na lata 2007-2013

Zbiorcza baza wiedzy o wszystkich funduszach UE dostępnych w Małopolsce w latach 2007-2013

(profilowane pod kątem typu Beneficjenta, obszaru realizowanego projektu, itp.)

Raporty, sprawozdania, podsumowania

- **Interaktywny serwis internetowy www.fem.malopolska.pl**

Zawierający wszystko co niezbędne w konkursie MRPO, a więc: aktualne terminy

naborów wniosków, regulaminy konkursów, wymaganą dokumentację konkursową (wzory wraz z instrukcją wypełnienia), Regionalny System Informatyczny RSI – generator karty projektu/wniosku o dofinansowanie.

- **Usługi dodatkowe**

„Fundusze na telefon” – to bezpłatna usługa przesyłania informacji o aktualnych naborach MRPO za pomocą SMS – dostępna dla wszystkich polskich sieci GSM. Aktywacja dokonywana jest po wysłaniu SMS-a o treści Euro na numer 503 340 503 (opłatą objęty jest wyłącznie koszt wysłania pierwszego SMS-a rejestrującego - zgodnie z taryfą operatora sieci komórkowej). Regulamin serwisu dostępny jest na naszej stronie internetowej.

Newsletter Centrum Informacyjnego FEM – bezpłatny cotygodniowy pakiet najważniejszych informacji o funduszach UE (nabory wniosków, szkolenia, zmiany w procedurach) wysyłany na wskazany adres e-mail. Aktywacja dokonywana jest po zarejestrowaniu na naszej stronie internetowej (Dział – O NAS).

Kontakt:

Centrum Informacyjne FEM

Fundusze Europejskie w Małopolsce

Departament Funduszy Europejskich

Urząd Marszałkowski

Województwa Małopolskiego

ul. Wielicka 72, parter, 30-552 Kraków,

budynek B, wejście od ul. Dworcowej

tel. 012 29 90 740; fax 012 29 90 741

e-mail: fem@umwm.pl, www.fem.malopolska.pl

Perspektywy PROGRAMU ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH 2007 – 2013

Program
Rozwoju
Obszarów
Wiejskich
na lata 2007-2013

Program Rozwoju Obszarów Wiejskich współfinansowany jest z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW).

Samorząd Województwa Małopolskiego w ramach PROW 2007-2013 odpowiedzialny jest za wdrażanie następujących działań, na które łącznie przeznaczono kwotę w wysokości ponad **272 mln euro** (EFRROW i wkład własny beneficjenta).

OŚ I

Działanie: Poprawianie i rozwijanie infrastruktury związanej z rozwojem i dostosowaniem rolnictwa i leśnictwa;

Schemat I – Scalanie gruntów – środki dostępne dla Województwa Małopolskiego na cały okres programowania – prawie **9 mln euro** (UE+budżet państwa).

Zakres pomocy obejmuje opracowanie projektu scalenia oraz zagospodarowanie poscaleniowe związane z organizacją rolniczej przestrzeni produkcyjnej. Pomoc w wysokości maksymalnie 100% kosztów kwalifikowalnych przyznawana jest staroście, z czego 75% stanowi dofinansowanie z EFRROW, natomiast pozostałe 25% pochodzi z budżetu państwa.

Schemat II – Gospodarowanie rolniczymi zasobami wodnymi – środki dostępne dla Województwa Małopolskiego na cały okres programowania – ponad **19 mln euro** (UE+budżet państwa).

Celem ww. działania jest poprawa jakości gleb, zwiększenie retencji wodnej oraz poprawa ochrony użytków rolnych przed powodzią. Beneficjentem działania jest Małopolski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych, Pomoc ma formę refundacji całości kosztów kwalifikowalnych, w tym 75% stanowi dofinansowanie z EFRROW, natomiast pozostałe 25% pochodzi z budżetu państwa.

OŚ III

Działanie: Podstawowe usługi dla gospodarki i ludności wiejskiej

Celem działania „Podstawowe usługi dla gospodarki i ludności wiejskiej” jest poprawa warunków życia oraz ułatwienie prowadzenia działalności gospodarczej na obszarach wiejskich. O dofinansowanie w ramach ww. działania mogą ubiegać się gminy, jednoosobowe spółki gminne oraz gminne zakłady budżetowe. Działanie „Podstawowe usługi dla gospodarki i ludności wiejskiej” zakłada realizację projektów w zakresie:

- gospodarki wodno-ściekowej – maksymalna kwota dofinansowania 4 mln zł,
- tworzenia systemu zbioru, segregacji, wywozu odpadów komunalnych – maksymalna kwota dofinansowania 200 tys. zł;
- wytwarzania lub dystrybucji energii wytworzonej ze źródeł odnawialnych – maksymalna kwota dofinansowania 3 mln zł.

Maksymalny poziom dofinansowania wynosi nie więcej niż 75% kosztów kwalifikowalnych projektu.

Na realizację działania Samorząd Województwa w całym okresie programowania dysponuje kwotą ponad **114 mln euro** (UE + wkład własny beneficjentów), natomiast w roku bieżącym dys-

ponuje kwotą **187 960 019 zł** (UE). Nabór wniosków o przyznanie pomocy w ramach ww. działania w Województwie Małopolskim trwał w dniach od 1 do 30 czerwca br., złożono 119 wniosków. W chwili obecnej trwa ich ocena formalno-merytoryczna.

Działanie Odnowa i rozwój wsi

Działanie „Odnowa i rozwój wsi” objęte PROW 2007-2013 ma na celu stworzenie warunków dla rozwoju społeczno-ekonomicznego obszarów wiejskich i aktywizacji ludności wiejskiej przez wsparcie inwestycyjne przyznane na realizację projektów związanych z zagospodarowaniem przestrzeni publicznej, odbudową i poprawą stanu dziedzictwa kulturowego wsi oraz podniesieniem atrakcyjności turystycznej tych obszarów. Jego zadaniem jest: poprawa jakości życia na obszarach wiejskich przez zaspokojenie potrzeb społecznych i kulturalnych mieszkańców wsi oraz promowanie obszarów wiejskich. Umożliwi to rozwój tożsamości społeczności wiejskiej, zachowanie dziedzictwa kulturowego i specyfiki obszarów wiejskich oraz wpłynie na wzrost atrakcyjności turystycznej i inwestycyjnej obszarów wiejskich.

O przyznanie pomocy działania ubiegać się mogą: gminy, instytucje kultury, dla których organizatorem jest jednostka samorządu terytorialnego, kościoły i inne związki wyznaniowe, organizacje pozarządowe posiadające status organizacji pożytku publicznego, których cele statutowe są zbieżne z celami działania **Odnowa i rozwój wsi**. Maksymalny poziom dofinansowania wynosi 75 % kosztów kwalifikowanych projektu i nie może przekroczyć 500 tys. w jednej miejscowości. Na realizację działania Samorząd Województwa w całym okresie programowania dysponuje kwotą prawie 46 mln euro (UE + wkład własny beneficjentów), natomiast w roku bieżącym dysponuje kwotą 75 312 241 zł (UE). Nabór wniosków o przyznanie pomocy w ramach ww. działania w Województwie Małopolskim trwał od dnia 2 lutego do dnia 31 marca br., złożono 223 wnioski. W chwili obecnej trwa ich ocena formalno-merytoryczna.

„Adaptacja i remont połączony z modernizacją oraz wyposażeniem obiektu dawnej cerkwi w Nowym Brzesku na Centrum Kultury wraz z otoczeniem” realizowanym w ramach działania Odnowa wsi oraz zachowanie i ochrona dziedzictwa kulturowego SPO ROL 2004 – 2006.

Fot. Wojciech Szmitaj

Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa

ARiMR powstała w 1994 r. w celu wspierania rozwoju rolnictwa i obszarów wiejskich. Jest akredytowaną agencją płatniczą. Zajmuje się wdrażaniem instrumentów współfinansowanych z budżetu Unii Europejskiej oraz udziela pomocy ze środków krajowych. Głównymi beneficjentami działań realizowanych przez ARiMR są rolnicy, mieszkańcy wsi, przedsiębiorcy i samorządy lokalne.

W latach 2007-2013 ARiMR jest podmiotem wdrażającym instrumenty pomocy finansowane z następujących funduszy unijnych:

- Europejskiego Funduszu Rolnego Gwarancji (EFRG), w ramach którego agencja będzie kontynuowała realizację instrumentów pomocy I filara WPR (płatności bezpośrednie, wspólna organizacja rynku owoców i warzyw, wspólna organizacja rynku rybnego). Pula środków przeznaczonych dla Polski w ramach tego funduszu wynosi 14 mld euro z UE.
- Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW), z którego finansowane będą wszystkie działania dotyczące rozwoju obszarów wiejskich (II filar WPR) – przewidywane środki dla Polski w ramach tego funduszu wynoszą 13,2 mld euro z UE.
- Europejskiego Funduszu Rybackiego – przewidywana alokacja dla Polski w ramach tego funduszu wynosi 657 mln euro z UE.

Realizowane zadania

• Płatności bezpośrednie

Płatności bezpośrednie są instrumentem wsparcia dochodów rolników. Polscy rolnicy zostali objęci uproszczonym systemem płatności bezpośrednich. Wsparcie finansowe udzielane jest rolnikom proporcjonalnie do powierzchni upraw. Po raz pierwszy płatności bezpośrednie zostały wypłacone polskim rolnikom w 2004 roku po akcesji Polski do Unii Europejskiej. Grupie około 1,4 miliona beneficjentów przekazane zostało 8,6 miliarda złotych.

• Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013

Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 umożliwia kontynuację procesu modernizacji oraz rozwoju polskiej gospodarki żywnościowej i wsi, rozpoczętego w minionych latach.

Zgodnie z intencją UE jest to program, który uzupełnia wspólną politykę rolną. W ramach EFRROW, który finansuje PROW w tym okresie, Polska otrzyma 13,2 mld euro, które wraz ze środkami krajowymi stanowią łączny budżet w wysokości 17,2 mld euro.

W ramach PROW 2007-2013 realizowane będą następujące działania:

- Ułatwianie startu młodym rolnikom.
- Renty strukturalne.
- Korzystanie z usług doradczych przez rolników i posiadaczy lasów.
- Modernizacja gospodarstw rolnych.
- Zwiększanie wartości dodanej podstawowej produkcji rolnej i leśnej.
- Uczestnictwo rolników w systemach jakości żywności.
- Grupy producentów rolnych.
- Wspieranie gospodarowania na obszarach górskich i innych obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania (ONW).
- Program rolnośrodowiskowy (Płatności rolnośrodowiskowe).
- Zalesianie gruntów rolnych oraz zalesianie gruntów innych niż rolne.
- Odtwarzanie potencjału produkcji leśnej zniszczonego przez katastrofy oraz wprowadzanie instrumentów zapobiegawczych.
- Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej.
- Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw.

Do końca 2008 r. ARiMR zrealizowała z PROW 2007-2013 płatności na kwotę ponad 4,8 mld zł.

**Małopolski Oddział Regionalny
Agencja Restrukturyzacji
i Modernizacji Rolnictwa
Ul. Lubicz 25
31-503 Kraków**

Instrumenty finansowe dla MŚP

GIF – Instrument na rzecz wysokiego wzrostu i innowacji

Sposób aplikowania o wsparcie w ramach instrumentu GIF

Instrument GIF – Instrument na rzecz wysokiego wzrostu i innowacji w MŚP – High Growth and Innovative SME Facility, dzieli się na 2 opcje:

1. Instrument GIF1
2. Instrument GIF2

Głównym celem instrumentu GIF są inwestycje kapitałowe w wyspecjalizowane fundusze podwyższonego ryzyka.

Adresaci instrumentu GIF1:

- fundusze finansujące wczesne stadium rozwoju przedsiębiorstwa z grupy MŚP,
- fundusze mogące pełnić rolę szczególnie silnego katalizatora w rozwoju rynków kapitału podwyższonego ryzyka dla danej technologii lub w danym regionie,
- podmioty utworzone w celu dokonywania transferu technologii.

Adresaci instrumentu GIF2:

Wyspecjalizowane fundusze kapitału podwyższonego ryzyka udostępniające kapitał udziałowy lub quasi-udziałowy innowacyjnym MŚP o wysokim potencjale wzrostu, będącym w fazie ekspansji.

Beneficjenci końcowi instrumentu GIF:

MŚP

Instytucja wdrażająca instrument GIF:

Europejski Fundusz Inwestycyjny (EFI)

Nabór wniosków o wsparcie w ramach instrumentu GIF:

1. Otwarty (instrument został oficjalnie uruchomiony 14 grudnia 2007 roku)
2. Tryb ciągły (nie ma rund aplikacyjnych, wnioski są przyjmowane w trybie ciągłym)

Procedura składania i selekcji wniosków o wsparcie w ramach instrumentu GIF:

Szczegółowe wytyczne wdrożeniowe dotyczące powyższych opcji instrumentu GIF można pobrać w sekcji Baza dokumentów dotyczących CIP. Należy wybrać dokument dotyczący odpowiedniej opcji GIF1 lub GIF2.

Zainteresowany fundusz kapitałowy powinien przygotować wniosek w formie szczegółowego memorandum inwestycyjnego oferty niepublicznej.

Dokument należy sporządzić w wersji elektronicznej, w języku angielskim i przesłać wyłącznie pocztą elektroniczną do Europejskiego Funduszu Inwestycyjnego na adres:

cip.venturecapital@eif.org

lub w formie papierowej, bezpośrednio do Europejskiego Funduszu Inwestycyjnego na adres:

**European Investment Fund
CIP GIF
96, Boulevard Konrad Adenauer
L-2968 Luxembourg
LUXEMBOURG**

Europejski Fundusz Inwestycyjny przeprowadza wstępną selekcję otrzymanych wniosków aplikacyjnych, zgodnie z najlepszą praktyką rynkową oraz prowadzenia działalności gospodarczej, w sposób przejrzysty i niedyskryminujący, unikając konfliktu interesów. Fundusze wybrane we wstępnej selekcji na podstawie analizy wniosków inwestycyjnych, przedstawiane są następnie do akceptacji Komisji Europejskiej. Zaakceptowane fundusze rozpoczynają następnie z EFI negocjacje warunków umowy inwestycyjnej.

SMEG – SME Guarantee Facility (System poręczeń dla MŚP)

Sposób aplikowania o wsparcie w ramach instrumentu SMEG

Instrument SMEG - SME Guarantee Facility (System poręczeń dla MŚP) dzieli się na 4 opcje:

1. Gwarancje dla kredytów / pożyczek / leasingu
2. Gwarancje dla mikrokredytów
3. Gwarancje dla inwestycji kapitałowych
4. Gwarancje dla transakcji sekurytyzacji portfeli dłużnych MŚP

Główny celem instrumentu SMEG jest udzielanie gwarancji bezpośrednich na rzecz instytucji finansowych oraz udzielanie regwarancji na rzecz działających programów gwarancyjnych.

Adresaci instrumentu SMEG:

Pośrednicy Finansowi czyli Instytucje finansowe, np.: banki, fundusze pożyczkowe, fundusze poręczeniowe, instytucje leasingowe i wszelkie inne instytucje finansowe zaangażowane w finansowanie MŚP.

Beneficjenci końcowi instrumentu SMEG:

MŚP

Instytucja wdrażająca instrument SMEG:

Europejski Fundusz Inwestycyjny (EFI)

Nabór wniosków o wsparcie w ramach instrumentu SMEG:

1. Otwarty (instrument został oficjalnie uruchomiony 26 września 2007 roku)
2. Tryb ciągły (nie ma rund aplikacyjnych, wnioski są przyjmowane w trybie ciągłym)

Procedura składania i selekcji wniosków o wsparcie w ramach instrumentu SMEG – Gwarancje dla kredytów / pożyczek / leasingu, Gwarancje dla mikrokredytów, Gwarancje dla inwestycji kapitałowych:

Szczegółowe wytyczne wdrożeniowe dotyczące powyższych opcji instrumentu SMEG można pobrać w sekcji Baza dokumentów dotyczących CIP. Należy wybrać dokument dotyczący odpowiedniej opcji gwarancji (np.: Gwarancje dla kredytów) i jednocześnie odnoszący się do właściwego profilu instytucji finansowej (instytucja kredytowa lub instytucja poręczeniowa).

I etap

Przed wysłaniem do Europejskiego Funduszu Inwestycyjnego pełnego wniosku aplikacyjnego, zainteresowana instytucja finansowa powinna przygotować Kwestionariusz informacji wstępnych (do pobrania w sekcji Baza dokumentów dotyczących CIP). Dokument należy sporządzić w wersji elektronicznej, w języku angielskim i przesłać wyłącznie pocztą elektroniczną do Europejskiego Funduszu Inwestycyjnego na adres: cip.guarantees@eif.org.

II etap

Następnie, korzystając z odpowiednich wytycznych wdrożeniowych, instytucja finansowa powinna przygotować kompletny wniosek aplikacyjny o wsparcie w ramach wybranej opcji instrumentu SMEG. Gotowy wniosek aplikacyjny (w języku angielskim, w dwóch egzemplarzach) należy przesłać w formie papierowej bezpośrednio do Europejskiego Funduszu Inwestycyjnego na adres:

**European Investment Fund
CIP SME Guarantee Facility
Call for Expression of Interest
96, Boulevard Konrad Adenauer
L-2968 Luxembourg
LUXEMBOURG**

III etap

Europejski Fundusz Inwestycyjny przeprowadza wstępną selekcję wniosków aplikacyjnych, chronologicznie, według kolejności wpłynięcia. W przypadku zaakceptowania wniosku, organizowane są wizyty Due Diligence w siedzibie aplikującej instytucji finansowej. Po udanym zakończeniu wizyt, EFI rekomenduje Komisji Europejskiej przyjęcie wniosku. Ostateczną decyzję odnośnie akceptacji instytucji finansowej i jej projektu podejmuje Komisja Europejska.

Procedura składania i selekcji wniosków o wsparcie w ramach instrumentu SMEG – Gwarancje dla transakcji sekurytyzacji portfeli dłużnych MŚP:

Ogólne wytyczne wdrożeniowe dotyczące opcji Gwarancje dla transakcji sekurytyzacji portfeli dłużnych MŚP można pobrać w sekcji Baza dokumentów dotyczących CIP. Instytucje finansowe zainteresowane skorzystaniem z tej opcji powinny kontaktować się bezpośrednio z Europejskim Funduszem Inwestycyjnym pod adresem: cip.guarantees@eif.org.

Miasto chasydów i koronczarek

Rozmowa z **Wacławem Ligęzą**

burmistrzem Bobowej

Po 75 latach Bobowa odzyskała wreszcie prawa miejskie. Jakie znaczenie ma dla miasta ten fakt?

Na pewno prestiżowe, bo to jest powrót do bogatej tradycji Bobowej. Przypomnę, że Bobowa była miastem do 1934 r., kiedy utraciła je w wyniku zmian administracyjnych. Po 75-letniej „kwarantannie” jest to więc przywrócenie normalności. Dla mnie najważniejszy jest jednak czynnik rozwojowy, bowiem przed Bobową – jako miastem – otwierają się nowe możliwości. Do miasta łatwiej przyciągnąć inwestorów. Możemy ponadto ubiegać się o środki, które dla naszej gminy były dotąd niedostępne, a przy tym – w związku z tym, że Bobowa jest małym miasteczkiem, liczącym mniej niż pięć tysięcy mieszkańców – nie utracimy tych przywilejów, jakie daje status gminy wiejskiej. A zatem nauczyciele nie utracą dodatku wiejskiego, wszelkie lokalne opłaty nadal ustanawiać będzie Rada Miejska, nie ulegną też zmianie wysokości subwencji oświatowej i subwencji ogólnej. W dalszym ciągu korzystać też będziemy mogli z tych możliwości, jakie daje Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013. Korzyścią jest również to, że udało się przy tej okazji zaprowadzić ład przestrzenny w Bobowej, co jest jednym z ustawowych warunków do ponownego nadania praw miejskich oraz ład administracyjny. Ludzie zmienili formalnie miejsce zamieszkania, więc musieli wyrobić nowe dokumenty, dowody osobiste, prawa jazdy i dowody rejestracyjne. Choć była to niedogodność, mieszkańcy bez zbędnej zwłoki, dokonują tych formalności.

Co robi samorząd, aby bobowianom żyło się w swym mieście dobrze?

Dbałość o wysoki standard życia mieszkańców jest największą troską samorządu: moją i Rady Miejskiej. Pierwszy z elementów naszej polityki to poprawa stanu środowiska, zwłaszcza w zakresie gospodarki wodno-ściekowej. I pod tym względem jest już coraz lepiej. Miasto jest w zdecydowanej większości skanalizowane i zwodociągowane, sukcesywnie podłączamy do sieci pozostały obszar gminy. Na ten cel pozyskano środki unijne. Przygotowane są wielomilionowe projekty na dalszą rozbudowę sieci wodociągowej i kanalizacyjnej. Kolejna rzecz to poprawa

bezpieczeństwa i dostępności komunikacyjnej, a więc budowa chodników, przebudowa dróg, oznakowanie, oświetlenie, utrzymanie zieleni, zatoki autobusowe. Ma to też wpływ na estetykę miasta, która jest przecież istotnym elementem jakości zamieszkania. Z myślą o mieszkańcach budujemy wielofunkcyjną halę widowisko-sportową, która byłaby zarówno areną zmagani sportowych, jak i miejscem, w którym odbywać by się mogły np. koncerty, czy – zyskujący coraz większą popularność i renomę – Międzynarodowy Festiwal Koronki Klockowej, który w tym roku odbędzie się już po raz dziesiąty. Niestety warunki lokalowe, jakie posiada Centrum Kultury i Promocji, na dłuższą metę nie zmieszczą tej imprezy. Czynione są starania o pozyskanie gruntu na budowę Centrum Rekreacyjno-Sportowego.

Koronkarstwo to wielowiekowa tradycja w Bobowej...

... sięgająca początku XVI w. To nasza duma, a zarazem obowiązek, by ta tradycja nie upadła, by bobowianie pielęgowali tę rzadką umiejętność. Jest to bowiem jedna z dwóch polskich miejscowości wytwarzających koronkę klockową. By przypominać o tym dziedzictwie, a zarazem docenić nasze babcie, matki i żony, wybudowaliśmy na Rynku fontannę z figurą koronczarki przy pracy. Fontanna cieszy się dużą popularnością, jako miejsce spotkań i spacerów. Cieszy nas to, że wciąż jest dzięki naszym koronkom głośno w świecie, że ta renoma i ta spuścizna nie tylko nie osłabła, ale cieszy się coraz większym uznaniem.

Kolejną wielowiekową spuścizną są bogate tradycje chasydzkie, co sprawia, że do Bobowej ściągają Żydzi z całego świata.

Bobowa była jednym z wiodących ośrodków chasydzkich na ziemiach polskich, a cadyk Szlomo Halberstam jednym z najbardziej wpływowych postaci w tym ruchu. W Bobowej działała jesiwa, która przyciągała wielu uczniów. Rabin po bobowskiej szkole należał do elity, gdyż Szlomo Halberstam, a później jego syn Ben-Cion, który założył wiele jesziw w Galicji, kładł duży nacisk na studia talmudyczne oraz skromne, wręcz ascetyczne życie. To, że Bobowa wciąż jest nawiedzana przez pobożnych Żydów, to ciągłość tej szkoły. W Nowym Jorku działa jesiwa

Festiwal Koronki Klockowej

Wicepremier Grzegorz Schetyna wręcza burmistrzowi Bobowej akt nadania praw miejskich

Rynek w Bobowej

założona przez cadyka z Bobowej, któremu udało się ująć przed holokaustem. Chasydzi przyjeżdżają gremialnie, gdyż odrestaurowana synagoga jest również miejscem kultu, w którym odbywają się nabożeństwa. Bobowski cmentarz żydowski jest z kolei dla Żydów miejscem pielgrzymkowym, gdyż spoczywają tu szczątki wielu wybitnych cadyków i rabinów. Przyjeżdżają też zresztą – tą tradycją przyciągnięci – liczni turyści nie mający korzeni żydowskich. Do dzisiaj wielu bobowian utrzymuje kontakty z chasydami, którzy musieli opuścić Polskę. Dbamy i o tą tradycję, gdyż to kawał historii naszego miasta. Przecież przez wiele dziesięcioleci Żydzi stanowili 40 procent społeczeństwa Bobowej. W przyszłym roku, ma to być jedna z imprez stanowiących obchody 670-lecie lokacji miasta, przeprowadzona zostanie rekonstrukcja tradycyjnego chasydzkiego wesela, z udziałem profesjonalnych aktorów i licznego grona statystów i mieszkańców, którego wyreżyserowaniem jest zainteresowany m.in. Krzysztof Krauze. Koszt tego przedsięwzięcia jest dość spory, dlatego przełożyliśmy go na przyszły rok z myślą o pozyskaniu partnerów finansowych.

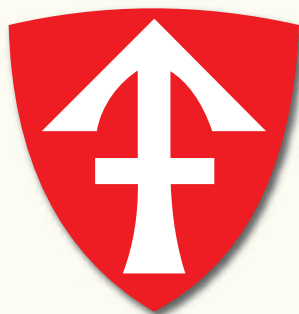
Widać Bobowa nie chce być sennym, prowincjonalnym miasteczkiem, a raczej żywym centrum turystyki kwalifikowanej i unikatowego dziedzictwa.

Bobowa leży na północno-zachodnim skraju powiatu gorlickiego. Nie stanowi to jednak poważnej bariery rozwojowej. Są oczywiście pewne ograniczenia. Teren górzisty oraz ograniczone możliwości rozwoju gospodarki opartej na przemyśle. Mamy natomiast korzystny układ komunikacyjny sprzyjający rozwojowi miasta. Przez Bobową przebiega linia kolejowa Tarnów-Leluchów oraz droga wojewódzka nr 981, która wraz ze stanowiącą jej przedłużeniem drogą wojewódzką nr 977, jest ważnym korytarzem transportowym o kierunku północ – południe we wschodniej części województwa, łącząc trzy powiaty: tarnowski, nowosądecki i gorlicki. Tym sposobem zapewniony jest bezpośredni dostęp z kierunku północnego do uzdrowisk w Krynicy, Muszynie, Dolinie Popradu i przejścia granicznego Leluchów – Plavec. Tak więc dbałość o wizerunek miasta ukierunkowana jest głównie w stronę mieszkańców oraz turystów zainteresowanych oryginalnym produktem. Odzyskanie statusu miasta było więc dla nas ważnym elementem budowania „marki Bobowa”.

Dziękuję za rozmowę.
Rozmawiał Wojciech Stańczyk

Pomnik Koronczarki

PROGRAM OBCHODÓW 670-LECIA LOKACJI BOBOWEJ oraz nadania praw miejskich

Lipiec 2009	Sesja popularno-naukowa poświęcona bobowskim Żydom, zwiedzanie synagogi i cmentarza żydowskiego, koncert muzyki klezmerskiej
Lipiec 2009	Wesele Nehemy – barwna inscenizacja wesela żydowskiego
Lipiec 2009	Biesiada Karpacka
Sierpień 2009	Sesja popularno-naukowa dotycząca dziejów Bobowej. Spotkanie okolicznościowe Bobowian rozrzuconych po świecie
Wrzesień 2009	Turniej piłki nożnej drużyn mundurowych, drużyn sołeckich o puchar Burmistrza
Wrzesień 2009	Spektakl teatralny – amatorskiej grupy teatralnej Towarzystwa Miłośników Bobowej
Październik 2009	Międzynarodowy Festiwal Koronki Klockowej – wielki jarmark na bobowskim Rynku
Październik 2009	Wesele pogórzańskie – inscenizacja plenerowa
Listopad 2009	Wystawa pokonkursowa – promocja albumu fotograficznego o Bobowej.
Listopad 2009	Wystawa pocztówek z Bobowej. Prezentacja kolekcji starych pocztówek w sali widowiskowej Centrum Kultury

Londyn – spotkanie burmistrza W. Ligęzy z Żydami wywodzącymi się z Bobowej

Bobowski kirkut

Zbliżała się godzina 14.43, kiedy Justyna Kowalczyk samotnie minęła linię mety w Falun i runęła jak długa. Skuliła się na nartach i przez moment leżała bez życia. Potem wstała i ukryła twarz między podwiniętymi nogami. Za moment na metę wpadły kolejne biegaczki – one również padły. Skończył się morderczy sezon – pisały agencje prasowe całego świata. Za sprawą dwukrotnej Mistrzyni Świata z Liberca, zdobywczyni Kryształowej Kuli i brązowej medalistki IO w Turynie, o Kasinie Wielkiej i gminie Mszana Dolna zrobiło się głośno na całym świecie. Samorząd chce wykorzystać sukces rodaczki i zbudować w jej rodzinnej miejscowości ośrodek sportów zimowych.

Zbudujemy ośrodek narciarski z prawdziwego zdarzenia

Tadeusz Patalita
wójt gminy Mszana Dolna

Sukcesy lokalnych sportowców są zawsze powodem do dumy. Zwłaszcza gdy sukcesy są tak spektakularne, a osiągający je sportowcy wyróżniają się nie tylko umiejętnościami, ale takimi cechami jak skromność czy pracowitość. I my nie jesteśmy tutaj wyjątkiem. Justyna jest naszym skarbem, którym chcemy się cieszyć jak najdłużej. Kibicujemy jej od kilku sezonów, w tym również poprzez doping na żywo na trasach biegowych w całej Europie. Byłoby olbrzymim błędem, gdybyśmy tych przysłowiowych pięciu minut, podarowanych nam przez Justynę, nie wykorzystali z myślą o popularyzacji sportu – przede wszystkim narciarstwa biegowego – wśród dzieci i młodzieży, a także ku realizacji ambitnego planu budowy centrum narciarskiego z prawdziwego zdarzenia.

Projekt, który otrzymał nazwę Europejskiego Centrum Narciarstwa Klasycznego i Biathlonu, powstałby na stokach Lubogoszczy, pomiędzy Kasinką Małą, a Kasiną Wielką. Rada Gminy podjęła już w tej sprawie uchwałę, mamy też wstępną zgodę dyrekcji Lasów Państwowych oraz pozytywne deklaracje ze strony prezesa Polskiego Związku Narciarskiego Apoloniusza Tajnera i prezesa Polskiego Związku Biathlonu Zbigniewa Waśkiewicza. Swoje wsparcie zadeklarowali też prezes Polskiego Komitetu Olimpijskiego, minister sportu i zarząd Województwa Małopolskiego. Wielkimi entuzjastami przedsięwzięcia są sami mieszkańcy, na czele z Justyną Kowalczyk. Ośrodek zapewni bowiem doskonałe warunki młodzieży, która pod okiem Krzysztofa Jarosza trenuje – i osiąga sukcesy – w klubie narciarskim LKS Witów Mszana Górna.

Ośrodek składałby się z tras do narciarstwa biegowego, zarówno do stylu klasycznego, jak i dowolnego oraz tras biathlonowych ze stadionem. Obiekty spełniać będą, wymagane do przeprowadzania zawodów rangi międzynarodowej, standardy Międzynarodowej Federacji Narciarskiej (FIS) oraz Międzynarodowej Fe-

Justyna Kowalczyk i wójt Gminy Mszana Dolna Tadeusz Patalita (drugi od prawej)

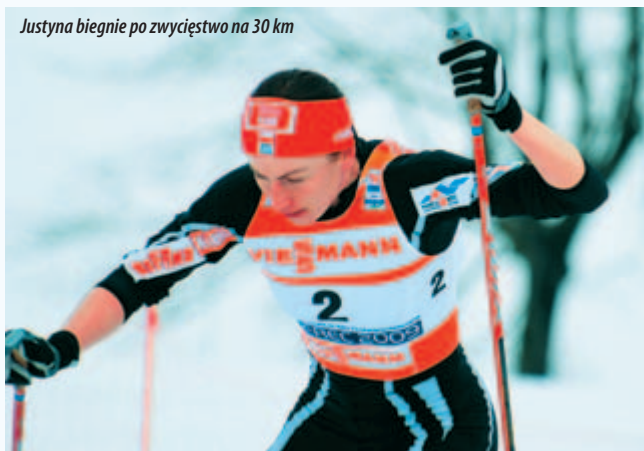
deracji Biathlonu (IBU). Chcemy, by powstał tam również hotel na około dwieście miejsc noclegowych, lodowisko oraz baseny. Tak wyglądają dziś nowoczesne obiekty w Falun, Ramsau czy Oberhofie. Nasze trasy byłyby całoroczne, dostosowane do nartorolek i rowerów, ogólnie dostępne dla każdego, kto tylko chce uprawiać sport. Mam marzenie, by był to najnowocześniejszy ośrodek narciarstwa klasycznego w Europie Środkowej i Wschodniej. Nazwisko Justyny Kowalczyk, a także biathlonisty Tomasza Sikory, to najlepsza rekomendacja dla budowy takiego centrum.

By móc mówić o spełnieniu międzynarodowych standardów niezbędna jest też odpowiednia infrastruktura. W tym zakresie gmina Mszana Dolna od wielu lat prowadzi akcję kanalizacji wsi, a w miejscu, w którym powstanie obiekt jest już ona gotowa. Powstaną nowe drogi dojazdowe, co dodatkowo powinno ucieszyć mieszkańców. Myślę, że ta inwestycja przyczyni się do większego zainteresowania naszym regionem, że skorzystają na tym mieszkańcy (np. wynajmując kwatery) i przedsiębiorcy.

Polska przeżywa w tym momencie wyraźne ożywienie w inwestycjach sportowych. Na pewno pomogła w tym decyzja o przyznaniu Polsce prawa do organizacji Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej w 2012 roku. W parze idą indywidualne sukcesy w wielu innych dyscyplinach. Niestety, z uwagi na niedostateczną infrastrukturę, bywają to często przypadki odosobnione. Chcemy sprawić, by nasza krajanka pociągnęła za sobą rzeszę młodych adeptów narciarstwa, którzy pójną w jej ślady i także cieszyć nas będą sukcesami.

Urząd Gminy Mszana Dolna
ul. Spadochroniarzy 6
34-730 Mszana Dolna
tel. 018/3310009, 3310223
tel/fax. 18/3311242
gmina@mszana.pl
www.mszana.pl

Justyna biegnie po zwycięstwo na 30 km

z **Waldemarem Serwińskim**burmistrzem Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna,
rozmawia Wojciech Stańczyk

Rzeczpospolita Muszyńska

W 1994 r. na łamach „Czasu Krakowskiego” ukazał się reportaż mojego autorstwa pt. „Rzeczpospolita Muszyńska”. W tamtym czasie Muszyna jak wiele innych miejscowości zmagala się z wieloma problemami, wśród których na plan pierwszy wybijały się niedostatki w zakresie infrastruktury ochrony środowiska. Kanalizacja, oczyszczanie ścieków, zanieczyszczony Poprad, usuwanie odpadów... Jak na gminę uzdrawiskową były to poważne, jeśli nie dramatyczne problemy.

Od tego czasu zmieniło się wiele. Przede wszystkim udało się rozwiązać problem związane z gospodarką wodno-ściekową. 95 proc. Gminy jest skanalizowane, mamy trzy oczyszczalnie ścieków i wciąż inwestujemy. Pozyskaliśmy środki z programu operacyjnego Polska – Republika Słowacka, dzięki którym podłączymy do sieci pozostałe obszary. Robimy, więc dużo, aby Poprad był czystą rzeką. Współpracujemy też z przygranicznymi samorządami słowackimi, by ograniczali zrzut ścieków i inwestowali w oczyszczalnie. Ta działalność przynosi wymierne rezultaty, gdyż Słowacy przeznaczają coraz większe kwoty na ochronę środowiska, również na Poprad. Rozwiązaliśmy też po części problem gospodarki odpadami. Po części, gdyż jako gmina uzdrawiskowa mamy pewne ograniczenia. Posiadamy własne składowisko, wprowadziliśmy też selektywną zbiórkę odpadów.

Czy w realizacji tych inwestycji posiłkowaliście się środkami pomocowymi?

Posiłowaliśmy się i posiłkujemy. Korzystaliśmy ze środków przedakcesyjnych, akcesyjnych na lata 2004-2006, aplikujemy też o środki z funduszy na lata 2007-2013. W swojej kategorii gmin zajmujemy drugie miejsce w woj. małopolskim – po Niepołomicach – pod względem absorpcji środków unijnych w przeliczeniu na jednego mieszkańca. W programie Interreg IIIa byliśmy jedną z najlepszych gmin obszarów przygranicznych w Polsce. Jednakże część programów pozostaje dla nas niedostępna, choć spełniamy wszelkie warunki, a projekty przechodzą przez gęste sito wymagań formalnych. Niestety w niektórych przypadkach MRPO, preferuje projekty dużych miast, np. mieliśmy dobry projekt na budowę ośrodka kultury w ramach działania, ale nie znalazł się na liście podstawowej, gdyż uznano, że jego oddziaływanie regionalnie będzie nikłe. Na szczęście był oceniony bardzo dobrze i zmieścił się na liście rezerwowej. Aplikujemy też o środki z puli „uzdrawiskowej”. Będzie to szereg inwestycji rekreacyjnych i użytkowych mających na celu odtworzenie Zapopradzia jako centrum uzdrawiskowego Muszyny, nawiązującego stylistyką do czasów przedwojennych, a więc okresu świetności uzdrawiska. Będą to ścieżki rowerowe, bulwary, chodniki, oświetlenie, nowe dojazdy do obiektów wypoczynkowych. Złożyliśmy też wniosek na II etap budowy centrum rekreacji i wypoczynku w Muszynie (pierwszą część zrealizowaliśmy ze środków Phare CBC). Stawiamy mocno na inwestycje w sport i kulturę fizyczną, gdyż bezprecedensowe

sukcesy Muszynianki (mistrzostwo Polski w siatkówce kobiet) przyniosły olbrzymie zainteresowanie uprawianiem sportu wśród dzieci i młodzieży. Musimy to wykorzystać.

I wykorzystujecie.

Mamy już na terenie gminy cztery hale sportowe, w tym dwie duże. Wszystkie nowoczesne, bardzo dobrze wyposażone. Jedna z nich jest w stanie pomieścić na widowni 900 osób. Funkcjonują one przy szkołach w Powroźniku, Złockiem i w Muszynie (dwie), gdyż to właśnie szkoły najlepiej takie obiekty użytkują. Na halach się zresztą nie kończy, gdyż zanim uruchomiono Orlika wybudowaliśmy dwa boiska sportowe ze sztuczną nawierzchnią. Są one ogólnodostępne, ponieważ utrzymanie ich pod kłódką miałyby się z celem, którym mają przyświecać. Przymierzamy się do realizacji kolejnych boisk w tym modernizacji stadionu piłkarskiego. Nie sam fakt, że takie inwestycje realizujemy, jest ważny, ale to, że są one właściwie wykorzystywane. Że młodzież garnie się do sportu, że angażują się środowiska i jest poparcie społeczne.

Co z Żegiestowem? Niegdyś perła wśród uzdrawisk polskich dziś nie może odzyskać swego blasku. Z jednej strony wspaniałe warunki klimatyczne, wody mineralne, a z drugiej podupadający Dom Zdrojowy, niszczący park. Czy doczekamy się czasów, gdy miejscowość ta stanie się kultowym uzdrawiskiem?

Żegiestów jest niestety w opłakanym stanie, ale na ten stan nie mamy już wpływu. To, co mogliśmy zrobić, zrobiliśmy. Miejscowość jest skanalizowana, wraz z Zarządem Dróg Wojewódzkich zbudowaliśmy chodniki. Problemem Żegiestowa jest nieuregulowany stan własności uzdrawiska. Pytanie brzmi czy właściciele zdrojowiska, którym dom zdrojowy wraz z pięknym ogrodem odebrano po II Wojnie Światowej, a właściwie ich spadkobiercy, mają prawo domagać się zwrotu tego mienia. Uważam, że bierność ministerstwa skarbu w sprawie Żegiestowa jest niezrozumiała, gdyż wiele uzdrawisk dawno ma te kwestie za sobą. Sprawa powinna być jak najszybciej rozwiązana, gdyż bez swego reprezentacyjnego centrum, Żegiestów-Zdrój nie będzie tym Żegiestowem. Poza tym leży to też w naszym interesie, gdyż tereny na Łopacie, których jako gmina jesteśmy w chwili obecnej właścicielem stanowią również element tegoż sporu, co powoduje, iż nie możemy nimi właściwie gospodarować. Myślę, że z chwilą ostatecznego rozstrzygnięcia sporów, uzdrawisko Żegiestów swym blaskiem znów zacznie świecić.

Waldemar Serwiński zginął 10 lipca b.r. w wypadku samochodowym. Rozmowę przeprowadziliśmy na kilka tygodni przed Jego śmiercią i jest to ostatni wywiad, jakiego udzielił

O krakowskiej **specjalnej strefie ekonomicznej** słów kilka

Krakowska specjalna strefa ekonomiczna obejmuje obecnie obszar 528,83 hektarów. Jest położona na terenie województwa małopolskiego oraz podkarpackiego, gdzie pomoc publiczna jest najwyższa w Polsce. Składa się z 19 podstref znajdujących się na obszarze 17 gmin. Oferuje inwestorom tereny greenfield oraz powierzchnie biurowe zlokalizowane w bardzo atrakcyjnych miejscach: centrum biznesowym Czyżyny czy Kraków Business Park w Zabierzowie.

Kto może inwestować w strefie?

Specjalna strefa ekonomiczna przeznaczona jest dla wszystkich firm z sektora tradycyjnego przemysłu z wyjątkiem producentów wyrobów koncesjonowanych przez państwo (m.in. alkoholu, wyrobów tytoniowych, produkcji stali). Zezwolenie na działalność w strefie mogą uzyskać również niektóre firmy z sektora usług m.in. oferujące usługi: informatyczne, badawczo-rozwojowe w dziedzinie nauk przyrodniczych i technicznych, rachunkowe i kontroli ksiąg, a także usługi w zakresie księgowości (z wyłączeniem deklaracji podatkowych) oraz badań i analiz technicznych, usługi centrów telefonicznych. Uzyskanie zezwolenia na działalność w strefie nie jest uzależnione od wielkości firmy, ani kraju jej pochodzenia.

Pomoc publiczna

Pomoc publiczna z tytułu inwestycji na terenie specjalnej strefy ekonomicznej ma formę zwolnień od podatku dochodowego. Do korzystania z pomocy publicznej upoważnia przedsiębiorcę zezwolenie wydawane przez Krakowski Park Technologiczny, jako spółkę zarządzającą krakowską specjalną strefą ekonomiczną. Wysokość pomocy publicznej jest zróżnicowana i zależy od wielkości firmy. Małe firmy otrzymują najwyższy poziom pomocy publicznej, który w województwie małopolskim wynosi 70%, średnie firmy mogą liczyć na 60%, duże firmy 50%. Istnieją dwa sposoby naliczania pomocy publicznej:

- z tytułu nowo utworzonych miejsc pracy
  - z tytułu poniesionych przez przedsiębiorcę nakładów inwestycyjnych w związku z realizacją nowego projektu inwestycyjnego.
- Ulgę w podatku dochodowym mogą uzyskać firmy realizujące nowe projekty inwestycyjne, które spełniają równocześnie dwa kryteria – zainwestują na terenie sse minimum 100 tys. euro oraz prowadzona przez nie działalność gospodarcza kwalifikuje się do objęcia pomocą publiczną.

Krakowska specjalna strefa ekonomiczna działa na podstawie *Ustawy o specjalnych strefach ekonomicznych*. Funkcjonować będzie do końca 2020 roku. Szczegółowe informacje dotyczące uzyskiwania zezwoleń na działalność w jej obrębie oraz kryteriów kwalifikujących do skorzystania z pomocy publicznej dostępne są w *Rozporządzeniu w sprawie krakowskiej specjalnej strefy ekonomicznej*.

Mamy tereny pod twoją inwestycję

Chociaż krakowska specjalna strefa ekonomiczna zdołała przyciągnąć już wielu inwestorów, wciąż dysponuje wolnymi terenami.

Zachęcamy do inwestowania w podstrefach: Dobczyce, Gdów, Kraków, Niepołomice, Nowy Sącz, Oświęcim, Słomniki, Tarnów i Wolbrom. A po ostatnim rozszerzeniu dodatkowo także na gruntach Bochni, Gorlic, Książa Wielkiego, Limanowej i Zatoru. Większość z położonych tam nieruchomości jest własnością gmin. Działki są uzbrojone i przygotowane pod inwestycje oraz objęte miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego.

Warto również zwrócić uwagę na fakt, że status specjalnej strefy ekonomicznej mogą uzyskać konkretne tereny, wskazane przez inwestora. Procedura zmiany granic sse następuje w drodze zmiany rozporządzenia Rady Ministrów i trwa około 6 miesięcy. Do strefy można także włączyć grunty należące do właścicieli prywatnych, muszą one jednak spełniać kryteria wymienione w *Rozporządzeniu Rady Ministrów* z dnia 10 grudnia.

Szczegółowa, na bieżąco uzupełniana oferta terenów inwestycyjnych wraz z opisami znajduje się na stronie internetowej Krakowskiego Parku Technologicznego: www.sse.krakow.pl.

Biuro w krakowskiej specjalnej strefie ekonomicznej?

Krakowski Park Technologiczny oferuje nie tylko grunty pod inwestycje, ale i powierzchnie biurowe do wynajęcia znajdujące się na obszarze krakowskiej specjalnej strefy ekonomicznej.

Lokalizacja w biurowcach w strefie daje firmom możliwość starania się o pomoc publiczną. Nic więc dziwnego, że centrum biznesowe w Czyżynach rozwija się dynamicznie. W znajdującym się w tutaj inkubatorze technologicznym, KPT wynajmuje powierzchnie biurowe małym i średnim firmom z sektora wysokich technologii.

Wokół nowoczesnego budynku inkubatora rozpoczynają się budowy kolejnych biurowców. Otoczenie znanych firm oraz obecność Politechniki Krakowskiej, skłania również innych przedsiębiorców do zainwestowania na tym terenie. Kolejne budynki „Nautilus Aquarius” i „Avia” powstaną już w 2010 roku. Do lokowania swoich siedzib w centrum biznesowym Czyżyny zachęcają przedsiębiorców ulgi podatkowe. Można je uzyskać z tytułu inwestycji na terenie krakowskiej specjalnej strefy ekonomicznej.

W najbliższym czasie zostaną oddane do użytku nowe obiekty gotowe do przyjęcia kolejnych firm zainteresowanych wynajęciem powierzchni biurowej na terenie krakowskiej specjalnej

strefy ekonomicznej. Pod koniec 2011 roku będą dostępne powierzchnie biurowe zlokalizowane na terenie podstrefy w Pychowicach (Kampus UJ). Krakowski Park Technologiczny wybuduje tam biurowiec o łącznej powierzchni 12000 m². W budynku powstanie m.in. Inkubator Technologii Informacyjnych, Centrum Kształcenia Kadr oraz Obserwatorium Technologiczne. Część powierzchni biurowej przeznaczona zostanie pod wynajem dla innowacyjnych firm z branży IT, które będą mogły korzystać z pomocy publicznej z tytułu inwestycji na terenie sse.

Szczegółowa oferta powierzchni biurowych objętych krakowską specjalną strefą ekonomiczną znajduje się na stronie www.sse.krakow.pl

KRAKOWSKI PARK TECHNOLOGICZNY

Al. Jana Pawła II 41 L

31-864 Kraków

tel. 12 640 19 40

fax 12 640 19 45

biuro@sse.krakow.pl

Siódmy Program Ramowy UE – 7. PR

Regionalny Punkt Kontaktowy

Programów Europejskich Unii Europejskiej

Programy Ramowe to największe na świecie mechanizmy finansowe stworzone przez Komisję Europejską w celu wspierania:

- tworzenia międzynarodowych zespołów badawczych
- współpracy instytucji naukowych z przedsiębiorstwami
- rozwoju kariery indywidualnych naukowców i wzbogacenia jej o wymiar międzynarodowy
- najwybitniejszych naukowców z całego świata, którzy chcą prowadzić swoje badania na terenie Unii Europejskiej.

Programy te przeznaczone są dla wszystkich osób, instytucji i przedsiębiorstw, które chcą prowadzić badania na poziomie międzynarodowym oraz wprowadzać innowacyjne rozwiązania technologiczne.

Poprzez Programy Ramowe Komisja Europejska oferuje naukowcom oraz przedsiębiorstwom szereg możliwości tworzenia konsorcjów badawczo-rozwojowych. W związku z tym można ubiegać się o różne kwoty dofinansowania począwszy od indywidualnych stypendiów badawczych, poprzez średniej wielkości projekty oscylujące wokół kilku mln euro, aż po projekty duże wymagające dofinansowania na poziomie nawet kilkuset mln euro każdy.

UWAGA!

Przy tworzeniu konsorcjów badawczych Komisja wymaga, aby przynajmniej trzech ich członków pochodziło z różnych krajów UE lub krajów stowarzyszonych z 7. PR. W niektórych przypadkach dopuszcza się udział krajów spoza tej grupy.

Programy Ramowe powstały już w 1984 roku, jednakże Polska uczestniczy w nich na równych prawach od 1998 roku czyli od 5. Programu Ramowego.

Obecnie jesteśmy w trakcie realizacji 7. już Programu Ramowego, którego to czas trwania został wyznaczony na lata 2007-2013. I to właśnie w 7. Programie Ramowym jak nigdy dotąd Komisja Europejska kładzie ogromny nacisk na angażowanie przedsiębiorstw we wspólne projekty.

Różnorodność tematyki badawczej, którą proponuje Komisja Europejska w 7. PR zachęca przedstawicieli przemysłu do nawiązywania współpracy z naukowcami. Do udziału w inicjatywach konkursowych zapraszane są przede wszystkim te firmy, które dzięki pracom badawczym zleconym w ramach projektu instytucjom naukowym wprowadzą na rynek innowacyjny produkt.

7. Program Ramowy został podzielony na cztery bloki tematyczne, w ramach których to można aplikować o różnego rodzaju dofinansowanie.

W ramach tej współpracy Komisja Europejska liczy na powstanie wspólnej myśli, wspólnego pomysłu oraz dokonanie wspólnych odkryć badawczych, które wpłyną na polepszenie jakości życia obywatela Unii Europejskiej.

Regionalny Punkt Kontaktowy Programów Ramowych UE

działający przy Centrum Transferu Technologii Politechnika Krakowska od prawie 10 lat pomaga w poszukiwaniu partnerów do współpracy międzynarodowej, udziela informacji i porad na temat Programów Ramowych UE, rocznie organizuje ponad 50 szkoleń dla blisko 2,5 tys. uczestników w Polsce.

Od 2006 roku RPK CTT PK działa w konsorcjum punktów kontaktowych na terenie Małopolski i Podkarpacia.

Udzielamy informacji i porad

- Przedsiębiorcom
- Naukowcom indywidualnym
- Instytucjom naukowym i nienaukowym na temat możliwości podjęcia współpracy międzynarodowej w dziedzinie badań i rozwoju

Organizujemy szkolenia, konferencje, dni informacyjne (również na zlecenie)

Doradzamy w przygotowaniu wniosków o dofinansowanie do Komisji Europejskiej i MNiSW

Osoby w naszym zespole:

Anna Armuła (koordynacja konsorcjum) – ogólna informacja o 7. Programie Ramowym, finansowe aspekty projektów armula@transfer.edu.pl, tel.: 012 628 26 60

Urszula Grzyb – ogólna informacja o 7. Programie Ramowym, stypendia i mobilność naukowców, blok IDEAS, CAPACITIES grzyb@transfer.edu.pl, tel.: 012 628 25 88

Magdalena Wójtowicz – ogólna informacja o 7. Programie Ramowym, poszukiwanie partnerów do współpracy międzynarodowej, blok COOPERATION, pozostałe międzynarodowe programy badawcze wojtowicz@transfer.edu.pl, tel.: 012 628 25 88

Łukasz Wściubiak – ogólna informacja o 7. Programie Ramowym, aspekty prawne, własność intelektualna w projektach, bazy patentowe wsciubiak@transfer.edu.pl, tel.: 012 628 26 60

COOPERATION

Blok ten jest największym europejskim narzędziem wspierania współpracy badawczej krajów unijnych.

Poprzez COOPERATION Komisja Europejska chce wspierać prowadzenie badań mających na celu podniesienie konkurencyjności Europy na świecie oraz polepszenie warunków życia jej mieszkańców.

Badania te mogą być prowadzone przez: instytucje naukowe (uniwersytety, Jednostki Badawczo - Rozwojowe, instytuty), jednostki przemysłowe (małe i średnie przedsiębiorstwa, duży przemysł), organizacje (federacje, stowarzyszenia), wszelkie prywatne i publiczne jednostki posiadające osobowość prawną, indywidualnych badaczy oraz jednostki rządowe i samorządowe. Blok COOPERATION podzielono na 10 obszarów nauki, w ramach których można aplikować o dofinansowanie. Należą do nich:

1. Zdrowie;
2. Żywność, rolnictwo i biotechnologia;
3. Technologie informacyjne i komunikacyjne;
4. Nanonauki, nanotechnologie, materiały i nowe technologie produkcyjne;
5. Energia;
6. Środowisko (w tym zmiany klimatu);
7. Transport (w tym aeronautyka);
8. Nauki społeczno-ekonomiczne i humanistyczne;
9. Przestrzeń kosmiczna;
10. Bezpieczeństwo.

Wnioski składa się w konsorcjach międzynarodowych – w odpowiedzi na ogłoszony konkurs z danej tematyki.

UWAGA!

Wszystkie aktualne konkursy KE ogłasza w serwisie CORDIS – <http://cordis.europa.eu/> – zakładka „Calls”.

W ramach COOPERATION można liczyć na zwrot do 75 % kosztów poniesionych na badania; do 50% kosztów na wdrożenia oraz do 100% kosztów zarządzania. Jednostki z Polski mogą liczyć na dofinansowanie wkładu własnego przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

UWAGA!

Przy tworzeniu konsorcjum projektowego należy zwrócić uwagę na duży nacisk jaki Unia Europejska kładzie na uczestnictwo Małych i Średnich Przedsiębiorstw w projektach badawczych.

PEOPLE

Program PEOPLE to stypendia oraz granty badawcze dla naukowców. Blok ten stworzony został z myślą o podniesieniu mobilności europejskich uczonych, o zacieśnieniu współpracy na linii nauka-biznes oraz o zachęceniu wybitnych naukowców z krajów pozaeuropejskich do prowadzenia badań w Europie.

Obszar tematyczny PEOPLE składa się z projektów badawczo-szkoleniowych nazwanych „Akcjami Marie Curie”.

W ramach tych akcji o dofinansowanie mogą ubiegać się:

- konsorcja instytucji naukowych pragnące tworzyć sieci szkoleniowe dla własnych pracowników oraz dla naukowców z zewnątrz
- konsorcja instytucji naukowych z przedsiębiorstwami, które pragną nawiązać współpracę oraz wymienić się doświadczeniami
- indywidualnie naukowcy, którzy chcą wyjechać na stypendium naukowe zarówno na obszarze Europy jak i poza nią
- naukowcy spoza Europy, pragnący prowadzić swoje badania na naszym kontynencie

Ogólne cechy programu:

- stypendia przeznaczone są dla osób, które ukończyły studia wyższe;
- udział w poszczególnych akcjach Marie Curie zależy od długości stażu naukowego: *początkujący naukowcy* – do 4 lat stażu, *doświadczeni naukowcy* – stopień doktora lub powyżej 4 lat stażu naukowego po uzyskaniu tytułu magistra;
- nacisk kładziony jest na aktywny udział przemysłu (głównie MŚP)

UWAGA!

Wnioski składa się w odpowiedzi na ogłoszony konkurs. Naukowiec sam definiuje tematykę badawczą projektu.

Projekty te otrzymują 100% dofinansowania plus 10% narzutów (koszty pośrednie).

IDEAS

Blok ten jest nowością w Programach Ramowych – został on stworzony z myślą o finansowaniu najbardziej twórczych, śmiałych oraz interdyscyplinarnych badań naukowych.

Projekty finansowane w ramach bloku IDEAS powinny prowadzić do przełomowych odkryć w danej dziedzinie nauki, w związku z tym mogą, a nawet muszą zawierać pewien czynnik ryzyka. Programem tym zarządza Europejska Rada Badań (*European Research Council – ERC*) – pierwsza europejska instytucja wspierająca badania poznawcze. Corocznie ERC ogłasza jeden konkurs dla początkujących oraz jeden konkurs dla zaawansowanych naukowców.

Ogólne cechy programu:

- projekty i ich tematy są inicjowane przez samych naukowców;
- jedynym kryterium oceny jest jakość naukowa projektu;
- wnioski składać mogą naukowcy z wszystkich krajów świata;
- badania muszą być prowadzone w instytucji europejskiej (w kraju członkowskim UE lub stowarzyszonym z UE).

W ramach bloku IDEAS naukowiec składający projekt może liczyć na 100% pokrycia kosztów prowadzonych badań.

W Programie tym chodzi o to, aby najlepsi naukowcy realizowali swoje pionierskie badania, i aby działo się to na terenie Unii Europejskiej.

CAPACITIES

Blok tematyczny CAPACITIES stworzony został z myślą o finansowaniu projektów oraz pomysłów, których specyfika nie wpisuje się we wcześniej opisane bloki tematyczne 7. Programu Ramowego.

Na szczególną uwagę zasługuje program umożliwiający Małym i Średnim Przedsiębiorstwom oraz stowarzyszeniom tych przedsiębiorstw zlecenie instytutom badawczym rozwiązania nurtującego je problemu badawczego.

Działania te skierowane są do firm, które chcą się dalej rozwijać, właśnie poprzez wprowadzenie innowacyjnych rozwiązań, ale nie posiadają własnego zaplecza badawczego.

UWAGA!

W bloku tym składamy wniosek na projekt badawczy w odpowiedzi na ogłoszony konkurs – wnioskodawcy sami określają tematykę badań.

W niniejszej broszurze pragniemy Państwu zaprezentować szeroki zakres możliwości uczestniczenia w ofercie 7. Programu Ramowego.

Komisja Europejska kieruje 7. PR do osób i instytucji zainteresowanych podejmowaniem inicjatyw rozwojowych. Stanowi on podstawowy mechanizm finansowania koncepcji badawczych naukowców indywidualnych i przedsiębiorstw.

Działania 7. PR skierowane są również do tych osób i instytucji, których przygoda z nauką jest w fazie początkowej. Do młodych naukowców będących we wczesnym stadium swojej kariery naukowej oraz do instytucji, które jeszcze nigdy nie uczestniczyły w Programach Ramowych.

SIEĆ ENTERPRISE EUROPE NETWORK,

projekt Komisji Europejskiej, oferuje małym i średnim przedsiębiorstwom kompleksowe usługi, które mają im pomóc w pełni rozwinąć swoją działalność. Obecnie istnieje blisko 600 ośrodków EEN w Europie i krajach basenu Morza Śródziemnego. Działają one przy organizacjach wspierających rozwój gospodarczy, takich jak izby przemysłowo-handlowe, agencje rozwoju regionalnego, centra wspierania przedsiębiorczości, itp.

Ośrodki EEN funkcjonują na zasadzie non-profit, w oparciu o środki unijne oraz krajowe.

Sieć Enterprise Europe Network pomaga mikro-, małym i średnim przedsiębiorcom w następujący sposób:

- informacje i porady dotyczące prawa i polityk Unii Europejskiej, prowadzenia działalności gospodarczej za granicą, dostępu do źródeł finansowania, transferu technologii oraz udziału w programach ramowych UE,

- pomoc w znalezieniu partnerów do współpracy gospodarczej oraz transferu technologii,
- organizowanie wyjazdów polskich firm na imprezy kooperacyjne (targi i misje) współfinansowane przez Komisję Europejską mające na celu ożywienie współpracy pomiędzy regionami i krajami,
- udzielanie odpowiedzi na zadawane za pośrednictwem sieci pytania przedsiębiorców z krajów Unii Europejskiej dotyczące warunków formalno-prawnych działalności gospodarczej w Polsce i możliwości współpracy z polskimi przedsiębiorstwami i instytucjami,
- organizacja szkoleń, warsztatów, seminariów,
- usługi z zakresu transferu technologii, w tym audyty technologiczne, wymiana ofert technologicznych, pomoc w poszukiwaniu partnerów technologicznych oraz kojarzenie przedsiębiorców z jednostkami naukowymi,
- wspieranie udziału MP w 7 Programie Ramowym na rzecz badań i rozwoju technologicznego.

Dodatkowe informacje:

Dzień otwarty EEN: 14 maja 2009, ul. Warszawska 24, Kampus PK, budynek byłego ARSZTU, siedziba CTT PK

Osoby do kontaktu: Roman Cuprys, cuprys@transfer.edu.pl
Iwona Gołdasz, goldasz@transfer.edu.pl

KONKURS INNOVATOR MAŁOPOLSKI

Sieć Enterprise Europe Network oferuje małym i średnim przedsiębiorstwom kompleksowe usługi, które mają im pomóc w pełni rozwinąć swoją działalność. Dlatego Centrum Transferu Technologii PK stworzyło konkurs INOVATOR MAŁOPOLSKI 2009.

Celem projektu „Innowator Małopolski 2009” jest promocja innowacyjności w działalności gospodarczej w Regionie Małopolskim. Konkurs został objęty honorowym patronatem wielu osobistości m.in. Wicepremiera i Ministra Gospodarki Waldemara Pawłaka, Wojewody Małopolskiego Jerzego Millera, Marszałka Województwa Małopolskiego Marka Nawary oraz Dyrektora Oddziału ZUS w Krakowie, Lesława Abramowicza.

Udział w konkursie jest bezpłatny i przeznaczony dla przedsiębiorców z regionu małopolskiego, którzy mogą się poszczycić się sukcesami w opracowywaniu lub wdrażaniu nowych technologii, rozwiązań produkcyjnych, marketingowych czy organizacyjnych. Termin nadsyłania zgłoszeń mija 15 maja 2009 r. Jedną z nagród przewidzianych przez organizatorów jest m.in. sponsorowany wyjazd na międzynarodowe targi. Dodatkowo, opracowany i opublikowany zostanie materiał promujący zwycięzców konkursu w lokalnych mediach.

Więcej informacji znajduje się na stronie <http://www.innowacje.malopolska.pl/>.

Organizowany po raz czwarty, przez Centrum Transferu Technologii Politechniki Krakowskiej konkurs, stał się już uznaną i rozpoznawaną marką. Finansowany jest ze środków Komisji Europejskiej, która rok 2009 r. ogłosiła rokiem „Innowacyjności i Kreatywności”.

Dodatkowe informacje:

Dzień otwarty EEN: 14 maja 2009, ul. Warszawska 24, Kampusz PK, budynek byłego ARSZTU, siedziba CTT PK

Osoby do kontaktu:

Roman Cupryś, cuprys@transfer.edu.pl
Iwona Goldasz, goldasz@transfer.edu.pl

DOTACJE DLA MŁODYCH I PRZEDSIĘBIORCZYCH

„Start w biznesie – nowe szanse, nowe możliwości” – to projekt realizowany przez Centrum Transferu Technologii w ramach Programu Operacyjnego Kapiitał Ludzki Działanie 6.2 Wsparcie oraz promocja przedsiębiorczości i samozatrudnienia.

Działania przewidziane w projekcie wspierają przedsiębiorczość akademicką w kierunku rozpoczynania działalności gospodarczej. Wdrożony kompleksowy system wsparcia szkoleniowo – doradczego oraz stymulowanie rozwoju nowo założonych przedsiębiorstw poprzez wsparcie finansowe umożliwiają uczestnikom projektu zminimalizowanie, a nawet zlikwidowanie barier jakimi są dla przyszłych przedsiębiorców brak wiedzy, merytorycznego przygotowania i umiejętności w prowadzeniu firmy oraz brak źródeł finansowania na pokrycie pośrednich kosztów pracy czy rozbudowę firmy.

Projekt rozpoczął się w październiku 2008 roku i trwać będzie do 30 września 2011 roku. Skierowany jest do osób uczących się i kształcących do 24 roku życia, zamieszkujących na stałe w gm. wiejskiej, miejsko wiejskiej i mieście do 25 tys. mieszkańców Małopolski, pragnących założyć własną firmę. Projekt obejmuje pomocą szkoleniowo-doradczą 120 osób (II edycja po 60 osób), spośród których 50 osób z najlepszymi pomysłami otrzyma jednorazową dotację inwestycyjną do 40 000 zł oraz wsparcie pomostowe w wysokości 800 zł miesięcznie przez okres do 12 miesięcy po rozpoczęciu działalności gospodarczej.

Rekrutacja uczestników projektu odbywa się w sposób elektroniczny poprzez wypełnienie formularza rekrutacyjnego znajdującego się na stronie www.przedsiębiorczosc.malopolska.pl.

NASTĘPNA EDYCJA JUŻ WE WRZEŚNIU 2009!

Osoby do kontaktu:

Agnieszka Gołąb, golab@transfer.edu.pl
Izabela Sadzik, sadzik@transfer.edu.pl

Cykl szkoleń dla pracowników naukowych, mających na celu usprawnienie transferu wyników badań z uczelni do przemysłu, współfinansowany przez Unię Europejską, w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

Projekt jak sam tytuł wskazuje skierowany jest do pracowników jednostek naukowych z całej polski. Wsparcie, oferowane w ramach projektu to dwa cykle szkoleniowe z zakresu ochrony i wyceny własności intelektualnej, zarządzania projektami oraz komercjalizacji i transferu technologii. W ramach sześciodniowego cyklu szkoleniowego, obejmującego wykłady i warsztaty nau-

kowcy zapoznają się z realiami biznesu oraz podejściem komercyjnym przy tworzeniu projektów badawczo-rozwojowych oraz dowiedzą się jak ocenić potencjał rynkowy prowadzonych badań pod względem zapotrzebowania przemysłu i stanu techniki. Komunikacja z przedsiębiorcą, obsługa programu wspomagającego zarządzanie projektami (MS-Project) oraz przygotowywanie i prezentowanie ofert technologicznych pod okiem eksperta-praktyka to tylko nieliczne zajęcia z rozbudowanego modułu warsztatowego. Cykl szkoleniowy wyróżnia praktyczny charakter, który został wzmocniony poprzez udział przedsiębiorców w roli prelegentów, którzy na co dzień spotykających się z barierami współpracy nauki z przemysłem. Uczestnictwo w cyklu szkoleniowym stworzy pracownikom jednostek naukowych niepowtarzalną okazję do wymiany międzynarodowych doświadczeń na temat procesu komercjalizacji z zagranicznymi prelegentami. Oprócz szkoleń, w ramach projektu zaplanowano wydanie przewodnika na temat komercjalizacji i transferu technologii, który będzie pomocny naukowcom w codziennej pracy badawczo-rozwojowej.

Osoba do kontaktu:

Dorota Markiewicz, markiewicz@transfer.edu.pl

Podnoszenie świadomości znaczenia badań naukowych i prac badawczych oraz własności przemysłowej i intelektualnej dla rozwoju gospodarczego z wykorzystaniem wypracowanych narzędzi, współfinansowany przez Unię Europejską, w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

W ramach projektu wspieramy polskich naukowców w promowaniu ich osiągnięć i potencjału naukowego oraz w nawiązywaniu współpracy z przedsiębiorstwami. Założenie to realizujemy poprzez rozbudowę i aktualizację, istniejącej od połowy 2007 roku Internetowej Bazy Ofert Politechniki Krakowskiej dla Przemysłu – Science to Business. Baza stanowi podstawowe narzędzie komunikacji pomiędzy światem nauki i przemysłu, dlatego staraniem naszej jednostki jest ułatwianie dostępu do jej zasobów przedsiębiorcom. Planowany udział w targach dotyczących współpracy jednostek naukowych z przemysłem stworzy doskonałą okazję do promowania Oferty Politechniki Krakowskiej oraz popularyzacji znaczenia badań naukowych i własności intelektualnej dla rozwoju gospodarczego. W toku projektu odbędą się również dwie międzynarodowe konferencje, popularyzujące ideę współpracy nauki z przemysłem. W ramach projektu organizujemy spotkania partnerskie dla pracowników jednostek naukowych i przedsiębiorców, zainteresowanych wzajemną współpracą. Takie panele dyskusyjne przyniosą wzajemne korzyści partnerom biznesowym, takie jak wdrożenie innowacyjnych rozwiązań naukowych do przemysłu, dostęp do najnowszej wiedzy oraz wzrost konkurencyjności i prestiżu przedsiębiorstw. Elementem wspierającym popularyzację nauki w odniesieniu do współpracy z przemysłem jest cykl artykułów oraz film promocyjny obrazujący zagadnienia związane z komercjalizacją badań naukowych.

Osoba do kontaktu:

Dorota Markiewicz, markiewicz@transfer.edu.pl

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Wojewódzki
Urząd
Pracy
w Krakowie

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Kompetentny, wykwalifikowany i pracujący mieszkaniec Małopolski

Podsumowanie pierwszego okresu wdrażania PO KL w Małopolsce

Pierwszy okres wdrażania przez Wojewódzki Urząd Pracy w Krakowie Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki zakończył się powodzeniem. W 2008 roku w Małopolsce ogłoszono wszystkie zaplanowane konkursy a wartość zawartych umów plasuje województwo na pierwszym miejscu w Polsce. W odpowiedzi na pogarszającą się sytuację gospodarczą, Wojewódzki Urząd Pracy podjął działania przyspieszające w roku 2009 ogłaszanie konkursów w obszarach związanych bezpośrednio z gospodarką i restrukturyzacją zatrudnienia .

Wojewódzki Urząd Pracy w Krakowie ogłosił w roku 2008 wszystkie zaplanowane konkursy zgodnie z harmonogramem. Łącznie w latach 2007-2008 złożono 2619 wniosków, z tego rekomendowanych do dofinansowania zostało 338. Do dnia 31.12.2008 r. zawarto z tymi beneficjentami umowy na kwotę 306 092 000 zł. Dało to Małopolsce pierwsze miejsce, jeżeli chodzi o wartość zawartych umów. Wśród projektów dofinansowanych, największą liczbę stanowiły wnioski z: powiatu nowosądeckiego (90), miasta Krakowa (70), podregionu krakowskiego (60). Wśród osób objętych wsparciem znaleźli się m.in. bezrobotni (prawie 11 tys. osób), zatrudnieni (ponad 2,3 tys. osób; w tym zatrudnieni w MSP, rolnicy, samozatrudniający się, pracownicy w gorszym położeniu), osoby niepełnosprawne (prawie 300). Łącznie dofinansowanych zostało 369 form wsparcia (w projektach konkursowych), około 39 proc. z nich to różnego rodzaju szkolenia.

Aktywnie wobec kryzysu w Małopolsce

Trudna sytuacja na rynku pracy i pogarszający się stan gospodarki w ostatnim kwartale 2008 r. i początku 2009 r. wymusiły konieczność działań zaradczych. W odpowiedzi na negatywny wpływ na małopolską przedsiębiorczość, Wojewódzki Urząd Pracy w Krakowie szybciej uruchomił konkursy skierowane do pracodawców, przedsiębiorców i pracowników firm w województwie małopolskim.

W lutym 2009 r. ogłoszony został konkurs w ramach Priorytetu VI Działania 6.2. POKL *Wsparcie oraz promocja przedsiębiorczości i samozatrudnienia*. Pracownicy, którzy objęci zostali zwolnieniami, jak i osoby, które utraciły pracę, mogą przystąpić do projektów realizowanych przez tzw. Operatorów. W ramach tych projektów oferowane są różnego rodzaju wsparcie: szkolenia, doradztwo, przyznanie środków finansowych do wysokości 40 tys. złotych na rozpoczęcie działalności gospodarczej i wsparcia pomostowego w okresie do 6 miesięcy (a w uzasadnionych przypadkach do 12 miesięcy) od momentu rozpoczęcia działalności gospodarczej.

Osoby, które utraciły pracę mogą również uzyskać wsparcie Powiatowych Urzędów Pracy lub przystąpić do projektów realizowanych w ramach Poddziałania 6.1.1 PO KL (konkurs w 2009 r. ogłoszony został 31.04.2009) *Wsparcie osób pozostających bez zatrudnienia na regionalnym rynku pracy*.

Również w lutym 2009 r. Wojewódzki Urząd Pracy w Krakowie ogłosił konkurs w ramach Poddziałania 8.1.2 PO KL *Wsparcie procesów adaptacyjnych i modernizacyjnych w regionie*. Konkurs skierowany był do pracodawców i pracowników przedsiębiorstw przechodzących procesy adaptacyjne i modernizacyjne oraz osób odchodzących z rolnictwa lub rybołówstwa. Podmioty wyłonione w konkursie realizować będą minimum dwie z trzech przewidzianych do realizacji form wsparcia tj.:

1. Wsparcia dla pracodawców przechodzących procesy adaptacyjne i modernizacyjne, realizowane w formie tworzenia i wdrażania programów zwolnień monitorowanych (*out-placement*), w tym szkoleń i doradztwa zawodowego;
2. Szkoleń przekwalifikowujących i usług doradczych w zakresie wyboru nowego zawodu i zdobycia nowych umiejętności zawodowych (w tym indywidualne plany działań i pomoc w wyborze odpowiedniego zawodu i miejsca zatrudnienia);
3. Szkoleń i doradztwa dla przedsiębiorców wspomagające proces zmiany profilu działalności przedsiębiorstwa.

Kwota przeznaczona w 2009 roku na konkurs w ramach Poddziałania 8.1.2 PO KL *Wsparcie procesów adaptacyjnych i modernizacyjnych w regionie* wynosiła 12 mln złotych.

Wykres 1 – Typy szkoleń

- szkolenia komputerowe
- szkolenia językowe
- szkolenia okołozawodowe, np. z Prawa Pracy, komunikacji, asertywności, BHP, itd.)
- specjalistyczne szkolenia zawodowe (dające „twarde” kompetencje poświadczane zaświadczeniami)
- szkolenia z przedsiębiorczości

W najbliższych miesiącach WUP Kraków planuje ogłosić nabór projektów na działania wspierające

- inicjatywy lokalne na rzecz podnoszenia poziomu aktywności zawodowej na obszarach wiejskich (**Poddziałanie 6.3**)
- inicjatywy lokalne na rzecz aktywnej integracji (**7.3**)
- aktywizację zawodową i społeczną osób zagrożonych (**7.2.1**)
- rozwój kwalifikacji zawodowych i doradztwo dla przedsiębiorstw (**8.1.1**)
- oddolne inicjatywy edukacyjne na obszarach wiejskich (**9.5**)
- wzmocnienie lokalnego partnerstwa na rzecz adaptacyjności (**8.1.3**)
- współpracę sfery nauki i przedsiębiorstw (**8.2.1**)

Środki unijne dla przedsiębiorców

Do działań wspierających małopolskich pracodawców zaliczyć należy również otwarcie w siedzibie Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Krakowie, Punktu Informacyjnego dla Pracodawców. Uruchomienie Punktu związane jest z przeprowadzaniem przez WUP Programem Wsparcia Pracodawców Restrukturyzujących Zatrudnienie

Punkt Informacyjny dla Pracodawców w siedzibie WUP Kraków

Program jest formą realizacji jednego ze statutowych zadań WUP, jakim jest: inicjowanie i realizowanie przedsięwzięć mających na celu rozwiązanie lub złagodzenie problemów związanych z planowanymi zwolnieniami grup pracowników z przyczyn dotyczących zakładu pracy. Oprócz form pomocy oferowanych przez Publiczne Służby Zatrudnienia, w Punkcie przedsiębiorcy mogą uzyskać również informacje o wsparciu proponowanym w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki ze środków EFS.

O tym, że inwestycja w mieszkańców Małopolski – wykształconych, posiadających wiedzę i kwalifikacje to wyzwanie na najbliższe lata – mówi Andrzej Martynuska, dyrektor Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Krakowie.

Doświadczenia płynące z przyznania pierwszych unijnych dotacji w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki dają nam nadzieję na ich pełne wykorzystanie. Pierwsze miejsce wśród wszystkich województw pod względem wartości podpisanych umów, pokazuje nam, że ciężka praca jaka została wykonana po stronie oceniających wniośki jak i składających, przyczyni się w najbliższej przyszłości do zwiększenia

potencjału naszego regionu. Przed nami kolejne lata ciężkiej pracy, lecz perspektywa mieszkańców Małopolski – wykształconych, posiadających wiedzę, umiejętności i kwalifikacje, utwierdza nas w przekonaniu, że warto podjąć wyzwanie.

Wojewódzki Urząd Pracy w Krakowie pełni w województwie małopolskim funkcję **Instytucji Wdrażającej** (Instytucji Pośredniczącej II stopnia) Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007 - 2013 dla wszystkich działań w ramach:

- Priorytetu VI** – Rynek pracy otwarty dla wszystkich
- Priorytetu VII** – Promocja integracji społecznej
- Priorytetu VIII** – Regionalne kadry gospodarki
- Priorytetu IX** – Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach.

Do zadań Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Krakowie jako Instytucji Wdrażającej należy:

- **przyjmowanie wniosków o dofinansowanie** realizacji projektów od beneficjentów w ramach komponentu regionalnego PO KL;
- **dokonywanie oceny i wyboru proponowanych do realizacji projektów** w ramach PO KL w trybie konkursowym;
- **zatwierdzanie listy rankingowej** wniosków spełniających minimum punktowe;
- **podpisywanie umów z beneficjentami** lub przyjmowanie projektów systemowych do realizacji na podstawie Uchwały Zarządu Województwa Małopolskiego;
- **współdziałanie** w przygotowaniu Planów Działania Priorytetów regionalnych PO KL;
- **weryfikacja i zatwierdzanie wniosków o płatność** projektów systemowych oraz indywidualnych IP2;
- **nadzór nad wdrażaniem** (w tym m.in. weryfikacja i zatwierdzanie wniosków o płatność wraz z częścią sprawozdawczą) oraz kontrola projektów systemowych i indywidualnych IP;
- **ocena i nadzór nad wdrażaniem projektów systemowych** realizowanych przez Beneficjentów wskazanych w Szczegółowym Opisie Priorytetów PO KL;
- **rozliczanie umów z beneficjentami** zgodnie z przyjętymi procedurami i dokonywanie płatności, w tym przygotowanie Poświadczeń i deklaracji wydatków w ramach Działania i przekazywanie ich do IP;
- **monitorowanie postępów realizacji umów o dofinansowanie** projektów oraz przekazywanie informacji w tym zakresie do Instytucji Pośredniczącej;
- **prowadzenie kontroli nadzorowanych projektów** i przekazywanie wyników tej kontroli do Instytucji Pośredniczącej PO KL;
- **prowadzenie działań informacyjnych oraz szkoleń** dla beneficjentów w ramach realizowanego priorytetu PO KL.

www.wup-krakow.pl

www.pokl.wup-krakow.pl

EUROPEJSKA WSPÓŁPRACA TERYTORIALNA W MAŁOPOLSCIE

NOWE MOŻLIWOŚCI W LATACH 2007 – 2013

Rozwijanie i wspieranie współpracy terytorialnej na zewnętrznych i wewnętrznych granicach Unii Europejskiej jest jednym z głównych narzędzi unijnej polityki spójności, ukierunkowanej na rozwój regionów współpracujących ze sobą. O roli i znaczeniu współpracy transgranicznej szerzej międzyregionalnej i międzynarodowej świadczy fakt, iż UE wyróżniła programy EWT jako jeden z trzech celów polityki spójności UE, obok zbieżności (konwergencji) oraz konkurencyjności regionów i zatrudnienia, z łącznym budżetem 7,75 mld euro na całą UE.

W obecnym okresie programowania małopolscy beneficjenci mogą korzystać z czterech Programów Europejskiej Współpracy Terytorialnej:

- w Programie Współpracy Transgranicznej Rzeczpospolita Polska – Republika Słowacka 2007 – 2013
- dwóch w ramach współpracy transnarodowej; Programie Unii Europejskiej Środkowej oraz Programie Regionu Morza Bałtyckiego
- oraz Programie Współpracy Międzyregionalnej INTERREG IVC

Program Współpracy Transgranicznej Rzeczpospolita Polska – Republika Słowacka 2007 – 2013

Cel Programu

Celem Programu Współpracy Transgranicznej Polska – Republika Słowacka 2007 – 2013 jest wzmocnienie opartej na partnerstwie współpracy polsko-słowackiej, mającej na celu trwały rozwój obszaru przygranicznego.

Obszar kwalifikowany

Obszar kwalifikowany w województwie małopolskim obejmuje podregion nowosądecki (powiaty gorlicki, nowosądecki, limanowski, nowotarski, tatrzański i miasto Nowy Sącz), powiat myślenicki w podregionie krakowskim, powiaty suski, wadowicki i oświęcimski w podregionie oświęcimskim. Po stronie słowackiej obszar kwalifikowany obejmuje regiony Preszowski i Żyliński.

Finansowanie

Budżet Programu na cały obszar wsparcia na lata 2007- 2013 wynosi 185,2 mln euro, w tym wkład z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR) – 157,4 mln euro. Poziom dofinansowania z EFRR dla beneficjentów wynosi do 85%.

Indykatorywna lista beneficjentów

- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia
- jednostki administracji ustanowione przez państwo lub samorząd w celu zapewnienia usług publicznych
- organizacje pozarządowe
- Europejskie Ugrupowania Współpracy Terytorialnej

Priorytety i tematy Programu:

Priorytet 1: Rozwój infrastruktury transgranicznej

Główny cel priorytetu: Rozwój polsko-słowackiej współpracy partnerskiej w zakresie poprawy stanu infrastruktury transgranicznej ukierunkowanej na integrację przestrzenną, bezpieczeństwo, zwiększenie dostępności komunikacyjnej i atrakcyjności regionu dla mieszkańców, inwestorów i turystów.

Temat 1.1: Infrastruktura komunikacyjna i transportowa

Temat 1.2: Infrastruktura ochrony środowiska

Priorytet 2: Rozwój społeczno-gospodarczy

Główny cel priorytetu: Promowanie polsko-słowackiej współpracy partnerskiej dla zrównoważonego rozwoju społeczno-gospodarczego, środowiskowego i kulturalnego rozwoju terenów przygranicznych Polski i Republiki Słowackiej

Temat 2.1: Rozwój współpracy transgranicznej w zakr. turystyki

Temat 2.2: Ochrona dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego

Temat 2.3: Projekty sieciowe

Priorytet 3: Wsparcie inicjatyw lokalnych (mikroprojekty)

Główny cel priorytetu: Promowanie inicjatyw lokalnych i nawiązywanie kontaktów transgranicznych poprzez realizację mikroprojektów opartych na działaniach typu „ludzie dla ludzi”.

W ramach Programu Współpracy Międzyregionalnej INTERREG IVC samorząd regionalny realizuje dwa projekty – miniprogramy POWER oraz PEOPLE:

POWER to projekt o budżecie 5,8 mln euro (z czego na Województwo Małopolskie przypada 551 814 euro), współfinansowany z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w oparciu o współpracę 7 regionów europejskich: Południowo – Wschodnia Anglia (Partner Wiodący), Małopolska, Emilia – Romagna (Włochy), Północna Brabancja (Holandia), Sztokholm (Szwecja), Tallin (Estonia), Andaluzja (Hiszpania).

Celem współpracy jest poszukiwanie metod dążenia do gospodarki niskowęglowej (Low Carbon Economy) na poziomie regionalnym oraz wymiana wiedzy, doświadczeń i dobrych praktyk w zakresie instrumentów polityki regionalnej w kontekście zmian klimatycznych.

Projekt POWER ma formę mini-programu, co oznacza, iż w jego realizację mogą zaangażować się instytucje z regionów partnerskich. Środki finansowe dostępne dla partnerów z Małopolski wynoszą 360 000 euro. W ramach projektu zaplanowano wdrożenie 12 międzynarodowych podprojektów, które będą realizowane w 5 obszarach tematycznych:

1. Wydajność energetyczne
2. Energie odnawialne
3. Eko-innowacje oraz technologie środowiskowe
4. Zrównoważony transport
5. Zmiana postaw społecznych

Rezultaty podprojektów, które będą wyłonione w trakcie dwóch naborów - dzięki współpracującej z POWER grupie ekspertów - zostaną wykorzystane do prowadzenia zintegrowanej polityki w zakresie ochrony środowiska na poziomie regionalnym.

PEOPLE to projekt powstały w oparciu o jeden z komponentów projektu GROW. Promuje on zintegrowane podejście do zmian społecznych, z jednej strony uwzględniając działania w zakresie zatrudnienia, kapitału ludzkiego i edukacji, z drugiej zaś koncentrując się na zagadnieniach związanych ze społeczeństwem informacyjnym i przedsiębiorczością. Dzięki temu stwarza nowe możliwości dla regionów w zakresie innowacyjności na rzecz zmian społecznych. Projekt skierowany jest na rozwiązywanie problemów starzejącego się społeczeństwa, niepełnosprawności, braku dostępu do usług, zwiększenia mobilności zawodowej i produktywności, kształtowania przedsiębiorczości i świadomości społecznej.

Zostanie opracowany i wdrożony Plan działań PEOPLE dla Małopolski stanowiący zbiór najlepszych osiągnięć w 6 Obszarach Tematycznych (m.in. godzenie życia prywatnego i zawodowego, e-zdrowie, strategia ekonomiczna wobec starzejącego się społeczeństwa, włączenie cyfrowe, przedsiębiorczość społeczna, społeczeństwo obywatelskie). **Województwo małopolskie odpowiedzialne będzie za zarządzanie Obszarem dotyczącym przedsiębiorczości społecznej.** Rezultatem wdrożenia projektu będzie wzrost świadomości społeczeństwa w zakresie problemów demograficznych i społecznych oraz możliwości ich rozwiązywania przy współfinansowaniu ze środków europejskich. Partnerami w Projekcie są: Andaluzja (Hiszpania) – Lider projektu, Region Południowo-Wschodniej Anglii, Północna Brabancja (Holandia), Region Wenecji (Włochy), Sztokholm (Szwecja), Region Timis (Rumunia) i Małopolska.

Całkowity budżet projektu PEOPLE wynosi prawie 4 mln euro. Alokacja na województwo małopolskie wynosi 386 960 euro, z czego 85% tj. 328 916 euro stanowi dofinansowanie z EFRR.

Aneta Widak, Grzegorz First, Joanna Kowal, Alicja Bodek

Więcej informacji, w tym o aktualnych naborach oraz kontakt:

Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego
 Departament Polityki Regionalnej
 Zespół Europejskiej Współpracy Terytorialnej
 30-552 Kraków, ul. Wielicka 72, tel. 012 29 90 900
 ewt@umwm.pl
 www.malopolskie.pl/ewt

JAKIE DZIAŁANIA MOGĄ LICZYĆ NA WSPARCIE W RAMACH PROGRAMÓW WSPÓŁPRACY TERYTORIALNEJ?

Projekty finansowane w ramach programów transgranicznych powinny sprzyjać budowie wzajemnych powiązań „ponad granicami” pomiędzy samorządami lokalnymi, instytucjami edukacyjnymi, organizacjami pozarządowymi czy też instytucjami kulturalnymi. Głównym celem tego typu programów jest promowanie współpracy i bezpośrednich kontaktów wspierających rozwój gospodarczy i społeczny oraz ochronę środowiska w obszarach przygranicznych, charakteryzujących się zwykle niższym poziomem rozwoju w porównaniu do średniej krajowej.

Wspólne, transgraniczne działania dotyczyć będą m.in. następujących zagadnień:

- wspieranie przedsiębiorczości, rozwój małych i średnich przedsiębiorstw, turystyki, kultury oraz handlu transgranicznego,
- ochrona dóbr naturalnych i dóbr kultury, zapobieganie zagrożeniom naturalnym i technologicznym,
- wspieranie powiązań między obszarami miejskimi i wiejskimi,
- poprawa dostępu do sieci transportowych, informacyjnych i komunikacyjnych,
- gospodarka wodna, gospodarowanie odpadami oraz systemy energetyczne,
- rozwój i wspólne wykorzystanie infrastruktury, w szczególności w takich dziedzinach jak ochrona zdrowia, kultura i edukacja,
- współpraca administracyjna oraz integracja społeczności lokalnych poprzez realizację wspólnych działań dotyczących rynku pracy, promocji równouprawnienia (w tym równouprawnienia kobiet i mężczyzn), rozwoju zasobów ludzkich oraz wspierania sektora badawczo-rozwojowego.

Do głównych priorytetów współpracy realizowanej w ramach poszczególnych programów operacyjnych współpracy transnarodowej należą:

- Wsparcie innowacyjności
- Poprawa dostępności do obszaru programowego oraz wewnątrz obszaru programowego
- Zwiększenie atrakcyjności i konkurencyjności miast i regionów
- Rozsądne korzystanie oraz zarządzanie środowiskiem naturalnym

W ramach Programu Współpracy Międzyregionalnej INTERREG IVC wspierane będą działania zmierzające do poprawy efektywności polityki regionalnej poprzez promowanie innowacyjności i gospodarki opartej na wiedzy oraz ochronę środowiska i zapobieganie zagrożeniom.

Główne priorytety współpracy międzyregionalnej to:

- **Priorytet 1** dotyczy innowacyjności oraz gospodarki opartej na wiedzy koncentrując się przede wszystkim na kwestiach związanych z innowacyjnością, badaniami i rozwojem technologii, przedsiębiorczością oraz MŚP, społeczeństwem informacyjnym, zatrudnieniem i kwalifikacjami.
- **Priorytet 2** dotyczy środowiska naturalnego oraz zapobiegania ryzyku, a w szczególności kwestii związanych z zagrożeniami naturalnymi i technologicznymi, gospodarką wodną, gospodarką odpadami, różnorodnością biologiczną oraz zachowaniem dziedzictwa naturalnego, energetyką, zrównoważonym transportem, dziedzictwem kulturowym i krajobrazem.

Małopolska inwestycja w Kapitał Ludzki – Regionalne Ośrodki Europejskiego Funduszu Społecznego

Czy wiesz, że...

**Pisząc projekt o dofinansowanie z Programu Kapitał Ludzki,
możesz bezpłatnie skorzystać z pomocy doradcy?**

W Województwie Małopolskim działają cztery Regionalne Ośrodki Europejskiego Funduszu Społecznego: w Krakowie, Tarnowie, Nowym Sączu i Oświęcimiu. Regionalny Ośrodek EFS to miejsce, gdzie profesjonaliści nieodpłatnie pomagają znaleźć możliwości dofinansowania projektów z PO KL oraz doradzają przy ich tworzeniu. **Codziennie, w godzinach od 8:00 do 16:00** możesz przyjść, zadzwonić lub napisać do jednego z Ośrodków.

Możesz zgłosić się do **Regionalnego Ośrodka EFS w Krakowie**, który mieści się przy **ul. Szlak 73a** w Krakowie, zadzwonić pod numer: **012 633 51 54** lub napisać na adres: **info_krakow@roEFS.pl**, jeśli mieszkasz na terenie jednego z powiatów: krakowskiego, Miasta Krakowa, miechowskiego, myślenickiego, nowotarskiego, proszowickiego, tatrzańskiego, wielickiego.

Możesz zgłosić się do **Regionalnego Ośrodka EFS w Tarnowie**, który mieści się przy **ul. Wałowej 2** w Tarnowie, zadzwonić pod numer: **014 655 69 85** lub napisać na adres: **roefstarnow@gmail.com**, jeśli mieszkasz na terenie jednego z powiatów: bocheńskiego, brzeskiego, dąbrowskiego, Tarnowa, tarnowskiego.

Możesz zgłosić się do **Regionalnego Ośrodka EFS w Nowym Sączu**, który mieści się przy **ul. Węgierskiej 146** w Nowym Sączu, zadzwonić pod numer: **018 442 01 99** lub napisać na adres: **info_nowysacz@roEFS.pl**, jeśli mieszkasz na terenie jednego z powiatów: gorlickiego, limanowskiego, Nowego Sącza, nowosądeckiego.

Możesz zgłosić się do **Regionalnego Ośrodka EFS w Oświęcimiu**, który mieści się przy **ul. Unii Europejskiej 10** w Oświęcimiu, zadzwonić pod numer: **033 876 28 12** lub napisać na adres: **info_oswiecim@roEFS.pl**, jeśli mieszkasz na terenie jednego z powiatów: chrzanowskiego, olkuskiego, oświęcimskiego, suskiego, wadowickiego.

Regionalne Ośrodki EFS prowadzą też bezpłatne szkolenia, spotkania informacyjne, a nawet wstępnie oceniają przygotowywane projekty. Na stronach internetowych ROEFS znajdziesz informacje o:

- tym jak można uzyskać dofinansowanie z Programu Kapitał Ludzki;
- szkoleniach z przygotowania i zarządzania projektami PO KL;
- szkoleniach specjalistycznych np. z kształcenia ustawicznego;
- przedsiębiorczości; zamówień publicznych i pomocy publicznej;
- spotkaniach, seminariach i konferencjach i seminariach promujących Europejski Fundusz Społeczny.

Więcej informacji na stronach:
Kraków: www.krakow.roEFS.pl,
Tarnów: www.tarnow.roEFS.pl,
Nowy Sącz: www.nowysacz.roEFS.pl,
Oświęcim: www.oswiecim.roEFS.pl.

ING – kompleksowa obsługa beneficjenta

Rozmowa z **Krzysztofem Skowronem**

Dyrektorem Regionalnym
Korporacyjnej Sieci Sprzedaży ING Banku Śląskiego S.A.

Wsparcie rodzimych przedsiębiorstw oraz projektów realizowanych przez samorządy z funduszy unijnych jest wielką szansą dla Polski i polskiej gospodarki. Ale te „najtańsze pieniądze na świecie” mają często jeden warunek – Inwestor musi najpierw zrealizować projekt aby otrzymać dofinansowanie.

Jedną z zasad obowiązujących w finansowaniu projektów jest zapewnienie źródeł finansowania. Mimo możliwych do uzyskania zaliczek, zgromadzenie środków na finansowanie udziału własnego i bezproblemową realizację projektu bardzo często jest poważnym wyzwaniem dla jednostek samorządu. W takiej sytuacji, to właśnie Bank jest takim naturalnym partnerem, który jest w stanie zapewnić środki na finansowanie projektów zarówno samorządów, jak i przedsiębiorstw. Patrząc na projekt po jego realizacji można stwierdzić, że duża część została sfinansowana z dotacji UE, ale istotna brakująca część to środki jednostki samorządu. Mogą one oczywiście pochodzić z kredytu.

Jaką ofertę ma ING Bank Śląski dla lepszego wykorzystania funduszy unijnych przez małopolskie samorządy i przedsiębiorstwa?

ING Bank Śląski od lat jest klasyfikowany w czołówce największych banków działających w Polsce. Dla nas – jako jednego z liderów rynku – kredyty unijne są naturalną odpowiedzią na potrzeby beneficjentów. Oferujemy kredyty pomostowe, które są spłacane z dotacji, kredyty na finansowanie udziału własnego, a także kredyty obrotowe, na przykład na finansowanie VAT. Takiej spójnej ofercie kredytowej towarzyszy szeroka oferta usługowa. ING Bank Śląski oferuje m.in. fachowe doradztwo oraz szereg nowoczesnych produktów wspierających podmioty ubiegające się o dotację.

Na czym polega to wsparcie? Na co może liczyć Klient Państwa Banku?

Każdy Klient Korporacyjny chcący skorzystać z dotacji (przedsiębiorstwo lub jednostka samorządowa) zostanie przez nas „przewiedziony” przez cały ten proces. Nasi doradcy służą pomocą już na etapie doboru odpowiedniego programu unijnego, następnie pomagamy Klientowi w przygotowaniu optymalnej konstrukcji finansowania inwestycji, finansujemy inwestycję, a w trakcie, jak i po zrealizowaniu projektu, pomagamy rozliczyć inwestycję i dotację. To bardzo wygodne dla Klientów rozwiązanie jest przykładem profesjonalnego zaangażowania Banku i naszą chlubą, gdyż Klienci bardzo wysoko cenią sobie możliwość skorzystania z naszej wiedzy i doświadczenia praktycznie na każdym etapie.

Poza takim wsparciem, niewątpliwie cennym dla beneficjentów, Bank zapewnia wyspecjalizowane produkty. Może Pan powiedzieć coś więcej o nich?

Nasza oferta jest naprawdę szeroka. Obejmuje ona nie tylko ciekawe produkty związane z montażem finansowym, w szczególności finansowanie pomostowe i wkładu własnego, ale np. sposób zabezpieczeń kredytów. Finansowanie pomostowe dla przedsiębiorców sięga zwykle wysokości dotacji. Może ona wynieść nawet 70% nakładów. W przypadku samorządów wysokość takiej pomocy może sięgać nawet do 100% nakładów. W przypadku kredytu pomostowego Klient przez okres realizacji inwestycji spłaca jedynie odsetki, natomiast kapitał jest spłacany z dotacji. Finansowanie wkładu własnego projektu pozwala zrealizować inwestycję bez wycofywania środków z obrotu. W przypadku jednostek samorządu umożliwia to realizację projektu bez ograniczenia w wypełnianiu innych zadań samorządu. Bank w takim przypadku indywidualnie ustala z Klientem harmonogram i sposób spłaty rat.

Innym przykładem produktu ułatwiającego obsługę projektu jest np. rachunek projektowy, który gwarantuje kontrolę nad przepływem środków z dotacji oraz umożliwia wygodne rozliczenie dotacji i inwestycji.

To rzeczywiście atrakcyjna i kompleksowa oferta na rynku.

ING Bank Śląski stawia na kompleksowe rozwiązania dla Klientów szeroko pojętego biznesu – w tym i samorządu. Staramy się przede wszystkim zaspokoić wymagania i oczekiwania naszych Klientów, dlatego nasza oferta odpowiada potrzebom, a nawet je wyprzedza.

Pozostaje mi tylko zapytać gdzie przyszli beneficjenci mogą zasięgnąć szczegółowej informacji o Państwach produktach?

Zapraszam wszystkich zainteresowanych naszymi produktami do bezpośredniego kontaktu z Doradcą Klienta Korporacyjnego ING Banku Śląskiego i umówienia się na spotkanie, w którym również wezmą udział nasi eksperci ds. funduszy unijnych.

Dziękuję za rozmowę i życzę dalszych sukcesów

Wojciech Stańczyk

Małopolska Agencja Rozwoju Regionalnego

– partner w drodze po euro

Szanowni Państwo,

Kampanie reklamowe ostatnich miesięcy, których celem było budowanie pozytywnego, przyjaznego wręcz wizerunku funduszy unijnych, prowadzone były – jak pamiętam – pod wspólnym hasłem „dobrze nam się układa”.

Wprawdzie przekaz marketingowy dotyczył obecnej perspektywy finansowej, ale – jestem przekonany, że identyczny slogan mógłby również zaistnieć w kampanii reklamowej, podsumowującej działania Małopolski i naszą pięcioletnią aktywność w strukturach unijnych.

Wszyscy wiemy – Małopolska jest zdecydowanym liderem w wykorzystaniu europejskich pieniędzy. W przełożeniu na konkretne liczby oznacza to dobre zainwestowanie 4,4 miliarda złotych; mamy nowe drogi, lepszą kanalizację, nową infrastrukturę sportowo-turystyczną i co szczególnie mnie cieszy – kolejne strefy gospodarcze, których łączna powierzchnia w Małopolsce to już 5,2 tys. hektarów! To także setki milionów złotych efektywnie wykorzystanych w małych i średnich przedsiębiorstwach.

Niemalą udział w pozyskiwaniu unijnych funduszy ma od lat Małopolska Agencja Rozwoju Regionalnego, która staje się liderem w zdobywaniu projektów z Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka. Dziś jesteśmy jednym z najpoważniejszych partnerów instytucji centralnych i samorządu województwa w kształtowaniu polityki innowacyjnego rozwoju regionu.

MARR, pełniąc rolę Regionalnej Instytucji Finansującej PARP, w poprzednich 6-letach wsparła blisko 2 tysiące wniosków na ogólną kwotę ponad 345 mln zł. Dziś, Agencja zaledwie w ciągu sześciu miesięcy skutecznie zawalczyła o unijne dotacje na kwotę 340 mln zł!

To nie przypadek, że wsparcie przedsiębiorczości i innowacji w Małopolsce staje się dla nas priorytetowym działaniem. Wykorzystujemy w nim zarówno własne instrumenty finansowe jak i własne projekty, finansowane ze środków unijnych.

Mamy ofertę dla początkujących, projekt: „Zostań małopolskim przedsiębiorcą” umożliwi dobry start i założenie własnej firmy; mamy ofertę dla prężnie działających i dbających o bezpieczeństwo swojej firmy; projekt: „Widok – Własność Intelektualna – Doceniam – Ochraniam – Korzystam”, pomaga chronić własność intelektualną i uczy jak czerpać wymierne korzyści z rejestracji patentów.

Wreszcie mamy ofertę dla utalentowanych, kreatywnych i odważnych – projekt „Kapitał na Innowacje” jest realną szansą zagospodarowania innowacyjnych rozwiązań przy istotnym wsparciu finansowym, pochodzącym z utworzonego przez nas funduszu kapitałowego. Niemalą kwota 8,5 mln zł czeka na zainwestowanie w dobre pomysły, na bazie których chcemy tworzyć nowe firmy.

Kompleksowo myśląc o rozwoju regionalnym nie możemy pomijać tak istotnych kwestii jak rozpoznawalność marki gospodarczej Małopolski czy promocja atrakcyjności naszego regionu na rynkach międzynarodowych.

I po raz kolejny – bez finansowego wsparcia (tym razem z MRPO) nie moglibyśmy zrealizować prestiżowego projektu Business In Małopolska, z którym startujemy jeszcze w tym roku.

Na razie mogę powiedzieć tylko tyle: to będzie duże wydarzenie!

To oczywiście niepełny katalog aktywności MARR w zakresie wykorzystywania środków unijnych; nie muszą nikogo przekonywać, iż warto na bieżąco śledzić naszą ofertę. A wychodząc naprzeciw oczekiwaniom – już dziś zapraszam do lektury

Dziennika Polskiego, gdzie w każdy drugi czwartek miesiąca, MARR informować będzie o wydarzeniach i realizowanych projektach; pierwszy numer już 14 maja! Mam również nadzieję, iż w najbliższych dwóch miesiącach oddamy Państwu naszą nową stronę internetową, która stanowi kolejny (po zmianie logo firmy) etap wzmocnienia wizerunku Agencji. Jeżeli dzisiaj mówimy o MARR – profesjonalny partner biznesu, to chcemy, aby ten profesjonalizm był widoczny tak w działaniu jak i w komunikacji.

Krzysztof Krzysztofiak

MAŁOPOLSKA AGENCJA ROZWOJU REGIONALNEGO S.A.

Doświadczenie, potencjał merytoryczny, stabilność finansowa oraz zaangażowanie w pozyskiwanie unijnych dotacji stawia Małopolską Agencję Rozwoju Regionalnego w gronie największych tego typu instytucji w Polsce. Korzystając z dostępnych środków MARR stała się poważnym i wiarygodnym partnerem w pozyskiwaniu i wdrażaniu unijnej pomocy w ramach krajowych i regionalnych Programów Operacyjnych. Oferta finansowa Agencji obejmuje przedsięwzięcia związane z uruchomieniem, prowadzeniem i rozwojem biznesu w Małopolsce.

Źródła unijnych dotacji dla Twojej firmy.

Małopolska jest niekwestionowanym liderem w wykorzystywaniu funduszy z Unii Europejskiej na lata 2007-2013. Mamy nowe drogi, kanalizację, nowoczesną infrastrukturę sportowo-turystyczną, ale także setki małych i średnich przedsiębiorstw, które dzięki unijnemu wsparciu stały się bardziej konkurencyjne na rynku.

Niemalý udział w pozyskiwaniu unijnych funduszy ma Małopolska Agencja Rozwoju Regionalnego. Jako partner Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości pełni rolę Regionalnej Instytucji Finansującej – od lat udzielając dotacji dla małych i średnich przedsiębiorstw.

W poprzednich 6 - latach MARR nadzorowała umowy opiekujące na ogólną kwotę ponad 345 mln zł. Dzisiaj, Agencja zaledwie w ciągu sześciu miesięcy udzieliła dotacji na kwotę 340 mln zł!

Projekty realizowane przez MARR.

Małopolska Agencja Rozwoju Regionalnego jako beneficjent unijnych funduszy realizuje 5 projektów w ramach PO Innowacyjna Gospodarka, PO Kapitał Ludzki oraz Małopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego.

Dla tych, którzy chcą założyć i prowadzić własną firmę MARR prowadzi projekt „Zostań Małopolskim Przedsiębiorcą”. Na zainteresowanych czekają bezpłatne szkolenia, doradztwo i 40 tysięcy złotych na start. Bezcennym zasobem każdej firmy jest jej własność intelektualna. Jak ją chronić dowiedzą się uczestnicy projektu „WIDOK – własność intelektualna: doceniam – ochrania – korzystam”. Dzwoniąc pod numer bezpłatnej infolinii 0 800 181 005 (czynnej we wtorki i czwartki w godz. od 11.00 do 15.00) można uzyskać informacje z zakresu ochrony patentowej i własności intelektualnej. Dla ludzi z innowacyjnymi pomysłami, kreatywnych, którzy chcą na bazie tych pomysłów założyć firmę i poszukują funduszy powstał Fundusz „Kapitał na innowacje”. 8,5 mln zł zostanie przeznaczony na stworzenie nowych przedsiębiorstw opartych na bazie innowacyjnych rozwiązań. Przedsiębiorcy uzyskują wsparcie eksperckie oraz do 200 000 euro wkładu finansowego. Uruchomienie przez MARR funduszu kapitałowego wysokiego ryzyka to realna szansa na zwiększenie poziomu innowacyjności i konkurencyjności firm polski południowej. Nawet najbardziej nowatorski biznes potrzebuje partnerów i promocji. Odpowiedź na pytanie: „Jak zaistnieć na rynkach zagranicznych?” przynosi realizowany przez MARR projekt „Promocja Małopolskiej Oferty Eksportowej na arenie międzynarodowej”. To propozycja dla małych, mikro i średnich przedsiębiorstw, zainteresowanych eksportem swoich towarów i usług. Każdy przedsiębiorca z Małopolski, zainteresowany projektem Promocji Małopolskiej Oferty Eksportowej może liczyć na: pomoc w nawiązaniu kontaktów, diagnozowaniu potrzeb nowych rynków, bezpłatne informacje o charakterze autopromocyjnym, prezentowane w katalogach dystrybuowanych na wystawach, targach branżowych i eventach biznesowych oraz skuteczną promocję na rynkach zagranicznych i ekspozycję firmy w katalogu Małopolskiej Oferty Eksportowej, dostępnej dla potencjalnych partnerów biznesowych on line na stronie internetowej www.businessinmalopolska.com

Tworzenie nowego wizerunku małopolskiego biznesu, odpowiedzialność za rozwój i mocną pozycję Małopolski w gospodarczym rankingu Europy – to najważniejsze cele wspólnego projektu „Business In Małopolska”. Realizacji tego prestiżowego przedsięwzięcia podjęło się Województwo Małopolskie, Krakowski Park Technologiczny i Małopolska Agencja Rozwoju Regionalnego. Wspólne, wieloletnie doświadczenie partnerów

w koordynacji małopolskich działań pro-biznesowych daje gwarancję stabilności i profesjonalizmu powstającego centrum obsługi inwestora – Centrum BUSINESS IN MAŁOPOLSKA, gdzie realizowana będzie strategia wspierania inwestycji i eksportu. Zintegrowany system obsługi biznesowej, realizowany w CEBIM-ie wykorzystywać będzie jedyną w Małopolsce kompleksową bazę ofert inwestycyjnych oraz bazę firm eksportowych czy kontrahentów zagranicznych. W ramach usług konsultingowych przedsiębiorcy będą mogli korzystać z profesjonalnego doradztwa i profilowanych szkoleń, a ponadto otrzymają pełny pakiet marketingowy, umożliwiający zdobycie konkurencyjnej pozycji na rynkach zagranicznych.

Fundusze poręczeniowo – pożyczkowe MARR. Jak to działa?

Małopolski Fundusz Pożyczkowy, z którego korzystać mogą mikro i mali przedsiębiorcy udziela pożyczek na uruchomienie, prowadzenie i rozwój działalności gospodarczej do 120.000 zł. Z pożyczek mogą korzystać również Ci, którzy dopiero zaczynają swój biznes.

Dotychczas ramach funduszu udzielono blisko 400 pożyczek na kwotę blisko 18 mln zł.

Oferta Funduszu Pożyczkowo–Restrukturyzacyjnego skierowana jest do przedsiębiorców działających na terenie 13 małopolskich powiatów dotkniętych skutkami restrukturyzacji oraz byłych górników, hutników, a także pracowników wielkiej syntezy chemicznej. Maksymalne wsparcie do 250.000 zł mogą uzyskać przedsiębiorcy, którzy prowadząc firmę, od co najmniej pół roku – chcą zatrudnić nowych pracowników.

Na rozpoczęcie działalności gospodarczej przez byłych pracowników sektorów górnictwa, hutnictwa i wielkiej syntezy chemicznej Fundusz proponuje pożyczki do kwoty 50.000 zł. W ramach tego funduszu udzielono dotychczas 92 pożyczki na kwotę blisko 10 mln zł.

Agencja poprzez Małopolski Fundusz Poręczeń Kredytowych udziela także poręczeń i pożyczek na podjęcie, prowadzenie lub rozszerzenie działalności gospodarczej. Maksymalne wsparcie to 450.000 zł. Dotychczas udzielono 257 poręczeń na kwotę ponad 32 mln zł

Na remont budynków lub nowe inwestycje przeznaczona jest specjalna oferta pożyczkowa – **Fundusz Pożyczkowy dla Wspólnot Mieszkaniowych**. W ciągu ostatnich 4 lat udzielono 115 pożyczek na łączną kwotę ponad 7 mln zł, tylko w tym roku wspólnoty zaciągnęły 4 pożyczki na kwotę 373.000 zł.

Wszystkie informacje na temat oferty finansowej MARR S.A. są dostępne na stronie internetowej www.marr.pl oraz w siedzibie MARR S.A. przy ul. Kordylewskiego 11 w Krakowie, tel.: 012 617 66 29-32, fax: 012 617 66 67.

W dniu 8 kwietnia 2009 r. przedstawiciele Centrum Systemów Informatycznych Ochrony Zdrowia (CSIOZ) po raz kolejny mieli okazję wziąć udział w wydarzeniu konferencyjno – wystawowym, organizowanym przez Stowarzyszenie Gmin i Powiatów Małopolskich pn. *II Małopolskie Targi Funduszy Europejskich*. Podczas wspomnianego przedsięwzięcia CSIOZ, Instytucja Pośrednicząca II dla XII Priorytetu „Bezpieczeństwo zdrowotne i poprawa efektywności systemu ochrony zdrowia” w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko (POIiŚ), utworzyło stoisko wystawiennicze służące promocji ww. programu. Przy stoisku, można było uzyskać informacje dotyczące inwestycji w infrastrukturę ochrony zdrowia finansowanych ze środków Unii Europejskiej. Prezentowane informacje spotkały się dużym zainteresowaniem uczestników Targów. W tym roku Centrum miało się czym pochwalić, ponieważ ogłosiło trzy konkursy dla beneficjentów XII Priorytetu POIiŚ: na zakup specjalistycznych środków transportu sanitarnego, modernizację/budowę lądowisk dla helikopterów, modernizację szpitalnych oddziałów ratunkowych, w tym zakup specjalistycznej aparatury medycznej, jak również modernizację ponadregionalnych zakładów opieki zdrowotnej i zakup specjalistycznej aparatury medycznej. Każdy z ogłoszonych konkursów cieszył się ogromnym zainteresowaniem wśród beneficjentów. Do Instytucji Pośredni-

czącą II wpłynęła bardzo duża liczba wniosków o dofinansowanie – łącznie 442. Konkurs nr 1/2008, na zakup specjalistycznych środków transportu sanitarnego został już rozstrzygnięty, a w pozostałych trwa ocena. Wyniki zostały ogłoszone 10 kwietnia 2009 r. w postaci Listy Rankingowej Projektów, którą można obejrzeć na stronie internetowej www.csioz.gov.pl/wiw. Alokacja przeznaczona na wsparcie dla ww. konkursu to 100 000 000,00 PLN z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Na liście podstawowej znalazło się 107. wnioskodawców, którzy otrzymali dofinansowanie w ramach Konkursu nr 1/2008.

Beneficjenci, którzy z różnych przyczyn nie starali się o dofinansowanie na inwestycje związane z ochroną zdrowia w tym roku, a chcieliby skorzystać z tej możliwości, będą mieli taką szansę w kolejnych latach, ponieważ Centrum planuje następne edycje konkursów w ramach XII Priorytetu POIiŚ. Z harmonogramem można zapoznać się na wspomnianej już stronie www.csioz.gov.pl/wiw oraz na portalu internetowym Instytucji Zarządzającej (Ministerstwa Rozwoju Regionalnego) www.funduszeinfrastrukturalne.gov.pl.

W celu zapoznania się ze szczegółami Priorytetu XII Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko zapraszamy na stronę internetową www.csioz.gov.pl/wiw.

Działanie 8.3. Przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu – eInclusion

Cel działania:

zapewnienie dostępu do internetu osobom zagrożonym wykluczeniem cyfrowym z powodu trudnej sytuacji materialnej lub niepełnosprawności.

Beneficjenci:

- jednostki samorządu terytorialnego (JST),
- konsorcja jednostek samorządu terytorialnego,
- konsorcja jednostek samorządu terytorialnego z organizacjami pozarządowymi.

Opis działania:

sfinansowanie dostępu do internetu oraz zapewnienie szkoleń z zakresu obsługi komputera i internetu osobom zagrożonym wykluczeniem cyfrowym tzw. grupom docelowym.

Grupy docelowe:

- gospodarstwa domowe spełniające kryterium dochodowe upoważniające do otrzymania wsparcia w ramach systemu pomocy społecznej,
- gospodarstwa domowe spełniające kryterium dochodowe upoważniające do otrzymania wsparcia w ramach systemu świadczeń rodzinnych,
- dzieci i młodzież ucząca się z rodzin w trudnej sytuacji materialnej i społecznej uprawniającej do uzyskania stypendiów socjalnych, typowana do otrzymania wsparcia we współpracy ze szkołą oraz/ lub ośrodkami pomocy społecznej,
- osoby niepełnosprawne ze znacznym lub umiarkowanym stopniem niepełnosprawności lub z orzeczeniem równoważnym.

Przykładowe projekty mogą składać się z następujących komponentów:

- pełnego lub częściowego pokrycia kosztów dostępu do Internetu w gospodarstwach domowych na obszarze objętym projektem (max. przez okres 3 lat),
- pokrycia kosztów dostarczenia, instalacji oraz serwisowania sprzętu komputerowego i/ lub niezbędnego oprogramowania w gospodarstwach domowych wskazanych przez projektodawcę,
- zakupu usługi przeprowadzenia szkoleń z zakresu obsługi komputera oraz korzystania z Internetu dla grup docelowych projektu,
- dofinansowania kosztów operacyjnych oraz kosztów zatrudnienia i szkolenia - pracowników JST i/ lub organizacji pozarządowej uczestniczącej w konsorcjum z JST, którzy będą odpowiedzialni za realizację działania,
- dofinansowania promocji projektu.

Budżet działania na lata 2007 – 2013 wynosi: 364 411 765,00 EUR

Działanie 8.4 Zapewnienie dostępu do Internetu na etapie „ostatniej mili”.

Cel działania:

Stworzenie możliwości bezpośredniego dostarczania usługi szerokopasmowego Internetu na etapie tzw. ostatniej mili dla grupy docelowej (bezpośrednio do użytkownika) poprzez wsparcie mikro-, małych i średnich przedsiębiorców zamierzających dostarczać tę usługę na obszarach, na których prowadzenie tej działalności na zasadach rynkowych jest nieopłacalne finansowo.

Beneficjenci:

- Mikro-, mali i średni przedsiębiorcy,
- Organizacje pozarządowe non-profit.

Grupy docelowe:

- społeczność lokalna

Przykładowe projekty mogą składać się z następujących komponentów:

- współfinansowanie projektów polegających na budowie dedykowanej infrastruktury teleinformatycznej stworzonej pomiędzy najbliższym i najbardziej efektywnym punktem dystrybucji Internetu a użytkownikiem końcowym,
- przeszkolenie we wdrażaniu najnowszych technologii niezbędnych do realizacji projektu polegającego na dostarczeniu usługi szerokopasmowego dostępu do Internetu.

Budżet działania na lata 2007 – 2013 wynosi: 200 000 000,00 EUR

INFRASTRUKTURA
I ŚRODOWISKO
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Centrum
Koordynacji
Projektów
Środowiskowych

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Ochrona przyrody – V priorytet PO IiŚ

Program Infrastruktura i Środowisko jest jednym z rządowych programów operacyjnych na lata 2007 – 2013, współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej. Jego strategicznym celem jest poprawa atrakcyjności inwestycyjnej Polski i jej regionów poprzez rozwój infrastruktury technicznej przy równoczesnej ochronie i poprawie stanu środowiska, zdrowia, zachowaniu tożsamości kulturowej i rozwijaniu spójności terytorialnej.

W ramach V priorytetu Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko „Ochrona przyrody i kształtowanie postaw ekologicznych” przeznaczono prawie 90 mln euro ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na projekty dotyczące ochrony przyrody.

Instytucją Wdrażającą V priorytet jest Centrum Koordynacji Projektów Środowiskowych. Do zadań Centrum Koordynacji Projektów Środowiskowych należy nabór wniosków, ich ocena prowadzona wspólnie z niezależnymi ekspertami, monitoring i kontrola realizacji projektów oraz sprawozdawczość z uzyskanych efektów rzeczowych i ekologicznych.

W ramach V priorytetu dofinansowanie mogą uzyskać działania z zakresu aktywnej ochrony siedlisk i gatunków, zwiększania

drożności korytarzy ekologicznych, opracowania planów ochrony oraz kształtowania postaw ekologicznych. Maksymalny poziom dofinansowania ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego to 85%.

Nabór wniosków odbywa się w ramach 4 działań:

Działanie 5.1 Wspieranie kompleksowych projektów z zakresu ochrony siedlisk przyrodniczych (ekosystemów) na obszarach chronionych oraz zachowanie różnorodności gatunkowej. Wspierane będą działania mające na celu zachowanie zagrożonych wyginięciem gatunków i różnorodności genetycznej roślin, zwierząt i grzybów.

Działanie 5.2 Zwiększenie drożności korytarzy ekologicznych.

Działanie 5.3 Opracowanie planów ochrony.

Działanie 5.4 Kształtowanie postaw społecznych sprzyjających ochronie środowiska, w tym różnorodności biologicznej.

Dotychczas Centrum Koordynacji Projektów Środowiskowych ogłosiło 10 konkursów. Do końca 2009 r. planowane jest ogłoszenie kolejnych 5 konkursów.

PLAN KONKURSÓW W RAMACH V OSI PRIORYTETOWEJ POIiŚ: OCHRONA PRZYRODY I Kształtowanie postaw ekologicznych w roku 2009

Nazwa konkursu	Data ogłoszenia o naborze	Termin rozpoczęcia naboru	Termin zakończenia naboru	Planowany termin następnego naboru	Kwota przewidziana na konkurs w Euro	
DZIAŁANIE 5.1.: WSPIERANIE KOMPLEKSOWYCH PROJEKTÓW Z ZAKRESU OCHRONY SIEDLISK PRZYRODNICZYCH (EKOSYSTEMÓW) NA OBSZARACH CHRONIONYCH ORAZ ZACHOWANIE RÓŻNORODNOŚCI GATUNKOWEJ						
5.1.1	Ochrona gatunków i siedlisk in situ	01.06.2009	06.07.2009	24.08.2009	III kwartał 2010	10 000 000
5.1.2	Ochrona gatunków ex – situ, ochrona zasobów genowych oraz budowa centrów rehabilitacji zwierząt	23.02.2009	23.03.2009	11.05.2009	brak*	5 250 000
5.1.3	Budowa lub modernizacja małej infrastruktury służącej zabezpieczeniu obszarów chronionych przed nadmierną i niekontrolowaną presją turystów	03.04.2009	04.05.2009	15.06.2009	brak*	4 408 013
5.1.4	Centra przetrzymywania gatunków CITES	28.09.2009	02.11.2009	21.12.2009	brak*	5 000 000
DZIAŁANIE 5.2.: ZWIĘKSZENIE DROŻNOŚCI KORYTARZY EKOLOGICZNYCH						
5.2.1	Zwiększanie drożności korytarzy ekologicznych	03.04.2009	04.05.2009	22.06.2009	II kwartał 2010	7 500 000
DZIAŁANIE 5.3.: OPRACOWANIE PLANÓW OCHRONY						
5.3.1	Plany ochrony dla obszarów Natura 2000 oraz innych obszarów chronionych	28.09.2009	02.11.2009	07.12.2009	brak*	3 045 402
5.3.2	Krajowe programy ochrony wybranych gatunków lub siedlisk przyrodniczych		brak naboru		I kwartał 2010	
DZIAŁANIE 5.4.: KSZTAŁTOWANIE POSTAW SPOŁECZNYCH SPRZYJAJĄCYCH OCHRONIE ŚRODOWISKA, W TYM RÓŻNORODNOŚCI BIOLOGICZNEJ						
5.4.1	Ogólnopolskie lub ponadregionalne działania edukacyjne, kampanie informacyjno-promocyjne, imprezy masowe oraz konkursy i festiwale ekologiczne	23.02.2009	23.03.2009	27.04.2009	brak*	1 856 411
5.4.2	Działania edukacyjne skierowane do społeczności lokalnych na obszarach chronionych	13.07.2009	17.08.2009	28.09.2009	brak*	927 765
5.4.3	Szkolenia oraz aktywna edukacja dla grup zawodowych wywierających największy wpływ na przyrodę		brak naboru		brak*	
5.4.4	Budowanie partnerstw oraz moderowanie platform dialogu społecznego		brak naboru		II kwartał 2010	

* Przewidywany jeden nabór wniosków w przypadku wyczerpania całej alokacji zaplanowanej na konkurs

Szczegółowe informacje nt. zakresu konkursów oraz dokumentów koniecznych do złożenia wniosku są dostępne na stronie: www.ckps.pl oraz na szkoleniach organizowanych przez Centrum Koordynacji Projektów Środowiskowych. Zachęcamy do współpracy.

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

Krótką historia

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Krakowie od 1993 roku jest samodzielną, pozabudżetową instytucją finansową, narzędziem do realizacji polityki ekologicznej aktualnie województwa małopolskiego a wcześniej do 1999 roku województwa krakowskiego. Wypełniamy zadania określone w uchwalonej przez Sejm RP Ustawie „Prawo ochrony środowiska” oraz w „Strategii rozwoju województwa małopolskiego” i programie ochrony środowiska województwa małopolskiego „Zielona Małopolska” uchwalonych przez Sejmik Województwa Małopolskiego.

Jako instytucja finansowa pamiętamy, że udzielając preferencyjnych pożyczek lub dotacji na zadania w zakresie ochrony środowiska operujemy pieniędzmi publicznymi. Toteż jesteśmy oszczędni; gęste sito naszych procedur i kryteriów na tyle obiektywizuje warunki selekcji zadań proponowanych do finansowania, że do realizacji trafiają tylko te spośród nich, które przy stosunkowo niewielkich nakładach gwarantują znaczny i co ważne – długotrwały efekt ekologiczny.

Polskie fundusze ekologiczne zasilane są środkami z tytułu opłat za korzystanie ze środowiska i administracyjnych kar pieniężnych. Co więcej – nie tylko inwestują w ochronę środowiska, które to inwestycje wpływają na zmniejszenie tychże opłat i kar ale robią to m.in. innymi przez udzielanie preferencyjnych niskoprocentowanych kredytów co z kolei pomnaża ich środki finansowe. Kredyty te mogą być częściowo umorzone w przypadku terminowej realizacji zadania i osiągnięcia zapisanego w umowie efektu ekologicznego. Dodatkowym walorem tego systemu jest bezwzględny obowiązek wydawania pieniędzy funduszy na cele związane z ochroną środowiska określone w Ustawie „Prawo ochrony środowiska”.

Podstawowa działalność

Naczelnym zadaniem Wojewódzkiego Funduszu jest dofinansowanie zadań oraz takie zarządzanie posiadanymi środkami finansowymi, aby maksymalnie je pomnożyć, zapewnić ciągłość finansowania i stworzyć optymalne warunki dla realizacji idei ochrony środowiska w województwie małopolskim. Główne zadania i kierunki działania Funduszu wyznaczane są przez Radę Nadzorczą w przyjętym na dany rok planie działalności oraz w liście przedsięwzięć priorytetowych. Dokumenty te tworzone są w oparciu o kierunki polityki ekologicznej państwa i województwa. Plano-

wanie wydatków na kolejny rok polega na przydzieleniu kwot przewidzianych na finansowanie poszczególnych kategorii (koszyków) zadań. Wysokość środków przeznaczonych na finansowanie określonego koszyka odzwierciedla jego pozycję na liście priorytetowych problemów ekologicznych województwa.

WFOŚiGW raz w roku określa zadania priorytetowe o charakterze ponadregionalnym i tą listę przesyła do Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Niezależnie od tego opracowuje się wewnętrzne priorytety wojewódzkie, odzwierciedlające najistotniejsze problemy ekologiczne województwa małopolskiego.

Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2007 – 2013

Decyzją z dnia 7 grudnia 2007 r. Komisja Europejska zatwierdziła Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko na lata 2007 – 2013. To zwieńczenie wielomiesięcznych prac nad przygotowaniem największego w historii Unii Europejskiej programu. Wielkość środków Unijnych zaangażowanych w realizację programu wynosi prawie 28 miliardów euro, co stanowi ok. 42% całości polityki spójności.

Cel Programu

Celem programu Infrastruktura i Środowisko jest poprawa atrakcyjności inwestycyjnej Polski i jej regionów poprzez rozwój infrastruktury technicznej przy równoczesnej ochronie i poprawie stanu środowiska, zdrowia, zachowaniu tożsamości kulturowej i rozwijaniu spójności terytorialnej. Program zgodnie z Narodowymi Strategicznymi ramami Odniesienia (NSRO), zatwierdzonymi w dniu 7 maja 2007 r. przez Komisję Europejską, stanowi jeden z programów operacyjnych będących podstawowym narzędziem do osiągnięcia założonych w nich celów przy wykorzystaniu środków Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko jest również ważnym instrumentem realizacji odnowionej Strategii Lizbońskiej, a wydatki na cele priorytetowe Unii Europejskiej stanowią w ramach programu 66,23 % całości wydatków ze środków unijnych.

Obecny kształt Programu

Łączna wielkość środków finansowych zaangażowanych w realizację Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2007 – 2013 wyniesie 37,6 mld euro, z czego wkład unijny wynosić będzie 27,9 mld euro, zaś wkład krajowy – 9,7 mld euro.

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Krakowie jest Instytucją Wdrażającą w latach 2007-2013 dla projektów z Małopolsko wartości poniżej 25 mln euro dotyczących osi priorytetowej:

Oś priorytetowa 1 – Gospodarka wodno-ściekowa

Oś priorytetowa 2 – Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi

Wdrażanie Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko w Małopolsce przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Krakowie

dla Osi Priorytetowej I – Gospodarka wodno-ściekowa, działanie 1.1 – Gospodarka wodno-ściekowa w aglomeracjach powyżej 15 tys. RLM

oraz Osi Priorytetowej II – Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi,

- działanie 2.1. – Kompleksowe przedsięwzięcia z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi ze szczególnym uwzględnieniem odpadów niebezpiecznych,
- działanie 2.2. – Przywracanie terenom zdegradowanym wartości przyrodniczych i ochrona brzegów morskich

Konkurs I

Następujące projekty po zakończeniu oceny merytorycznej II stopnia są przygotowywane do podpisania umowy o dofinansowanie:

Lp	Nazwa projektu	Koszt całkowity projektu (zł)
1.	Gospodarka wodno-ściekowa Gminy Chełmek	57 333 935, 00
2.	Budowa kanalizacji w Gminie Wieliczka	87 024 496,00

Konkurs II

Projekty które zostały złożone w ramach II naboru wniosków do Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Krakowie, które znajdują się na końcowym etapie oceny merytorycznej II stopnia.

Lp	Nazwa projektu	Koszt całkowity projektu (zł)
1.	Program wodno-ściekowy gminy Krynica-Zdrój	84 792 913,12
2.	Budowa sieci kanalizacyjnej na terenie Gminy Kocmyrzów - Luborzyca - etap I	52 453 412,00
3.	Gospodarka ściekowa Gminy Zielonki - kanalizacja w zlewniach rzek Prądnik, Bibiczanka i Rozrywka	33 546 081,07
4.	Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej w zlewni rzeki Biała w ramach programu Czysty Dunajec	144 601 241,47

Konkurs III

Projekty które zostały złożone w ramach III naboru wniosków do Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Krakowie, które znajdują się na etapie oceny merytorycznej II stopnia.

Lp	Nazwa projektu	Koszt całkowity projektu (zł)
1.	Budowa sieci kanalizacyjnej w Gminie Żabno	72 962 631,00
2.	System wodno-kanalizacyjny dorzecza górnej Skawy na terenie Miasta i Gminy Maków Podhalański	47 123 159, 92
3.	Budowa kanalizacji sanitarnej na terenie Gminy Przeciszów i Polanka Wielka	22 232 144,87
4.	Rozbudowa i modernizacja systemu ściekowego w Gminie Kęty – etap I	55 291 185,37
5.	Budowa kanalizacji sanitarnej w Gminie Wierzchosławice – aglomeracja Tarnów – zlewnia Dunajec	27 140 584,00
6.	Modernizacja gospodarki wodnej i ściekowej w Nowym Targu	64 423 046,00

Konkurs IV

Projekty które zostały złożone w ramach IV naboru wniosków do Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Krakowie, które znajdują się na etapie oceny merytorycznej I stopnia.

Lp	Nazwa projektu	Koszt całkowity projektu (zł)
1.	Budowa kanalizacji sanitarnej na osiedlu Dwory – Kruki w Oświęcimiu	6 840 967,00

Konkurs V

Projekty które zostały złożone w ramach IV naboru wniosków do Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Krakowie, które znajdują się na etapie oceny merytorycznej I stopnia.

Lp	Nazwa projektu	Koszt całkowity projektu (zł)
1.	Modernizacja oczyszczalni ścieków w Dąbrowie Tarnowskiej	13 095 624,40
2.	Ochrona wód w dorzeczu rzeki Dunajec i Uswicy, poprzez uporządkowanie gospodarki wodno – ściekowej na terenie działalności Związku Międzygminnego w Brzesku	33 858 212,63
3.	Porządkowanie gospodarki wodno-ściekowej Gminy Gródek nad Dunajcem na obrzeżach Jeziora Rożnowskiego	86 408 400,00
4.	Zapewnienie prawidłowej gospodarki ściekowej na obszarze dorzecza Sanki w Gminie Liszki	57 865 738,00
5.	Uporządkowanie gospodarki ściekowej w miejscowościach Biała Niżna i Stróże	26 576 111,00
6.	Program zaopatrzenia w wodę oraz odprowadzania i oczyszczania ścieków w gminie Sułkowice – część 1	36 447 737,62
7.	Uporządkowanie gospodarki ściekowej na terenie Gminy Dobczyce i Siepraw wokół zalewu dobczyckiego	29 104 485,00
8.	Oczyszczanie ścieków na Podhalu – faza II	15 317 741,00

Wypowiedź Pani **Bożeny Lublinskiej-Kasprzak**,
prezes Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości

Nowe możliwości pozyskiwania środków UE w latach 2007-2013

PARP jako instytucja rządowa powołana do wspierania przedsiębiorców, szczególnie tych małych i średnich oferuje obecnie wiele instrumentów finansowych, które mogą przyczynić się do zwiększenia innowacyjności w polskich firmach. Dysponując w latach 2007 – 2013 budżetem ponad 20 mld złotych pochodzących z funduszy europejskich, PARP będzie skutecznie wspierać inwestycje zarówno w nowoczesne technologie, współpracę badawczo – rozwojową ale również w podnoszenie kompetencji osób zatrudnionych w firmach.

Jednym z priorytetów Agencji jest promowanie postaw innowacyjnych oraz zachęcanie przedsiębiorców do stosowania nowoczesnych technologii w swoich firmach. Agencja jest również inicjatorem utworzenia sieci regionalnych ośrodków wspierających małe i średnie firmy tj. Krajowego Systemu Usług, Krajowej Sieci Innowacji i Punktów Konsultacyjnych. Instytucje te świadczą nieodpłatnie lub wg preferencyjnych stawek usługi z zakresu źródeł dofinansowania, zarządzania, transferu technologii oraz szkoleń.

***

Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości (PARP) jest agencją rządową podlegającą ministrowi właściwemu ds. gospodarki. Powstała na mocy ustawy z 9 listopada 2000 roku. Celem działania Agencji jest realizacja programów rozwoju gospodarki wspierających działalność innowacyjną i badawczą małych i średnich przedsiębiorstw, rozwój regionalny, wzrost eksportu, tworzenie nowych miejsc pracy, rozwój zasobów ludzkich oraz wykorzystywanie nowych technologii. Jednym z priorytetów Agencji jest promowanie postaw innowacyjnych oraz zachęcanie przedsiębiorców do stosowania nowoczesnych technologii w swoich firmach

W perspektywie finansowej 2007-2013 PARP w ramach realizacji Programów Operacyjnych: Innowacyjna Gospodarka, Kapitał Ludzki oraz Rozwój Polski Wschodniej Agencja odpowiada za:

- wspieranie działalności badawczo-rozwojowej przedsiębiorców (w szczególności MSP),
- opracowywanie i wdrażanie nowych rozwiązań technologicznych, produktowych, usługowych lub organizacyjnych,
- ochronę prawa własności przemysłowej,
- podniesienie jakości usług świadczonych przez organizacje wspierające rozwój przedsiębiorczości,
- rozwój ogólnopolskich projektów szkoleniowych i doradczych,
- rozwój innowacyjnej przedsiębiorczości, zacieśnianie współpracy pomiędzy sferą nauki i gospodarki,

- działania na rzecz rozwoju społeczno-gospodarczego województw: podlaskiego, podkarpackiego, lubelskiego, świętokrzyskiego, warmińsko-mazurskiego.

W ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka (PO IG) PARP odpowiedzialna jest za realizację 13 działań:

Działania 1.4 - 4.1 PO IG

Wsparcie na prace badawcze i rozwojowe oraz wdrożenie wyników tych prac

W ramach tych działań stworzone są możliwości finansowania badań naukowych oraz ich wdrażania w przedsiębiorstwach działających na terenie Polski w ramach dwóch priorytetów:

- Priorytet 1. Badania i rozwój nowoczesnych technologii,
- Priorytet 4. Inwestycje w innowacyjne przedsięwzięcia.

Efektom działań realizowanych w ramach obu priorytetów ma być zwiększenie znaczenia sektora nauki w gospodarce poprzez realizację prac B+R w kierunkach uznanych za kluczowe dla rozwoju społeczno-gospodarczego kraju oraz podniesienie poziomu innowacyjności przedsiębiorstw. Na realizację projektów celowych i wdrażanie ich wyników przeznaczono łącznie prawie 780 mln euro, z czego 60% środków trafi do firm z sektora MSP. Dla uproszczenia wnioskodawcy składają jeden wniosek obejmujący dwa etapy działań: realizację badania oraz jego wdrożenie. Warunkiem uzyskania wsparcia inwestycyjnego na drugą część projektu jest pomyślne zakończenie pierwszej fazy. Oznacza to, iż powstały prototyp powinien rokować sukces rynkowy nowego produktu.

O wsparcie w ramach działań 1.4 i 4.1 PO IG mogą się ubiegać zarówno mikro, małe i średnie, jak i duże przedsiębiorstwa, które mają siedzibę na terenie Polski (wykluczeniem podlegają projekty w zakresie działalności gospodarczej związanej z produkcją pierwotną produktów rolnych, z wytwarzaniem i obrotem produktami mającymi imitować lub zastępować mleko i przetwory mleczne, w sektorze górnictwa węgla, w sektorze rybołówstwa i akwakultury, w sektorach hutnictwa żelaza i stali oraz włókien syntetycznych, w sektorze budownictwa okrętowego). Projekty powinny dotyczyć realizacji prac badawczo-rozwojowych, służących zaspokajaniu potrzeb konkretnego przedsiębiorcy.

W ramach działań mogą być realizowane projekty obejmujące przedsięwzięcia techniczne, technologiczne lub organizacyjne (badania przemysłowe i prace rozwojowe). Wsparciem zostaną objęte projekty inwestycyjne (zakup środków trwałych lub wartości niematerialnych i prawnych) wraz z niezbędną częścią

doradcą (doradztwo kwalifikuje się do dofinansowania wyłącznie w wypadku MSP), konieczne do wdrożenia wyników prac B+R zrealizowanych w I etapie przedsięwzięcia lub w ramach Inicjatywy Technologicznej I (program wdrażany przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego).

Intensywność wsparcia na prace badawcze i rozwojowe nie może przekroczyć:

- 70% wydatków kwalifikujących się do objęcia wsparciem, w przypadku **badaw przemysłowych**;
- 45% wydatków kwalifikujących się do objęcia wsparciem, w przypadku **prac rozwojowych**

Działanie 3.1 PO IG Inicjowanie działalności innowacyjnej

W ramach tego działania ze wsparcia mogą skorzystać nowo powstające przedsiębiorstwa. Ważną rolę odegrają tu instytucje otoczenia biznesu: inkubatory, parki naukowo-technologiczne, centra transferu technologii i innowacji czy akceleratory technologii, bo to za ich pośrednictwem nowo powstałe firmy mogą otrzymać pomoc finansową i doradcą. Ich zadaniem jest wspieranie potencjalnych i nowopowstałych przedsiębiorców, pomagając im w stworzeniu firm (w tym tzw. spin-off), oferując doradztwo, a także udostępniając infrastrukturę i - co najważniejsze - zasilając ich finansowo. W pierwszej kolejności będą one wyszukiwać i selekcjonować innowacyjne pomysły i na ich bazie pomagać tworzyć firmy. Jest to tak zwany etap preinkubacji. Jeśli pomysł ma szansę na odniesienie sukcesu komercyjnego, nowo utworzone przedsiębiorstwa będą mogły ubiegać się o wsparcie kapitałowe. Należy pamiętać, iż selekcja w ramach etapu preinkubacji jest niezbędnym warunkiem do uzyskania wsparcia kapitałowego. Instytucje wsparcia wycofują się z inwestycji w momencie uzyskania przez firmę stabilnej pozycji pozwalającej na samodzielną działalność rynkową. Wycofane środki będą angażowane w kolejne przedsięwzięcia. Dofinansowanie oferowane przedsiębiorcom w ramach działania 3.1 PO IG daje szansę na skorzystanie z opieki eksperckiej, jaką oferują kadry inkubatorów czy parków technologicznych. Z drugiej strony instytucje otoczenia biznesu otrzymują pewny i stabilny instrument finansowy dla wyselekcjonowanych innowacyjnych pomysłów.

Dofinansowanie projektu składa się z dwóch komponentów – dotacji na preinkubację oraz wejście kapitałowe w nowo utworzone przedsiębiorstwo. Dofinansowanie nie może przekroczyć równowartości 200 tys. euro, a w przypadku przedsiębiorców prowadzących działalność w sektorze transportu drogowego – do 100 tys. Euro i musi być niższe niż 50% wartości udziałów lub akcji nowo powstałej spółki.

Nie ma określonej wartości minimalnej i maksymalnej dla preinkubacji. Wielkość wsparcia na inicjowanie działalności innowacyjnej może wynosić do 100% wydatków kwalifikowanych.

Działanie 3.3 PO IG

Tworzenie systemu ułatwiającego inwestowanie w MSP

Tworzenie dogodnych warunków inicjowania współpracy inwestorów z przedsiębiorcami poszukującymi środków finansowych na realizację innowacyjnych przedsięwzięć to najważniejszy cel działania 3.3 PO IG.

Program z jednej strony pozwoli na aktywizację inwestorów, a z drugiej – wspomże przedsiębiorców w przygotowaniu ich do pozyskania zewnętrznego finansowania. Projekty powinny ułatwiać dostęp przedsiębiorców do informacji i usług inwestorów. Dofinansowanie mogą uzyskać instytucje otoczenia biznesu (IOB), w tym istniejące i nowotworzone sieci inwestorów oraz mali i średni przedsiębiorcy.

Projekty realizowane przez IOB będą mieć charakter edukacyjno-doradczy. W ramach organizowanych przez nie szkoleń, konferencji, czy seminariów przedstawiciele małych i średnich przedsiębiorstw otrzymają informacje nt. możliwości pozyskania dla swych firm zewnętrznych źródeł finansowania.

Mali i średni przedsiębiorcy będą mogli uzyskać dofinansowanie na usługi doradcze w zakresie przygotowania dokumentacji i analiz niezbędnych do pozyskania inwestora zewnętrznego.

Dzięki realizacji działania przewidywany jest wzrost liczby inwestycji dokonywanych przez inwestorów (głównie aniołów biznesu) w projekty o charakterze innowacyjnym. Dofinansowanie kosztów przygotowania dokumentacji i analiz pozwoli na zwiększenie liczby ofert spółek z sektora MSP korzystających ze wsparcia inwestorów zewnętrznych, w tym pozyskanych poprzez NewConnect.

Dla instytucji otoczenia biznesu poziom dofinansowania wynosi 100% kosztów kwalifikowanych.

Natomiast wielkość wsparcia udzielonego małym lub średnim przedsiębiorcom nie będzie mogła przekroczyć 50% wydatków faktycznie poniesionych.

Udział cross-financingu (działania szkoleniowe) w projektach realizowanych przez IOB oraz sieci inwestorów nie może przekroczyć 10% wartości wydatków kwalifikowanych

Działanie 4.2 PO IG

Wsparcie inwestycji B+R w przedsiębiorstwach

W ramach tego działania wspierane są dwa typy projektów:

- inwestycje związane z podjęciem lub rozwojem działalności badawczo-rozwojowej w tym także przekształcenie firmy w Centrum Badawczo-Rozwojowe.
- opracowania wzoru przemysłowego lub użytkowego i wdrożenie go do produkcji seryjnej

Własny wzór przemysłowy lub użytkowy powoduje wzrost konkurencyjności firmy. Inwestując w profesjonalny wzór przemysłowy można wyprodukować niepowtarzalny wyrób, co w konsekwencji przyczynia się do wzrostu zysków.

W budżecie **Działania 4.2** POIG są też pieniądze na zastrzeżenie i ochronę prawną wzorów przemysłowych, można otrzymać także dofinansowanie na zakup maszyn i urządzeń, na szkolenia i seminaria.

Rozwój infrastruktury B+R pozwala nie tylko obniżyć koszty, ale ułatwia też ochronę informacji dotyczących nowych rozwiązań. W sytuacji, gdy przedsiębiorca posiada duży potencjał B+R i zdecydowanie się na utworzenie Centrum Badawczo-Rozwojowego (CBR) może liczyć dodatkowo na szereg ulg podatkowych.

Działanie 4.2 POIG może zatem okazać się nie tylko źródłem z którego można pozyskać środki finansowe na realizację projektów badawczych w firmie i tworzenie nowych wzorów użytkowych, ale również narzędziem edukacyjnym.

Atutem działania jest rozszerzenie wsparcia nie tylko na podmioty inwestujące w prace B+R, ale również starające się zaspokoić estetyczne potrzeby klientów. Dofinansowane będą projekty o wartości minimum 400 tys. zł (koszty kwalifikowane w części inwestycyjnej). Mniejsze przedsięwzięcia o podobnym charakterze mogą pozyskać wsparcie w ramach Regionalnych Programów Operacyjnych, wdrażanych przez województwa.

Projekty mogą zawierać komponenty szkoleniowe i doradcze. Intensywność dofinansowania inwestycyjnego wynosi od 30% do 70% w zależności od lokalizacji projektu i wielkości przedsiębiorstwa. Natomiast wysokość wsparcia szkoleniowego dla MSP wynosi 45% (55% dla pracowników w gorszym położeniu) oraz 35% dla dużych przedsiębiorców. Z kolei intensywność dofinansowania na usługi doradcze wynosi do 50%. Jednocześnie udział wydatków na szkolenia nie powinien przekroczyć 10% kosztów kwalifikowanych. Maksymalna kwota dofinansowania w części inwestycyjnej może sięgnąć 21 mln zł, w części doradczej 600 tys. zł, zaś w części szkoleniowej 1 mln zł.

Działanie 4.4 PO IG

Nowe inwestycje o wysokim potencjale innowacyjnym

W ramach tego działania stwarzana jest szansa na realizację przedsięwzięć o wysokim potencjale innowacyjnym, mających na celu tworzenie konkurencyjnych produktów (wyrobów lub usług). Wsparcie będzie kierowane do firm działających zarówno w sferze produkcyjnej, jak i usługowej, z przeznaczeniem na realizację projektów niezwiązanych z branżami rolnictwa, rybołówstwa, hutnictwa żelaza i stali, górnictwa węgla, budownictwa okrętowego oraz włókien syntetycznych. Większość środków w ramach działania 4.4 PO IG przeznaczona jest na inwestycje dokonywane przez MSP.

Wspierane są projekty inwestycyjne (w tym także niezbędne działania szkoleniowe i doradcze) w zakresie zakupu lub wdrożenia nowych, innowacyjnych technologii w celu uruchomienia produkcji lub wprowadzenia usług prowadzących do wprowadzenia na rynek nowych lub znacząco ulepszonych produktów. Muszą to być technologie, które nie są stosowane na świecie dłużej niż 3 lata lub stopień ich rozprzestrzenienia w danej branży na świecie nie przekracza 15%. Niemniej największe szanse na uzyskanie dofinansowania będą miały projekty wprowadzające technologie, które są stosowane na świecie nie dłużej niż rok lub stopień ich rozprzestrzenienia w danej branży na świecie nie przekracza 5%.

Ze środków programu można dofinansować zakup niezbędnych środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych związanych bezpośrednio z nabyciem środków trwałych. Jeśli dla prawidłowej realizacji projektu będzie konieczne sfinansowanie szkoleń lub doradztwa, koszty takie mogą również zostać dofinansowane.

Do dofinansowania w ramach działania nie kwalifikują się projekty wprowadzające wyłącznie zmiany o charakterze organizacyjnym czy marketingowym.

Projekty finansowane z działania 4.4 PO IG muszą charakteryzować się wysokim poziomem innowacyjności stosowanych rozwiązań oraz wysoką wartością. Minimalna wartość wydatków kwalifikowanych w ramach działania 4.4 PO IG wynosi 8 mln zł. Maksymalna wartość wydatków kwalifikowanych wynosi 160 mln zł. Na przedsięwzięcia o niższym stopniu innowacyjności i kapitałochłonności (do 8 mln zł wartości kwalifikowanej projektu) można pozyskać dofinansowanie w ramach Regionalnych Programów Operacyjnych, wdrażanych przez województwa.

Maksymalna wartość wsparcia na część inwestycyjną projektu wynosi 40 mln zł (poziom dofinansowania od 30% do 70% w zależności od lokalizacji projektu i wielkości przedsiębiorstwa), na część szkoleniową 1 mln zł (35% dla przedsiębiorstw innych niż MSP i 45% dla MSP), natomiast na część doradczą, dostępną wyłącznie dla MSP – 1 mln zł (intensywność wsparcia – 50% kosztów kwalifikowanych doradztwa).

Działanie 5.1 PO IG

Wspieranie powiązań kooperacyjnych o znaczeniu ponadregionalnym

Współpraca podmiotów na poziomie ponadregionalnym w ramach powiązań kooperacyjnych ułatwia przepływ wiedzy i wymianę, doświadczeń, przyczynia się do transferu technologii, rozpowszechniania informacji wśród przedsiębiorców wchodzących w skład zgrupowania. Działanie 5.1 Wspieranie rozwoju powiązań kooperacyjnych o znaczeniu ponadregionalnym ma na celu wzmocnienie pozycji konkurencyjnej przedsiębiorstw poprzez wsparcie rozwoju powiązań pomiędzy przedsiębiorstwami oraz pomiędzy przedsiębiorstwami a instytucjami otoczenia biznesu, w tym jednostkami naukowymi. Stała kooperacja tych podmiotów zapewnia dogodnie stymulowanie działalności innowacyjnej, warunki do wypracowania, upowszechnienia nowych rozwiązań (technologicznych, produktowych, organizacyjnych). Przyczynia się też do zmniejszenia kosztów działalności dzięki wykorzystywaniu wspólnej infrastruktury i lepszemu dostępowi do usług.

Wsparcie może być udzielone koordynatorowi powiązania kooperacyjnego, który nie działa dla zysku lub zysk przeznacza na cele związane z zadaniami realizowanymi przez PARP. Koordynatorem może być fundacja, stowarzyszenie zarejestrowane, spółka akcyjna, spółka z o.o., jednostka badawczo-rozwojowa, organizacja przedsiębiorców, których podstawowym przedmiotem działalności jest realizacja przedsięwzięć na rzecz przedsiębiorców oraz na rzecz współpracy przedsiębiorców z instytucjami otoczenia biznesu oraz organizacjami badawczymi.

Projekt powinien zapewniać udział w powiązaniu, co najmniej 10 przedsiębiorców. Nie mniej niż połowę uczestników przedsięwzięcia muszą stanowić firmy z sektora MSP.

Do powiązania kooperacyjnego musi należeć przynajmniej jedna organizacja badawcza i jedna instytucja otoczenia biznesu. Łączny udział w przychodach ze sprzedaży poza obszar, na którym zlokalizowane jest powiązanie, musi wynosić co najmniej 30%.

W ramach działania 5.1 PO IG będą realizowane projekty obejmujące:

- 1) zakup środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych związanych z nową inwestycją,
- 2) doradztwo z zakresu opracowywania planów rozwoju i ekspansji powiązania,
- 3) udział w krajowych i międzynarodowych spotkaniach w celu wymiany doświadczeń,
- 4) zakup ogólnodostępnej infrastruktury badawczej,
- 5) inwestycje w infrastrukturę sieci szerokopasmowych,
- 6) zarządzanie ogólnodostępnym zapleczem technicznym powiązania,
- 7) działania promocyjne w celu pozyskania nowych przedsiębiorstw do udziału w powiązaniu,
- 8) organizację programów szkoleniowych, warsztatów i konferencji

Maksymalna kwota wsparcia na jeden projekt rozwoju powiązania kooperacyjnego wynosi:

- 1) na część inwestycyjną 20 mln zł,
  - 2) na część szkoleniową (związaną z realizacją inwestycji) 1 mln zł,
  - 3) na koszty operacyjne i administracyjne 5 % całkowitych wydatków kwalifikujących się do objęcia wsparciem,
  - 4) na część doradczą 400 tys. zł:
- dla koordynatora w zakresie opracowania planu rozwoju i ekspansji powiązania kooperacyjnego,
  - dla uczestników powiązania kooperacyjnego innych niż koordynator powiązania kooperacyjnego, przy czym usługi te muszą być związane z realizacją projektu i nie mogą stanowić elementu stałej lub okresowej działalności uczestnika powiązania kooperacyjnego lub być związane z bieżącymi wydatkami operacyjnymi tego uczestnika.

Działanie 5.2 PO IG

Wspieranie instytucji otoczenia biznesu świadczących usługi proinnowacyjne oraz ich sieci o znaczeniu ponadregionalnym

Działanie ma na celu ułatwienie przedsiębiorcom na terenie całego kraju dostępu do kompleksowych, wysokiej jakości usług biznesowych, niezbędnych z punktu widzenia prowadzenia działalności innowacyjnej.

Wsparcie kierowane jest w szczególności do instytucji otoczenia biznesu oraz sieci tych instytucji świadczących kompleksowe usługi o charakterze proinnowacyjnym, w tym m.in. w zakresie transferu technologii, wykorzystania praw ochrony własności przemysłowej, prowadzenia działalności kooperacyjnej, a także wsparcia wykorzystania wzornictwa przemysłowego, użytkowego i in.

W ramach działania wspierane są projekty obejmujące:

- przygotowanie i rozwój pakietu usług o charakterze proinnowacyjnym, służących podniesieniu innowacyjności przedsiębiorstw działających w Polsce;

- zapewnienie dostępu przedsiębiorców do usług proinnowacyjnych (dofinansowanie kosztów świadczenia wybranych usług dla przedsiębiorców oraz wspólnych przedsięwzięć podejmowanych przez instytucje skupione w sieciach);
- pokrycie kosztów koordynowania działalności sieci;
- budowę i rozwój systemu informatycznego, obejmującego informacje o innowacjach, obsługującego jednostkę koordynującą działalność sieci (m.in. źródła innowacji, przedsięwzięcia innowacyjne na różnych etapach rozwoju: projekty badawcze, prace B+R, prototypy etc.; wykaz podmiotów zaangażowanych w działalność proinnowacyjną).

Instytucje otoczenia biznesu otrzymają dofinansowywane do 100% wydatków kwalifikowanych.

Działanie 5.4

Zarządzanie własnością intelektualną - MSP Zarządzanie własnością intelektualną – Instytucje Otoczenia Biznesu

W ramach działania 5.4 przedsiębiorca może uzyskać wsparcie między innymi na przygotowanie zgłoszenia wynalazku, na pokrycie kosztów ochrony własności przemysłowej, przygotowanie wzoru użytkowego lub przemysłowego, na wszelkie opłaty urzędowe związane z patentami i wzorami, nawet na tłumaczenia.

Warto przypomnieć, że zgodnie z polskim prawem do przedmiotów własności przemysłowej zaliczane są wynalazki, wzory towarowe, wzory przemysłowe, topografia układu scalonego, projekty racjonalizatorskie, oznaczenia geograficzne.

Można ubiegać się także o dofinansowanie projektów związanych z popularyzacją wiedzy na temat korzyści wynikających z ochrony własności intelektualnej w przedsiębiorstwach. Mogą je otrzymać instytucje otoczenia biznesu.

Dofinansowanie na uzyskanie ochrony własności przemysłowej może wynosić od 2 tys. zł do 400 tys. zł. Intensywność dofinansowania nie może przekroczyć:

- 70% wydatków kwalifikowanych – jeżeli przedmiot zgłoszenia powstał w wyniku badań przemysłowych,
- 45% wydatków kwalifikowanych – jeżeli przedmiot zgłoszenia powstał w wyniku prowadzonych prac rozwojowych.

Dofinansowanie na realizację ochrony własności przemysłowej wynosi od 2 tys. zł do 400 tys. zł. Intensywność dofinansowania nie może przekroczyć 45% wydatków kwalifikowanych.

Kwota wsparcia na projekty typu 3 (popularyzację wiedzy) nie może być mniejsza niż 200 tys. zł oraz większa niż 2 mln zł. Intensywność wsparcia może wynosić do 100% wartości całkowitych wydatków kwalifikowanych.

Działanie 6.1 PO IG

Paszport do eksportu

Działanie 6.1 skierowane jest do przedsiębiorców z sektora MSP posiadających siedzibę na terenie RP rozpoczynających dopiero działalność eksportową lub potencjalnych eksporterów mających siedzibę na terenie Rzeczypospolitej Polskiej.

W ramach Działania 6.1 Paszport do eksportu dofinansowaniem mogą zostać objęte dwa typy projektów realizowanych w dwóch kolejnych etapach.

W trakcie **pierwszego etapu** przedsiębiorca przygotowuje Plan rozwoju eksportu korzystając ze świadczonych przez zewnętrznego wykonawcę usług doradczych w zakresie:

- analizy konkurencyjnej pozycji przedsiębiorcy oraz wyboru rynku docelowego działalności eksportowej pod kątem produktów/usług przedsiębiorcy;
- badania wybranego rynku docelowego poprzez analizę aktów prawnych, przepisów, procedur, zwyczajów, praktyk handlowych i zasad warunkujących dostęp produktu / usługi przedsiębiorcy do wybranego rynku;
- wyboru i wskazania działań do realizacji przez przedsiębiorcę w celu wejścia na wybrany rynek.

W ramach **drugiego etapu** przedsiębiorca może wdrożyć opracowany w pierwszym etapie Plan rozwoju eksportu. Warunkiem złożenia wniosku o dofinansowanie wdrożenia Planu rozwoju eksportu jest uprzednie przygotowanie Planu w ramach I etapu oraz uzyskanie jego pozytywnej weryfikacji. Planowane do realizacji działania i ich budżety powinny być zgodne z rekomendacjami wynikającymi z Planu rozwoju eksportu.

Dofinansowanie wdrożenia Planu rozwoju eksportu przeznaczone jest na co najmniej jeden z poniższych instrumentów:(przy czym co najmniej jednym z nich musi być instrument wskazany w lit. c)-f):

- udział w zagranicznych imprezach targowo-wystawienniczych w charakterze wystawcy;
- udział w zorganizowanych misjach gospodarczych za granicą;
- wyszukiwanie i dobór partnerów na rynku docelowym;
- uzyskanie niezbędnych dokumentów uprawniających do wprowadzenia produktów/ usług na wybrany rynek zagraniczny;
- doradztwo w zakresie strategii finansowania przedsięwzięć eksportowych i działalności eksportowej;
- doradztwo w zakresie opracowania koncepcji wizerunku przedsiębiorcy na wybranym rynku zagranicznym

Intensywność dofinansowania nie może przekroczyć **50%** całkowitych wydatków na wdrożenie Planu rozwoju eksportu. Kwota dofinansowania nie może przekroczyć **140 000 PLN**.

Działanie 8.1 PO IG

Wspieranie działalności gospodarczej w dziedzinie gospodarki elektronicznej

Zgłaszane projekty powinny wykorzystywać najnowocześniejsze rozwiązania techniczne i programistyczne. Istotą każdego projektu powinno być świadczenie usług cyfrowych lub stworzenie

produktu cyfrowego niezbędnego do świadczenia tych usług. Usługa cyfrowa to usługa świadczona za pomocą internetu lub sieci elektronicznej, której świadczenie jest zautomatyzowane i które wymaga niewielkiego udziału człowieka, a jej wykonanie bez wykorzystania technologii informacyjnej jest niemożliwe. Oznacza to, że wsparciem nie mogą być objęte projekty, w których kanały elektroniczne służą jedynie do komunikacji między usługodawcą a klientem, natomiast sama usługa realizowana jest zasadniczo w sposób tradycyjny.

Szansę na dofinansowanie w ramach działania 8.1 mają mikro i małe firmy zatrudniające do 50 osób i działające nie dłużej niż rok. Przy wdrażaniu tego rodzaju projektów można liczyć nawet na zwrot 85% poniesionych wydatków i jednocześnie nie więcej niż 1 milion złotych .

Działanie 8.2 PO IG

Wspieranie wdrażania elektronicznego biznesu typu B2B

Wspieranie wdrażania elektronicznego biznesu typu B2B

Projekty zgłaszane w tym działaniu powinny dotyczyć nawiązania lub rozwinięcia współpracy między przedsiębiorstwami na poziomie technicznym (informatycznym), jak również organizacyjnym, które prowadzą do realizacji biznesu w formie elektronicznej.

Wsparciem mogą być objęte mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa, które wraz z innymi firmami będą chciały prowadzić biznes w formie elektronicznej. W takim przedsięwzięciu muszą brać udział i współpracować co najmniej trzy firmy.

Ich działania powinny polegać między innymi na zintegrowaniu swoich systemów informatycznych lub wdrażaniu nowych, które umożliwią automatyzację wymiany informacji i procesów biznesowych.

Intensywność wsparcia jest zróżnicowana w zależności od m.in. statusu przedsiębiorcy, lokalizacji projektu i kategorii wydatków kwalifikowanych i Intensywność wsparcia jest zróżnicowana w zależności m.in. statusu przedsiębiorcy, lokalizacji projektu i kategorii wydatków kwalifikowanych, i wynosi maksymalnie do 85 %. Minimalna wartość wsparcia w ramach **działania 8.2 PO IG** wynosi 20 tys. zł, maksymalna wartość wsparcia wynosi 2 mln zł.

Program Operacyjny Kapitał Ludzki (PO KL)

Jednym z celów **PO KL** jest wzrost poziomu zatrudnienia i upowszechnienie idei podnoszenia kwalifikacji pracowników. W ramach **PO KL** PARP realizuje działania:

- 2.1 Rozwój kadr nowoczesnej gospodarki**
  - Poddziałanie 2.1.1. Rozwój kapitału ludzkiego przedsiębiorstw
  - Poddziałanie 2.1.2. Partnerstwo dla zwiększania adaptacyjności
  - Poddziałanie 2.1.3. Wsparcie systemowe na rzecz zwiększenia zdolności adaptacyjnych pracowników i przedsiębiorstw.
- 2.2 Wsparcie systemu dla adaptacyjności kadr**
  - Poddziałanie 2.2.1 Poprawa jakości usług świadczonych przez instytucje wspierające rozwój przedsiębiorczości i innowacyjności
  - Poddziałanie 2.2.2. Poprawa jakości świadczonych usług szkoleniowych

W ramach realizacji założeń tego programu PARP dofinansuje szkolenia i studia podyplomowe dla przedsiębiorców i ich pracowników. Odbiorcami programu są przedsiębiorcy i ich pracownicy,

partnerzy społeczno-gospodarczy, jednostki naukowe, badawczo-rozwojowe, parki technologiczne, centra transferów technologii, inkubatory przedsiębiorczości, instytucje szkoleniowe, instytucje i ośrodki wspierające przedsiębiorczość, osoby zamierzające rozpocząć działalność gospodarczą, administracja rządowa i samorządowa oraz media.

W ramach **poddziałania 2.1.1 PO KL** w 2009 r. złożono **1440** wniosków o dofinansowanie ponadregionalnych i ogólnopolskich projektów szkoleniowych oraz studiów podyplomowych. Wnioski mogli składać m.in. przedsiębiorcy, firmy szkoleniowe oraz wyższe uczelnie. Łączna wartość dofinansowania, o jaką wnioskowali projektodawcy, wynosi ponad **2,1 mld złotych** i jest to ponad czterokrotnie więcej niż dostępny w tym roku budżet wynoszący 509 mln złotych.

W ramach Kapitału Ludzkiego PARYP ogłosiła również konkurs na projekty szkoleniowe adresowane do trenerów biznesowych (**poddziałanie 2.2.2**), a w najbliższym czasie zostanie ogłoszony konkurs dla organizacji pracodawców i związków zawodowych na projekty związane z polepszaniem warunków pracy (**poddziałanie 2.1.2**).

Program Operacyjny Rozwój Polski Wschodniej (PO RPW)

Celem **PO RPW** jest „przyspieszenie tempa rozwoju społeczno-gospodarczego Polski Wschodniej w zgodzie z zasadą zrównoważonego rozwoju”.

W ramach **PO RPW** wsparcie uzyskują przede wszystkim przedsięwzięcia związane z usprawnieniem sieci drogowej, przygotowaniem terenów pod inwestycje, rozwojem uczelni, infrastruktury kongresowej, parków technologicznych, szerokopasmowych sieci dostępu do Internetu i rozwojem ekologicznego transportu publicznego. Dofinansowane zostaną projekty zwiększające atrakcyjność turystyczną i inwestycyjną pięciu wschodnich województw, a pośrednio fundusze strukturalne pobudzą innowacyjność i przedsiębiorczość wśród mieszkańców. To najlepsza inwestycja zapewniająca trwały rozwój społeczny i gospodarczy tych regionów.

W tym roku w ramach **PO RPW** PARYP ogłosiła konkursy na dofinansowanie inwestycji w tereny inwestycyjne oraz laboratoria badawcze w pięciu województwach Polski Wschodniej (**działanie 1.3**) oraz na wsparcie „miękkie” klastrów, centrów obsługi inwestora i tworzenia polityki regionalnej (**działanie 1.4**).

W pierwszym z nich do 20 kwietnia wpłynęło **21** wniosków na łączną kwotę prawie **500 mln** złotych. Nabory wniosków w **działaniu 1.4** rozpoczęły się 20 kwietnia i potrwać do 30 czerwca br.

Podsumowanie pierwszych w 2009 r. konkursów o dotacje

We wszystkich ogłoszonych przez PARYP w tym roku konkursach przedsiębiorcy zgłoszyli ponad 3,2 tysiąca wniosków o wartości ponad 12 mld złotych. Jest to o tysiąc więcej niż w ubiegłorocznych konkursach a wartość wniosków jest wyższa o 2 mld zł. W programie Innowacyjna Gospodarka PARYP ogłosiła w 2009 r. **13** konkursów na dofinansowanie projektów zarówno dla przedsiębiorców jak i dla organizacji otoczenia biznesu.

Największą popularnością cieszył się e-biznes i nowe wzory przemysłowe. Najwięcej wniosków, ponad 820, wpłynęło do **działania 8.1 Wspieranie działalności gospodarczej w dziedzinie gospodarki elektronicznej**. Ostatecznie łączna wartość wnioskowanego dofinansowania wynosi prawie 500 mln złotych, co stanowi ponad 340% dostępnego budżetu. W ramach **działania 4.2 Stymulowanie działalności B+R przedsiębiorstw oraz wsparcie w zakresie wzornictwa przemysłowego**, wartość **47** złożonych wniosków wyniosła ponad **244 mln zł**, co stanowi 335% budżetu pierwszej rundy aplikacyjnej.

W przypadku konkursów dla organizacji otoczenia biznesu najbardziej popularny okazał się konkurs na projekty związane z inicjowaniem działalności innowacyjnej (**działanie 3.1**) w ramach którego wpłynęło **41** wniosków, a ostateczna wartość wnioskowanego dofinansowania wynosi **600 mln zł**, co stanowi ponad 387% budżetu.

Po raz pierwszy w tym roku rozpoczął się nabór do **działania 6.1 „Paszport do eksportu”** adresowany do małych i średnich przedsiębiorców, którzy rozpoczynają działalność eksportową. Przedsiębiorcy zgłoszyli ponad **300** wniosków na kwotę prawie **3 mln** złotych.

W najbardziej popularnym wśród przedsiębiorców **działaniu 4.4 Nowe inwestycje o wysokim potencjale innowacyjnym**, pierwszy w tym roku nabór wniosków odbywał się w trybie rundy zamkniętej. Przedsiębiorcy zgłoszyli ponad **317** wniosków o łącznej wartości wnioskowanego dofinansowania ponad **4,9 mld** złotych czyli czterokrotnie więcej niż dostępny w tej rundzie budżet.

Zamknięty został również nabór w **działaniu 8.2 Wspieranie wdrażania elektronicznego biznesu typu B2B** a 30 kwietnia zostanie zamknięte **działanie 1.4 – 4.1 Wsparcie na prace badawcze i rozwojowe oraz wdrożenie wyników tych prac**, gdzie już teraz została przekroczona kwota budżetu dostępnego w trwającej rundzie aplikacyjnej. W przypadku **działania 1.4-4.1** PARYP zdecydowała o nie zamykaniu wcześniejszym naboru, ze względu na krótki termin, który pozostał do wyznaczonej na początku konkursu daty 30 kwietnia.

Nabory wniosków nadal trwają w konkursach na dofinansowanie:

- ochrony własności przemysłowej (**działanie 5.4**),
- na dofinansowanie m.in. przygotowania przedsiębiorców do pozyskania zewnętrznych źródeł finansowania oraz wspieranie i promocja współpracy pomiędzy sieciami inwestorów prywatnych i instytucji otoczenia przedsiębiorców (**poddziałanie 3.3.1**),
- wspólne przedsięwzięcia grup podmiotów mających na celu przygotowanie wspólnego produktu i/lub usługi o charakterze innowacyjnym i ich wprowadzenie na rynek (**działanie 5.1**),
- zakup usług doradczych w zakresie przygotowania dokumentacji i analiz niezbędnych do pozyskania inwestora zewnętrznego o charakterze udziałowym (**poddziałanie 3.3.2**).

Most Zamkowy na Wisłoku w Rzeszowie

Historia ziemi olkuskiej jak w soczewce skupia elementy charakterystyczne dla dziejów Polski – walki narodowo-wyzwoleńcze, ale i borykanie się z trudnymi problemami gospodarczo-społecznymi. Dziś miasto Olkusz – szóste co do wielkości w Województwie Małopolskim – przystępuje do ambitnego planu rewitalizacji miasta. Miasto uzyskuje nową twarz, przy zachowaniu wielowiekowego dziedzictwa kulturowego i społecznego.

Ziemia olkuska – polskość zaklęta w miniaturze

Pierwszą historyczną wzmiankę o miejscowości znaleziono w zobowiązaniu Bolesława Wstydliwego, który w 1257 roku, przenosząc klasztor klarysek z Zawichostu do Skały, obiecał łożyć na jego utrzymanie z dochodów za olkuski ołów. Najstarsze, z odnalezionych w archiwach potwierdzeń posiadania przez Olkusz praw miejskich pochodzi jednak dopiero z 1299 roku. Korzyści z eksploatacji i przerobu rud ołowiu oraz dochody z handlu (trakt łączący Wrocław z Krakowem) dostarczały środków na inwestycje. Zamożność olkuskich mieszczan, wyrażana ilością murowanych domów istniejących w mieście, mocno przewyższała stan posiadania nawet mieszkańców Krakowa. Rangę grodu doceniono w 1356 roku wyborem do Sądu Sześciu Miast, ogólnopolskiej instancji odwoławczej prawa niemieckiego. XV i XVI wiek to okres świetności miasta. Działało aż trzysta kopalni, a długość podziemnych korytarzy przekroczyła 30 km. Bogate pokłady srebra sprawiły, że Stefan Batory uruchomił tu mennicę królewską.

W okresie oświecenia Olkusz wkroczył zgodnie z rytmem całego kraju – od 1778 r. działała Komisja Dobrego Porządku zamieniająca błotniste trakty w przyzwoite drogi i dbająca o nocne oświetlenie. Zapewne miasto dalej by się dynamicznie rozwijało gdyby nie zabory. Po klęsce Napoleona powiat olkuski znalazł się w Królestwie Polskim (zabór rosyjski). Wtedy to ruszyły prace w kopalniach „Ulisses”, „Leonidas” i „Jerzy” w Bukowni, a Stanisław Staszic rozpoczął starania o ponowne uruchomienie kopalni w Olkuszu. Rozwijające się Zagłębie Dąbrowskie przyczyniło się do spadku rangi Olkusza. Uboższa część ludności zaczęła szukać tam zatrudnienia, a drobniejsza szlachta przymuszona tą sytuacją musiała się przekwalifikować. W latach 60. XIX stulecia wzrost napięcia między społeczeństwem polskim a zaborcą rosyjskim udzielił się także Olkuszowi – w 1861 r. usypiano kopiec ku czci Tadeusza Kościuszki. Kiedy wybuchło powstanie styczniowe ofiarą, jaką złożyła ziemia olkuska był adekwatna do ofiary jaką złożył cały kraj. Mieszkańcy doskonale znają historię włoskiego pułkownika Francesco Nullo, który poległ 5 V 1863 r. w bitwie pod Krzykawką, wszak wystawili mu w 1908 pomnik, a w setną rocznicę śmierci pułkownika na obchodach była nawet obecna włoska delegacja z Bergamo – rodzinne miasto Nullo. Trzeba jeszcze dodać, że w ramach dywizji krakowskiej w powstaniu styczniowym, działał cały olkuski pułk, na czele którego stał mjr Andrzej Denisiewicz – odbyli oni potyczkę pod Szklarami (5 IV 1863) i choć oddział został rozbity zadał przeciwnikowi większe straty, niż te, które sam otrzymał.

W kilka lat po powstaniu został utworzony powiat olkuski w ramach guberni kieleckiej. Przemysł rozwijał się dosyć dynamicznie, w powiecie funkcjonowała papiernia, dwie fa-

bryki bibuły, fabryka drutu, cegielnia, walcownia blachy cynkowej, farbiarnie perkalu i wiele innych. W 1907 r. powstała Fabryka Naczyni Blaszanych. Wybuch I wojny światowej spowodował wiele zniszczeń, zwłaszcza za sprawą wycofujących się Rosjan. Świadkowie tamtych wydarzeń wspominają ogromne zniszczenia całego powiatu, przykładowo w Sułoszowej zniszczono lub spalono 110 gospodarstw, a Sławniów był zrujnowany doszczętnie. Pod okupacją spędził powiat cztery lata, ale już 1 XI 1918 r. miejscowa ludność rozbrajała masowo żołnierzy wojsk okupacyjnych – tak oto ziemia olkuska stała się częścią niepodległej II Rzeczypospolitej. Rozpoczął się proces systematycznego podnoszenia gospodarki powiatu.

Niebagatelny wpływ na rozwój miejscowej infrastruktury pełnił starosta olkuski Jerzy Stamirowski, który na budowę dróg brał pożyczki m.in. z Banku Komunalnego w Warszawie. Wraz z wielkim kryzysem 1929 r. także i w powiecie olkuskim wzrosło bezrobocie, szczególnie gdy w 1932 r. zamknięto kopalnię galmanu, ołowiu i rudy żelaznej w Bolesławiu. Wtedy to na podstawie uchwały sejmiku powiatowego starosta zarządził budowę drogi Olkusz – Będzin, by choć częściowo ograniczyć bezrobocie. Perspektywicznym posunięciem starosty były starania o budowę szkoły rolniczej – w 1922 r. zaciągnięto 6 mln marek pożyczki na ten cel. Olkusz liczył wówczas niewiele ponad 10 tys. mieszkańców, ale miał przed sobą perspektywy. Wyznaczono nowe osiedla, a w planach była budowa nowej elektrowni. Niestety II wojna światowa przerwała ten pomyślny okres. W tysiącletniej Rzeszy miasto miało nosić nazwę „Illkenau”. Mieszkańcy dość szybko zaangażowali się w działalność Polskiego Państwa Podziemnego – powstał na terenie powiatu Związek Orła Białego, struktury Związku Walki Zbrojnej a także Gwardia Ludowa PPS. Represjami objęta została ludność żydowska. Niemcy wymordowali lub wywieźli do obozów koncentracyjnych ok. 3 tys. Żydów. Tragicznymi w skutkach były dla mieszkańców Olkusza wydarzenia „krwawej środy” 31 lipca 1940 r. W strzelaninie podczas włamania do mieszkania olkuskiego lekarza dr. Juliana Łapińskiego zginął z rąk napastników niemiecki policjant. W ramach represji Niemcy zamordowali 20 osób, w tym pięcioro mieszkańców miasta. Dodatkowo spędzono w różne części miasta setki mężczyzn i znęcano się nad nimi, w wyniku, czego zginęło ponad sto osób. Kiedy na początku 1945 r. wojskami niemieckimi opuścił Olkusz, zaraz po nich, 20 stycznia, wkroczyła Armia Czerwona.

W 1958 r. w mieście miał miejsce pożar Fabryki Naczyni Emaliowanych. Jej odbudowa wraz z inwestycjami w lokalne górnictwo poprawiły sytuację gospodarczą powiatu, udało się przekroczyć stan liczebny sprzed wojny. Wraz z reformą administracyjną z 1975 roku miasto przeszło z województwa krakowskiego do katowickiego. Jednocześnie zlikwidowano powiat olkuski. Powrót na mapę administracyjną kraju powiatu olkuskiego, tym razem jako część województwa małopolskiego, nastąpił wraz z reformą samorządową 1998 r.

Unowocześniamy nasze Miasto i Gminę

Dariusz Rzepka

Burmistrz Olkusza, członek Komisji Rewizyjnej SGiPM

Wraz z przystąpieniem Polski do Unii Europejskiej powstały warunki do ubiegania się samorządów gminnych o uzyskanie wsparcia finansowego z funduszy strukturalnych na realizację projektów dotyczących m.in. rewitalizacji zdegradowanych społecznie i ekonomicznie dzielnic miejskich. Nie mieliśmy wątpliwości, że nasze miasto powinno z tej szansy skorzystać. Przygotowaliśmy projekt „Lokalny Program Rewitalizacji Olkusza – Obszar Centrum na lata 2008-2016”, który uzyskał bardzo dobrą ocenę i znalazł się na 11. miejscu listy rankingowej do dofinansowania w ramach Małopolskiego Programu Operacyjnego na lata 2007-2013.

Olkusz wczoraj

Olkusz dzisiaj

Olkusz jutro

Obszar Centrum został wyznaczony na podstawie analizy zróżnicowania problemów społeczno-gospodarczych i obejmuje 8 podobszarów o łącznej powierzchni 107,87 ha. Program przewiduje realizację 37 projektów o szacunkowej wartości 199,4 mln zł, które finansowane będą m.in. z MRPO, a także innych źródeł, jak np. budżet państwa, środki własne samorządu, środki prywatne. Program jest dokumentem o charakterze otwartym, odzwierciedlającym potrzeby oraz priorytetowe działania związane z rozwojem społecznym, gospodarczym i przestrzennym miasta oraz społeczności lokalnej. Z tego względu poddawany będzie regularnej analizie, by w razie potrzeby dostosować go do zmieniających się uwarunkowań. Oczywiście w oparciu o zasadę współpracy z zainteresowanymi partnerami.

Jednym z elementów Programu jest projekt „Rewitalizacja i ochrona olkuskiej Starówki”. Planowane prace obejmują m.in.: badania archeologiczne w obrębie Rynku, stylizację i rewitalizację płyty Rynku, iluminację wybranych obiektów oraz modernizację nawierzchni chodników i jezdni. Na środku powstanie przeszklony pawilon, który posłuży wyeksponowaniu relikwii dawnego Ratusza. Wzniesione zostaną: fontanna, słup milowy, stylizowane oświetlenie, a całość wypełnią obiekty małej architektury (ławki, stojaki na rowery, tablice ogłoszeniowe) i zieleń. Zlikwidowany zostanie parking usytuowany w północno-wschodniej części centralnego placu miasta. Zastąpią go wyznaczone w obszarze Rynku nowe miejsca postojowe. Zgodnie z postulatami mieszkańców ograniczeniu nie ulegnie ruch kołowy. Rewitalizacja będzie również okazją do modernizacji infrastruktury wodociągowej, kanalizacyjnej, gazowej i elektrycznej.

Innym projektem, który został zatwierdzony do dofinansowania z MRPO (Działanie 6.1 Rozwój miast, Schemat B – Projekty w zakresie rekreacji i sportu) jest „Modernizacja Hali Widowiskowo – Sportowej w Olkuszu”. Realizacja tego zadania zapewni prawidłowe funkcjonowanie obiektu będącego jedynym miejscem na terenie powiatu, w którym możliwa jest organizacja masowych imprez sportowych i rozrywkowych o powiatowym, wojewódzkim, a także krajowym znaczeniu. Znacząco poprawią się warunki do uprawiania kilkunastu dyscyplin sportowych. Modernizacja hali pozwoli także na organizowanie tam nowych, dotychczas niemożliwych zajęć sportowych i rekreacyjnych, w tym wymagających równego i antypoślizgowego podłoża. Zwiększy się bezpieczeństwo, m.in. poprzez zminimalizowanie ryzyka kontuzji. Obiekt spełniał będzie wymogi polskich Norm Budowlanych, przepisów higienicznych oraz wymagań przeciwpożarowych. 29 kwietnia 2009 r. podpisaliśmy umowę z wykonawcą (Zakład Remontowo-Budowlany MURDZA), która opiewa na kwotę 3.861.128,80 zł. Dofinansowanie w ramach MRPO to około 2,1 mln zł.

Trzecim projektem, który przedłożyliśmy do Małopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2007-2013 jest „Modernizacja obiektu kultury w mieście Olkuszu” (Działanie 3.3 „Instytucje Kultury” Schemat A. Rozwój infrastruktury kulturalnej). Inwestycja obejmuje ocieplenie ścian i stropodachu, remont sali teatralno-kinowej, w tym zmianę aranżacji sali wraz z foyer i szatnią. Całkowita wartość projektu to 3.540.940, wartość dofinansowania – 2.642.146. W chwili obecnej zadanie to znajduje się na pierwszym miejscu listy rezerwowej.

Gmina Olkusz jest też jednym z partnerów projektu Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego pod nazwą „Małopolski System Informacji Turystycznej” (Działanie 3.1 „Rozwój infrastruktury turystycznej”, Priorytet 3 „Turystyka i Przemysł kulturowy”). Celem projektu jest stworzenie sieci centrów i punktów informacji ułatwiających dostęp do oferty turystycznej, a przez to również poprawiający dostępność turystyczną regionu i jego wizerunek. Olkusz, z jego historią, zabytkami, położeniem w sercu Jury Krakowsko-Częstochowskiej, na trasie Szlaku Orlich Gniazd, wymaga stworzenia profesjonalnego centrum informacji turystycznej.

Śmiałe inwestycje na 635-lecie Koszyc

Obchodzone w ostatnich dniach maja Święto Koszyc miało szczególną oprawę, gdyż przebiegało pod szyldem 635-lecia nadania Koszycom prawa magdeburskiego. Dla upamiętnienia tego faktu odbyło się wiele ciekawych imprez o charakterze historycznym, na czele z nadaniem ulicy Nowej imienia Elżbiety Łokietkówny oraz odsłonięciem tablicy ku jej czci, gdyż to właśnie jej podpis widnieje pod aktem lokacyjnym. Z całą pewnością doskonale w ten jubileusz wpisało się rozpoczęcie modernizacji oczyszczalni ścieków i rozbudowy kanalizacji sanitarnej. Nic tak bowiem nie podkreśla doniosłości jubileuszy, jak czyn na wiecznej rzeczy pamiątkę.

Powrót do przeszłości

AAkt nadania praw miejskim Koszycom nastąpił w 1374 r. Koszyce były już wtedy prężnie rozwijającym się ośrodkiem rzemieślniczym i handlowym. Zawdzięczały swój rozwój położeniu nad Wisłą oraz przy tzw. drodze ruskiej z Krakowa na Ruś Kijowską, a później także na Litwę przez Lublin. Nieopodal Koszyc znajdował się jeden z najważniejszych na Wiśle portów rzecznych, w którym ładowano na statki dowożoną z Bochni sól oraz zboże. Szczyt rozwoju Koszyc przypadł na XVI wiek, ale kolejny wiek – wraz z klęskami żywiołowymi, zarazami i potopem szwedzkim – niemal doszczętnie je zrujnował. W XVIII rozpoczęła się odbudowa miasta, czemu sprzyjał rozwój rzemiosła i handlu. Patriotyczny zryw, jakim było Powstanie Styczniowe, otworzył kolejny niekorzystny okres w dziejach Koszyc. Władze carskie, w odwecie za wspieranie powstańców przez obywateli miasta, odebrały mu prawa miejskie, a następnie zmarginalizowały przenosząc siedzibę gminy do Filipowic i wcielając je do Guberni Kieleckiej. W 1931, już w niepodległej Rzeczypospolitej, ponownie ustanowiono w Koszycach siedzibę gminy, ale praw miejskich nie przywrócono.

– Tegorocznymi obchodami chcieliśmy przypomnieć mieszkańcom o tej bogatej historii – mówi wójt Stanisław Rybak. – *Dotąd bardziej skupialiśmy się na rozrywce, ale ta rocznica skłoniła nas do nadania temu świętu szczególnego charakteru. Postanowiliśmy, aby miało ono bliską wiekom średnim oprawę, z odtworzeniem wydarzeń sprzed 635 lat.*

Uroczystości rozpoczęły się od odsłonięcia na ścianie budynku Urzędu Gminy pamiątkowej tablicy ku czci Elżbiety Łokietkówny oraz nazwania jej imieniem dotychczasowej ulicy, przy której urząd ma swoją siedzibę. Od strony rynku przybył orszak królowej Elżbiety Łokietkówny z dworem, rycerzami, tancerzami (członkowie zespołu Cracovia Danza z Krakowa), klownami, szrudlarzami, poprzedzony przez chorągwie, w tym chorągiew miasta Koszyce z wizerunkiem św. Stanisława. Po obszernej prezentacji postaci królowej, jej zasług dla średniowiecznej Polski oraz Koszyc, nastąpiło poświęcenie tablicy, której dokonał ks. bp Kazimierz Gurda, a później – przy wtórze fanfar – uroczyste przemianowano ul. Nową na ul. Elżbiety Łokietkówny. Całość tej widowiskowej uroczystości zwińczyła piękna mowa dziękczynna, którą – językiem epoki – wygłosiła, wcielając się w rolę Królowej, krakowska aktorka Danuta Okopka.

Później uczestnicy uformowali pochód, który przy dźwiękach orkiestry udał się na koszycki Rynek. Tam rozpoczęło się widowisko historyczne obrazujące nadanie aktu lokacyjnego. Urzędnik dworski odczytał przetłumaczony z łaciny na język polski dokument, który królowa wręczyła wójtowi Stanisławowi Rybakowi.

A potem zaczęło się świętowanie. Na scenie pojawili się artyści Baletu Dworskiego Cracovia Danza, prezentując wspaniałe tańce dworskie, a także rycerze z Krakowskiej Chorągwi Nadwornej, którzy dali pokaz sztuk rycerskich.

Chwała w tym miejscu władzom gminy, że tej tak ważnej uroczystości nie spłycały i nie odfajkowały, co jest niestety powszechną praktyką w wielu samorządach. Dzięki takiej oprawie wzmacnia się tożsamość mieszkańców ze swoją Małą Ojczyzną, a najmłodsze pokolenia zachowują o nich pamięć na długie lata.

Dla przyszłości

Dla władz gminy i mieszkańców ta uroczystość dodatkowo zapadnie w pamięci. Przystąpiono bowiem do realizacji projektu „Rozbudowa oczyszczalni ścieków i budowa kanalizacji sanitarnej w Gminie Koszyce”. Projekt ten pokazuje jak wielką wartością jest ochrona środowiska i jak dużo, przy odpowiedniej determinacji, można na rzecz tego środowiska zrobić. Dofinansowanie na jego rzecz przyznane zostało przez Fundusz Norweski, który wesprze przedsięwzięcie dotacją w wysokości 1 620 000 euro. Tym większy to sukces, że środki z tego mechanizmu rzadko trafiają bezpośrednio do gmin.

– *Dotacja stanowić będzie 70 proc. wartości inwestycji, resztę pokryjemy z pożyczki w Wojewódzkim Funduszu Ochrony Środowiska. Dzięki inwestycji przepustowość oczyszczalni wzrośnie z 313 m³ do 700 m³ na dobę i stworzona zostanie podstawa do przyłączenia do sieci kanalizacyjnej wszystkich miejscowości w gminie – informuje wójt Koszyc.*

Agnieszka Warzecha

na zdjęciach: obchody uroczystości 635-lecia Koszyc, fot. archiwum UG Koszyce

Marek Gabzdyl

Wójt Raciechowic

Gmina jabłonią kwitnącą

Raciechowskie jabłko dobrze znane jest w Polsce, ale i na rynkach zachodnich. Dzięki starannemu i profesjonalnemu wykorzystaniu potencjału miejscowych sadowników powierzchnie upraw zwiększyły się i przeprowadzono rozbudowę infrastruktury związanej z ochroną środowiska. Systematycznie wzmacnia się markę gminy ekologicznej, dbającej o środowisko i umiejętnie wykorzystującej walory naturalne Beskidu Wyspowego. Jest wiodącym produktem na Małopolskim Szlaku Owocowym.

Jabłko raciechowskie – najwyższa jakość

Sadownictwo raciechowskie ma bardzo długą tradycję. O sadach w gminie Raciechowice wspominało się w połowie XIX wieku. Jabłka wywożono wozami i sprzedawano nie tylko w Krakowie, Wieliczce, czy w Zakopanem, ale również w stolicy Cesarstwa. Wysyłane do Wiednia owoce wprawdzie selekcjonowano, a potem pakowano pojedynczo w serwetki. Jabłka wyróżniały się wyjątkowym smakiem i zapachem, którego nie straciły do dziś. Sady jabłoniowe położone są na obszarze Beskidu Wyspowego. Owoce dojrzewają w ostrym klimacie podgórskim i przez odpowiednie nasłonecznienie na stokach południowych otrzymują swoisty smak i wybarwienie. Wpływ na wyjątkowy smak jabłek mają także duże różnice temperatur pomiędzy nocą a dniem. Ze względu na warunki klimatyczne, które są tu bardzo dobre, oraz specyficzny mikroklimat górski, jabłka mają wyjątkowy smak, jędrność i zapach.

Intensywne zakładanie sadów rozpoczęło się w latach 50-tych ubiegłego stulecia i trwa do dzisiaj. W 1995 r. powołano do życia jedną z pierwszych w Polsce grup producenckich – Spółdzielnię Ogrodniczą Grodzisko, która zrzesza 11 udziałowców. Dzięki wpisowi do rejestru grup producenckich wojewody, udało się pozyskać kredyt preferencyjny na budowę dwóch komór chłodniczych z kontrolowaną atmosferą. Spółdzielnia wykazała się doskonałą operatywnością i na długo przed uruchomieniem

w Polsce pierwszego hipermarketu Carrefour stała się dostawcą tej sieci, co było ewenementem na skalę europejską, gdyż był to pierwszy przypadek, gdy dostawca spoza Francji otrzymał Certyfikat Jakość Carrefour. Nakłada on na producentów wysokie wymagania pod względem ekologii, w tym m.in. ograniczenia do minimum użycia środków chemicznych. Korzyści, jakie odnoszą zrzeszeni w „Grodzisku” sadownicy, nie uszły uwadze pozostałym plantatorom. Powstała kolejna grupa (tym razem spółka), zrzeszająca producentów nie tylko z gminy Raciechowice, ale i Jodłownika, Łącka i Łososiny. Spółka wybuduje w Raciechowicach duży kompleks logistyczno-magazynowy, na który złożą się sortownie, chłodnie i dwie przechowalnie owoców.

Raciechowice – Gmina Ekologiczna

Jest rzeczą szalenie istotną, aby gmina, która opiera swój rozwój i buduje swoją markę w oparciu o produkt rolny, gwarantowała, że jakość wyprodukowanych owoców jest najwyższa. Wszelkie działania, jakie podejmujemy na rzecz rozwoju sadownictwa, poparte są również działaniami na rzecz ochrony środowiska. W przełomowym dla miejscowych sadowników 1995 r. rozpoczęliśmy selektywną zbiórkę odpadów połączoną z edukacją ekologiczną w szkołach. Rozwinęliśmy też na szeroką skalę akcję likwidacji kotłowni węglowo-koksowych zastępując je kotłami opalanymi paliwem lekkim. Kolejnym elementem likwidowania niskiej emisji był montaż kolektorów słonecznych do podgrzewania wody i centralnego ogrzewania oraz termomodernizacja obiektów gminnych. Energię odnawialną wykorzystaliśmy ponadto do zasilania znaków drogowych. Wszystkie nasze działania są zaplanowane w Strategii Klimatycznej Gminy Raciechowice, którą przyjęliśmy w 2006 r.

Edward Bogaczyk

Burmistrz Piwnicznej-Zdroju

Chcemy być Gminą Ekologiczną

Jako burmistrz często spotykam się z opinią, że Piwniczna należy do tych miejscowości uzdrowiskowych, które nie zostały w aż tak wielkim stopniu dotknięte masową komercją, że zachował się dawny charakter uzdrowiska. Ludzie cenią sobie przepiękną okolicę, ciszę, a więc to, co powinno gwarantować każde uzdrowisko: doskonałe warunki do odpoczynku i regeneracji organizmu, no i oczywiście doskonałe wody mineralne. Jest to olbrzymią wartością, której – realizując szereg inwestycji rozwojowych – nie chcemy zatracić.

Po pierwsze czyste środowisko

Piwniczna ma jeden z najlepszych mikroklimatów pośród wszystkich uzdrowisk. Wpływ na to ma położenie w kotlinie (tzw. Piwniczna Szyja – dawna nazwa miejscowości), bogactwo lasów, które sięga 70 procent powierzchni gminy oraz bardzo duże nasłonecznienie. To sprawia, że jest najcieplejsze wśród wszystkich uzdrowisk popradzkich. Zagrożeniem dla podtrzymania tych atutów jest stosowane w wielu gospodarstwach ogrzewanie węglowe, które staramy się likwidować. Na wszystkich obiektach publicznych (urząd, szkoły) dokonaliśmy już wymiany pieców na opalane olejem opałowym. Podobnie jest z największym zakładem produkcyjnym w gminie, czyli Piwniczanką.

Sukcesywnie rozbudowujemy sieć kanalizacyjną. Aktualnie jest nią objętych ok. 65 procent gospodarstw. Dzięki przyznanym na ten cel środkom uda nam się dobudować kilka kilometrów na terenie sołectw Młodów i Głębokie i Wierchomla. Od 12 lat prowadzimy też kampanię edukacyjną na rzecz selektywnej zbiórki odpadów. Dzięki niej zwiększyła się świadomość ekologiczna mieszkańców, a liczba segregowanych odpadów jest dużo wyższa niż tych, które są wyrzucane bez segregacji. Do odpowiedzialnego traktowania środowiska i zachowań proekologicznych zachęcamy już w szkołach i musimy przyznać, że liczę na to i taki mam cel, że za kilka lat, na tablicy oznajmującej wjazd na teren naszej gminy, będziemy mogli napisać Piwniczna-Zdrój Gmina Ekologiczna.

Rozwój turystyki kwalifikowanej.

Piwniczna jest jedną z kluczowych miejscowości w Beskidzie Sądeckim. Wiodą stąd bowiem szlaki w oba pasma Beskidu Sądeckiego (Jaworzyny i Radziejowej), Pieniny, a także Beskid Niski. Miejscowość położona jest na trasie Głównego

Szlaku Beskidzkiego i Transbeskidzkiego Szlaku Konnego. Łącznie przez teren gminy przebiega ok. 150 km szlaków górskich pieszych, 120 km szlaków rowerowych oraz 80 km tras jeździeckich.

Stale rozbudowywana jest baza narciarska. Na terenie gminy zlokalizowana jest stacja Dwie Doliny Muszyna-Wierchomla – jedna z najpopularniejszych stacji w Beskidach. Dla mniej wymagających, bądź stawiających pierwsze kroki w tej dyscyplinie idealną alternatywą jest kompleks Sucha Dolina oraz Stacja Kokuszka. Niespotykaną atrakcją jest spływ łodziami Doliną Popradu. Uroczymiony został w 2000 r. i znalazł rzeszę zwolenników. Spływ rozpoczyna się poniżej mostu wiszącego w Piwnicznej, trwa około dwóch godzin, a jego koniec

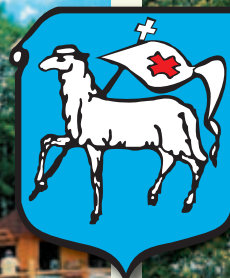

Wizualizacje planów

Przystań Flisacka

Zabytkowa studnia na Rynku w Piwnicznej

znajduje się w Rytrze. Jest to 10 km, bystrym nurtem Popradu. Liczba pasażerów tych łodzi sięga już blisko 25 tysięcy osób rocznie, przy czym należy zaznaczyć, że jest to atrakcja sezonowa (V-X).

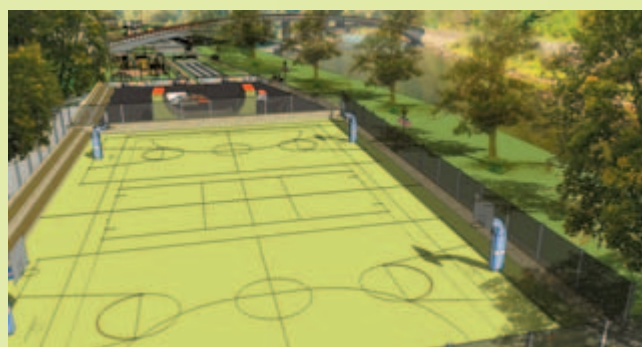
Fundusze unijne

Bierzemy udział w programie Europejskiej Współpracy Transgranicznej na lata 2007-2013. We współpracy z Partnerami z Słowacji przygotowaliśmy kilka wniosków na które przyznano nam już środki. Są to budowa oczyszczalni i kanalizacji w Wierchomli oraz Modernizacja Domu Kultury w Piwnicznej Zdroju. Przy pomocy środków zewnętrznych zamierzamy dokonać m.in. termomodernizacji szkoły w Łomnicy oraz wybudować przy niej basen odkryty. Planujemy też budowę pełnowymiarowej hali sportowej.

Opracowaliśmy już koncepcję rewitalizacji uzdrowiska, w ramach Małopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2007-2013 Działanie 3.1. Jest to kompleksowy projekt mający na celu nie tylko wzmocnienie charakteru uzdrowskiego Piwnicznej, ale również rozwój infrastruktury sportowo-rekreacyjnej. Jego wartość wynosi 7,5 miliona zł i obejmuje zagospodarowanie obu brzegów Popradu, poprzez m.in. wytyczenie ścieżki rekreacyjnej i budowę muszli koncertowej. W ramach programu uzdrowskiego chcielibyśmy zbudować także baseny kąpielowe w okolicach osiedla Łomnickie, które wykorzystywałyby w tym celu wody lecznicze i mineralne.

Mamy dobre perspektywy

Niewątpliwie na przestrzeni kilku ostatnich lat sąsiadnim uzdrowiskom udało się zrobić zdecydowanie więcej niż nam. Gdy objąłem stanowisko burmistrza w zeszłym roku postawiłem sobie za cel, że te zapóźnienia szybko wyprowadzimy. Na pewno trochę się zagapiliśmy, ale liczę, że w niedługim czasie się to zmieni. Mamy dobre perspektywy rozwoju i doskonale warunki ku temu, by nasza Piwniczna była znanym i cenionym centrum uzdrowsko-sportowo-rekreacyjnym.

Rozstrzygnięcie II Konkursu

BEZPIECZNE DROGI W MAŁOPOLSCE BUDUJEMY CHODNIKI I ŚCIEŻKI ROWEROWE

Podczas VIII Konferencji „Bezpieczna Gmina Bezpieczna droga do szkoły. Inwestycje drogowe w Małopolsce” w dniu 21 kwietnia odbyło się wręczenie nagród i wyróżnień w II Konkursie na Bezpieczne drogi w Małopolsce „Budujemy chodniki i ścieżki rowerowe”. Zwyciężyły Wielka Wieś w kategorii Najlepszego Gmina w 2008 r. oraz Powiat Bocheński w kategorii Najlepszy Powiat w 2008 r. Uroczystego wręczenia dyplomów Prezydentom, Starostom, Burmistrzom, Wójtom oraz Przewodniczącym Rad dokonali: Roman Ciepela – Wicemarszałek Województwa Małopolskiego, Stanisław Sorys – Wicewojewoda Małopolski oraz Kazimierz Barczyk, Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Małopolskiego i przewodniczący SGiPM.

Przyznając nagrody Kapituła skupiła się na kilku wskaźnikach.

- wybudowanie chodników i poboczy w roku (w mb) na 1 mieszkańca,
- wybudowanie ścieżek rowerowych w danym roku (w mb) na 1 mieszkańca gminy/powiatu
- realizację najciekawszych działań na rzecz BRD.

Wieloletnie inwestycje drogowe, modernizacje oraz budowa chodników, przebudowy niebezpiecznych odcinków, a także przebudowy nieczytelnych skrzyżowań – to tylko nieliczne zadanie, jakie prowadzi Zarząd Dróg Wojewódzkich w Krakowie, by poprawić bezpieczeństwo na drogach. Od wielu lat Województwo Małopolskie przeznacza najwięcej środków na kilometr drogi wojewódzkiej spośród wszystkich województw. ZWD w Krakowie sukcesywnie od 10 lat współpracuje z samorządami lokalnymi – co zresztą przynosi konkretne efekty. Powstają chodniki – zwłaszcza tam gdzie ruch pieszych jest wzmożony, przy szkołach, przedszkolach. Bezpieczne oznakowane przejścia dla pieszych. Nie należy też zapominać o zatokach autobusowych, a także przebudowie nieczytelnych skrzyżowań.

W ramach realizacji zadań w trybie Inicjatyw Samorządowych w tym czasie wykonano:

- około 274 683,00 mb chodników (budowa, przebudowa, remont)
- około 52 669 mb kanalizacji
- około 110 szt. zatok autobusowych
- 9 szt. sygnalizacji

- 15 szt. przebudowa skrzyżowań
- 2 szt. rond
- 8 szt. przejść dla pieszych
- 2 szt. kładek
- około 7 186 mb remontu dróg

Kwota przeznaczona przez Województwo Małopolskie na realizację zadań w trybie Inicjatyw Samorządowych na poprawę BRD w roku 2008 to 17,5 mln zł, drugie tyle to wkład samorządów w inwestycje – łącznie 35 mln zł rocznie. W roku 2008 inwestycje drogowe prowadzone przez Zarząd Dróg Wojewódzkich w Krakowie opiewały na kwotę 320 mln zł, na rok 2009 roku zaplanowano kwotę 420 mln zł.

Należy odnotować, że woj. Małopolskie ma najniższe współczynniki pod względem drogowych zdarzeń tragicznych. Liczba zabitych na 100 wypadków drogowych wyniosła 7,3 i jest to najniższy wynik w kraju. Dla Polski ten sam współczynnik wyniósł 11,1. W 2008 roku na terenie województwa małopolskiego odnotowano: 4676 (4721) wypadków drogowych, spadek o 45 tj. 1,0 %; 343 (341) ofiary śmiertelne, wzrost o 2 tj. 0,6 %; 5973 (6147) rannych, spadek o 174 tj. 2,8%; 31 078 (29 479) kolizji drogowych, wzrost o 1599 tj. 5,4 %.

Od powstania Województwa Małopolskiego, tj. od roku 1999, zanotowaliśmy spadek w ilości wypadków drogowych o 862, tj. 15,6 %. Ilość ofiar śmiertelnych na przestrzeni ostatnich 10 lat spadła o 84 tj. 19,7 %.

Grzegorz Stech

Dyrektor Zarządu Dróg Wojewódzkich w Krakowie

Tytuł i Gmina	Długość chodników w mb	Długość chodników w mb na 1. mieszkańca	Wartość inwestycji (chodniki i pobocza) w zł
I Miejsce Platynowa Płyta Chodnikowa – Wielka Wieś Wójt Gminy Tadeusz Wójtowicz, Przewodniczący Rady Gminy Stanisław Kasprzyk	6645 mb	0,71 mb na 1 mieszk.	7 980 000 zł.
II Miejsca Złota Płyta Chodnikowa – Kalwaria Zebrzydowska Burmistrz Augustyn Ormanty, Przewodniczący Rady Miasta Marcin Krawczyński	3558 mb	0,18 mb na 1 mieszk.	1 092 944 zł.
III Miejsca Srebrna Płyta Chodnikowa – Sucha Beskidzka Burmistrz Stanisław Lichosyt, Przewodniczący Rady Miasta Bogusław Ćwiękała	1406 mb	0,15 mb na 1 mieszk.	349 397 zł.

Tytuł i Powiat	Długość chodników w mb	Długość chodników w mb na 1. mieszkańca	Wartość inwestycji (chodniki i pobocza) w zł
I Miejsce Platynowa Płyta Chodnikowa – Powiat Bocheński Starosta Jacek Pająk, Przewodniczący Rady Powiatu Ryszard Rozenbajgier	5577 mb	0,055 mb na 1 mieszk.	3 317 871 zł.
II Miejsca Złota Płyta Chodnikowa – Powiat Limanowski Starosta Jan Puchała, Przewodniczący Rady Powiatu Jacency Musiał	6356 mb	0,051 mb na 1 mieszk.	3 430 335 zł.
III Miejsca Srebrna Płyta Chodnikowa – Powiat Chrzanowski Starosta Janusz Szczęśniak, Przewodniczący Rady Powiatu Andrzej Uryga	5794 mb	0,04 mb na 1 mieszk.	2 501 650 zł.

Samorząd Przyjazny Rowerzystom w 2008 r.

Miasto Kraków Prezydent Jacek Majchrowski, Przewodnicząca Rady Miasta Małgorzata Radwan-Ballada	9100 m ścieżek rowerowych
Miasto Tarnów Prezydent Ryszard Ścigała, Przewodniczący Rady Miasta Ryszard Żądło	3300 m ścieżek rowerowych

Rozmowa z **Tadeuszem Wójtowiczem**

wójtem Gminy Wielka Wieś

Wielka Wieś

– bezpieczeństwo to nasz priorytet

Gratuluje zwycięstwa w II Konkursie BEZPIECZNE DROGI W MAŁOPOLSCE – BUDUJEMY CHODNIKI I ŚCIEŻKI ROWEROWE. Swoimi osiągnięciami wyraźnie zdystansowaliście konkurencję. Skąd tak duże zaangażowanie w inwestycje na rzecz poprawy bezpieczeństwa na drogach?

Cieszę się, że nasze starania zostały dostrzeżone i powiem szczerze nawet nie sądziłem, że tak zdystansujemy inne gminy. Skąd takie zaangażowanie? Po pierwsze przez teren naszej gminy przebiegają bardzo ruchliwe drogi krajowe: 94 i 79, po drugie na przestrzeni ostatnich lat znacznie wzrosła liczba mieszkańców gminy, i to takich, którzy dysponują najczęściej przynajmniej dwoma samochodami a tym samym i przy drogach gminnych znacznie wzrósł ruch, a po trzecie rozwój gospodarczy. Mam tu na myśli m.in. centrum handlowe w Modlniczce. Niebezpieczne odcinki dróg niosły – bo faktycznie możemy mówić o tym w czasie przeszłym – wiele zagrożeń dla mieszkańców, zwłaszcza dzieci zmierzających do szkoły. Przy głównych ciągach komunikacyjnych trudno już o niezabezpieczone odcinki. Są chodniki, przejścia dla pieszych, wysokiej jakości oznakowanie. Nie zamierzamy jednak poprzestać na tym, co już zrobiliśmy. Jest jeszcze wiele do zrobienia i dlatego przyjęliśmy, że corocznie będziemy na ten cel przeznaczali odpowiednie środki.

A jak z kanalizacją? Pod tym względem w gminie jest wiele do zrobienia.

Gdy obejmowałem to stanowisko, a więc 7 lat temu, sieci kanalizacyjnej było bardzo mało. Nie chcę oceniać swoich poprzedników, ale w ich staraniach – jak mi się wydaje – zabrakło odrobiny determinacji. Rozumiem, że nie mieli pieniędzy, ale brakło chyba pomysłu i chęci. No i z politycznego punktu widzenia nie była to najlepsza inwestycja. Kanalizacja to sieć rur, których nie widać, a mieszkańcy oceniają przecież to co widać. Ja mam jednak trochę inny pogląd na te sprawy. Uważam, że kanalizacja niesie wiele korzyści, nie tylko dla środowiska. To przecież dodatkowe miejsca pracy, inwestycje, rozwój turystyki. Trudno o postęp w zakresie rozwoju gospodarczego i turystycznego gminy, jeśli nie powstrzymamy tych szeregu nawyków, które rzutują na stan środowiska. Mówię o niekontrolowanym zrzucie ścieków czy dzikich wysypiskach. Mamy środki na ten cel z MRPO, wcześniej zrealizowaliśmy dwa projekty kanalizacyjne z ZPORR.

Wielka Wieś to gmina bardzo ciekawa i zróżnicowana pod względem ukształtowania powierzchni, co czyni ją bardzo atrakcyjną, m.in. turystycznie. To na terenie Waszej Gminy leży jedna z największych atrakcji Małopolski: Jaskinia Wierchowska. Czy jednak ten atut jest w pełni wykorzystywany?

Nie jest i nie dotyczy to tylko Jaskini Wierchowskiej, ale i całej „jurajskiej” części naszej gminy, a więc niezwykle malowniczych dolin: Prądnika, Będkowskiej i Kluczwody. Wchodzą one przecież w skład Ojcowskiego Parku Narodowego czy też Dolinek Jurajskich. Przykład jaskini jest jednak szczególny, bo często spotykam się z opiniami, że okolica tego ciekawego nie do końca jest wykorzystana zagospodarowana jak należy. Sęk w tym, że pobliskie działki znajdują się w prywatnych rękach, a właściciele jakoś nie kwapią się, by coś z tym zrobić. A można by przecież wybudować jakieś zaplecze dla Jaskini (bary, miejsca noclegowe itp.) Cieszy nas jednak to, że bardzo dynamicznie rozwija się turystyka aktywna. Wytyczonych jest kilka kilometrów tras pieszych i rowerowych. Gmina leży też na Szlaku Orlich Gniazd oraz szlakach: Warowni Jurajskich, Dolinek Krakowskich i Twierdzy Kraków. Liczymy na to, że w oparciu o te atuty rozwinie się również agroturystyka.

Dziękuję za rozmowę

Rozmawiała Agnieszka Warzecha

Ul. św. Wojciecha w Modlnicy

Chodnik prowadzący do Jaskini Wierchowskiej

Ul. Biżuniaków w Wielkiej Wsi

Droga do Ojcowskiego Parku Narodowego przez Prądnik Korzkiewski

W 30. rocznicę I Pielgrzymki Jana Pawła II do Ojczyzny

W 30. rocznicę I Pielgrzymki Jana Pawła II do Ojczyzny, która dała naszemu Narodowi nadzieję na lepszą przyszłość, która przyczyniła się do powstania Solidarności – największego pokojowego obywatelskiego ruchu w dziejach – oraz doprowadziła do upadku komunizmu w Europie wyrażamy szczególną wdzięczność za Jego obecność pośród nas.

Pontyfikat Jana Pawła II Wielkiego, najwybitniejszego w dziejach Polaka rodem z Małopolski, był dla Kościoła, Ojczyzny i całego świata szczególnym darem, a spuścizna duchowa, intelektualna i społeczna, na trwałe wpisała się w dziedzictwo ludzkości.

Wspólnota Małopolska, świadoma wielkości tego daru wspiera wszelkie działania zmierzające do zachowania pamięci, twórczego rozwinięcia i przekazania kolejnym pokoleniom dzieła Papieża-Polaka, m.in. poprzez budowę Centrum Jana Pawła II w Łagiewnikach. Jesteśmy przekonani, że duchowa wartość i Jego religijny wymiar – dostrzegane przez ludzi wszystkich wyznań – znajdą swój wyraz w wyniesieniu na ołtarze Jana Pawła II.

Uczestnicy konferencji „30 lat polskiej drogi do Wolności” i XXII Walnego Zgromadzenia Delegatów Stowarzyszenia Gmin i Powiatów Małopolski Kraków, 22 czerwca 2009 r.

Przemawia kard. Franciszek Macharski. W głębi Roman Ciepela, wicemarszałek woj. małopolskiego, Kazimierz Barczyk oraz Elżbieta Jawor, zastępca prezydenta Nowego Sącza

Pomóżmy przetrwać intelektualnej spuściznie Naszego Papieża

Panie i Panowie Prezydenci, Starostowie, Burmistrzowie, Wójtowie, Przewodniczący Rad i Radni Małopolski. Wartość nauczania Jana Pawła II – największego z Polaków o niekwestionowanym autorytecie – jest ponadczasowa i dlatego powinniśmy dołożyć wszelkich starań, aby jego słowa zajęły znaczące miejsce w procesie edukacyjnym i wychowawczym polskiego szkolnictwa.

Najbardziej rzetelnym źródłem słów Papieża są DZIEŁA ZEBRANE JANA PAWŁA II WIELKIEGO, szesnastotomowa kolekcja Wydawnictwa M, zawierająca całość jego nauczania, która ukazuje się pod patronatem honorowym Księdza Kardynała Stanisława Dziwisza i Prezydenta RP Lecha Kaczyńskiego oraz przy wsparciu Księdza Kardynała Franciszka Macharskiego.

Szanowni Państwo, Pomóżmy przetrwać intelektualnej i duchowej spuściznie Naszego Papieża, aby kolejne pokolenia mogły czerpać z niej życiową mądrość. Niech dowodem naszego zaangażowania w utrwalanie dziedzictwa Jana Pawła II będzie ufundowanie subskrypcji DZIEŁ ZEBRANYCH JANA PAWŁA II WIELKIEGO dla szkół, bibliotek, instytucji.

Kazimierz Barczyk

Przemawia Roman Ciepela, wicemarszałek W. Małopolskiego. Za stołem prezydyjnym Mieczysław Gil (b. przewodniczący Obywatelskiego Klubu Parlamentarnego, b. przewodniczący KRH i ZR Małopolska NSZZ „Solidarność”), prof. Andrzej Szczeklik (członek Papieskiej Akademii Nauk i Komitetu Obywatelskiego przy L. Wałęsie), Elżbieta Jawor oraz Wojciech Grzeszek (Przewodniczący ZR Małopolska NSZZ „Solidarność”)

Rozmowa z **Andrzejem Saternusem**
burmistrzem Chełmka

Roześmiane miasto

Historia Chełmka sięga XV wieku, kiedy należał do parafii Jaworzno. Przez wieki pozostawał jednak wsią, podobnie jak sąsiednie miejscowości dzisiejszej gminy: Bobrek i Gorzów. Losy Chełmka odmieniły się za sprawą Tomasza Baty, czeskiego przemysłowca, który w 1931 r. stworzył tu fabrykę obuwi. Wsie zaczęła się rozwijać, przybywało mieszkańców, powstało osiedle mieszkaniowe. Potem przysłała II Wojna Światowa, majątek do rodziny Batów znacjonalizowano, ale tradycje obuwnicze były kontynuowane. W 1969 roku Chełmek był na tyle duży, że przyznano mu status miasta. Dziś mijają 40 lat od tamtego wydarzenia. Jak świętowaliście ten jubileusz?

Obchody rozpoczęły się w styczniu uroczystym spotkaniem, podczas którego obecni byli ludzie zasłużeni dla Chełmka, m.in. moi poprzednicy na stanowisku burmistrza, parlamentarzyści, przedstawiciele duchowieństwa, przedsiębiorcy. Przypomnieliśmy daty z historii naszego miasta, a także wręczyliśmy specjalnie medale wybite z tej okazji. Była to też okazja do przyznania Złotych Sakiewek. Jest to doroczna nagroda dla firm, które wspierają organizacje lub stowarzyszenia działające na terenie gminy. Kolejnym etapem obchodów Jubileuszu były Dni Chełmka, które tradycyjnie odbywają się na przełomie maja i czerwca. Po raz pierwszy ulicami miasta i przez osiedla przeszedł barwny korowód przebierańców, w asyście różnych formacji. Założenie było takie, aby każde stowarzyszenie, organizacja czy firma, były za coś lub za kogoś przebrane. Ludzie to podchwycili, dzięki czemu Chełmek był wesoły i roześmiany.

Każdy jubileusz to okazja do postanowień, działań inwestycyjnych i rozwojowych.

Przed nami wielkie wyzwanie, jakim jest rewitalizacja miasta. Będzie to w zasadzie nowe miasto, gdyż – w związku z tym, że miejskość Chełmka ma krótką historię – nie ma wykreowanego centrum, które jest charakterystyczne dla miast. Nasze miasto to zabudowa osiedlowa, przemieszana z domami jednorodzinnymi i obszarem gospodarczym. Postanowiliśmy to centrum wykreować, wprowadzić przestrzenny ład. Przygotowaliśmy projekt pod roboczym tytułem „Rewitalizacja centrum miasta Chełmek”, który zgłosiliśmy do Małopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2007-2013. Został on bardzo dobrze oceniony przez ekspertów, o czym świadczy II miejsce na liście rankingowej. Program opiera się na dwóch elementach. Na terenie położonym obok Urzędu Miejskiego powstanie Centrum Miasta, któremu nadamy formę rynku, a przyległy do tego terenu park miejski jest już obecnie w przebudowie. Drugim elementem Programu jest budowa kompleksu sportowego na terenach znajdujących się w sąsiedztwie stadionu sportowego. Powstaną tam boisko o nawierzchni sztucznej, boisko wielofunkcyjne poliuretanowe (w zimie pełnić ono będzie rolę odkrytego lodowiska), budynek zaplecza biurowego, korty tenisowe oraz basen. Każdy z odkrytych

obiektów będzie oświetlony. Niejako uzupełnieniem tego kompleksu jest niedawno oddana do użytku pełnowymiarowa hala z widownią na 200 miejsc.

Sport i kultura fizyczna to część szeroko rozumianej oświaty, a ta stanowi szczególny wyraz troski o przyszłość miasta.

Oświata w gminie to moje oczko głowie. Stworzenie dobrych warunków do kształcenia i zdobycie wiedzy przez młodych ludzi tu na miejscu, to aktywny sposób walki z bezrobociem. Jeśli absolwent będzie dobrze wykształcony, poradzi sobie na rynku pracy. Przeszliśmy proces zmiany zarządzania oświatą. Usamodzielnione zostały cztery placówki, na czele których stoi samodzielny dyrektor, który ma kontrakt menedżerski. Otrzymuje swój budżet, zadania, a najważniejszym celem jest dobre wykształcenie młodych ludzi. Bazę oświatową poddaliśmy gruntownej modernizacji, przy każdej szkole jest boisko, a przy gimnazjum w Chełmku funkcjonuje już Orlik.

Jest kryzys, ale gospodarczo Chełmek jakoś sobie radzi. Teren Miejskiej Strefy Aktywności Gospodarczej jest w stu procentach wykorzystany, a to przecież niebagatelna powierzchnia 27 ha. Co więcej zamierza Pan ją rozbudowywać. Czy nie boi się pan o prosperity?

Mamy wiele zapytań od potencjalnych inwestorów. Chełmek jest doskonale usytuowany, na granicy dwóch silnych ośrodków przemysłowych: Krakowa i Śląska, niedaleko stąd do autostrady, lotnisk. Jestem optymistą i wierzę, że przyciągniemy nowe inwestycje. Przyjęliśmy Miejskowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego na obszar kolejnych 12 ha, rozmawiamy też z Krakowskim Parkiem Technologicznym, by objąć go statusem Specjalnej Strefy Ekonomicznej.

Dużym wyzwaniem dla samorządów Małopolski, zwłaszcza zachodniej części województwa małopolskiego, jest kwestia ochrony środowiska.

Realizujemy duży projekt z Funduszu Spójności. Nosi on nazwę „Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej Gminy Chełmek” i obejmuje budowę kanalizacji sanitarnej o łącznej długości ponad 34 km w systemie grawitacyjno-tłocznym wraz z 23 przepompowniami ścieków. Jest to pierwszy projekt w Małopolsce, który uzyskał aprobatę ministerstwa na dofinansowanie z Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2007-2013. Wartość inwestycji to ok. 57 mln zł, z czego 46 mln zł pokryte zostanie środkami unijnymi. Po wykonaniu zadania kanalizacją objęte zostanie ok. 90 proc gminy i okolicznych miejscowości.

Dziękuję za rozmowę i gratuluję sukcesów
Rozmawiała Agnieszka Warzecha

Kazimierz Barczykw latach 1997-1999 Sekretarz Komitetu Społecznego Rady Ministrów
Sekretarz Stanu w Kancelarii Premiera Jerzego Buzka
Doradca Główny ds. samorządu terytorialnego

Prace nad reformą samorządową z 1999 roku

W 2009 roku upłynęło 10 lat od wejścia w życie nowego ustroju administracji publicznej opartego na samorządzie gminnym, powiatowym i wojewódzkim. Stało się to za sprawą rządu premiera Jerzego Buzka oraz Sejmu RP III Kadencji. A dodać należy, że to również wtedy przygotowano i wprowadzono w życie reformy: ochrony zdrowia, szkolnictwa oraz emerytalną; rozpoczęto rokowania z Unią Europejską w sprawie polskiego członkostwa, a także, ogromnym wysiłkiem, wykonano szereg żmudnych prac związanych z wejściem w życie Konstytucji RP z 1997. Ani przedtem, ani później, żaden z gabinetów i parlamentów nie podjął się tak gruntownych i systemowych zmian normujących funkcjonowanie państwa.

Tak szeroko zakrojone zmiany wymagały wprowadzenia mechanizmów koordynacji i uzgodnień, aby uniknąć niespójności i chaosu. W procesie tym szczególną rolę przypadła organom pomocniczym Rady Ministrów – komitetom stałym. Zgodnie z regulaminem pracy rządu, każdy projekt wnoszony pod jego obrady rozpatrywany był najpierw przez stały komitet. Komitet Społeczny miał przydzielone do zakresu swojej właściwości m.in. sprawy organizacji i funkcjonowania organów administracji rządowej i samorządu terytorialnego. Przeprowadzanie tych uzgodnień i przygotowanie propozycji rozstrzygnięcia dla Rządu nie było zadaniem łatwym. Silne wciąż było „resortowe” podejście poszczególnych ministerstw, ścierały się też ze sobą racje obozów politycznych (rząd J. Buzka był wtedy jeszcze rządem koalicyjnym).

Ustawa o samorządzie powiatowym

Projekt poselski wpłynął do Sejmu w listopadzie 1997 roku. Komitet Społeczny przygotował projekt stanowiska Rady Ministrów na posiedzeniu 6 stycznia 1998 roku. Podkreślono w nim m.in., że wprowadzenie powiatu samorządowego, jako dodatkowego segmentu samorządu lokalnego jest ostatecznym domknięciem reformy komunalnej z 1990 r. Ustawą tą nastąpi przekazanie społecznościom lokalnym kontroli nad tymi zadaniami publicznymi o charakterze lokalnym, które dotąd były w gestii administracji rządowej: zwalczanie bezrobocia, pomoc społeczna, zachowanie porządku publicznego i bezpieczeństwa zbiorowego. Powiat przejął też większość dotychczasowych kompetencji administracji rządowej (wojewódzkiej i rejonowej) w zakresie potrzeb zbiorowych mieszkańców, dzięki czemu wyższe ośrodki władzy publicznej mogły skupić swoją działalność wokół spraw interesu ogólnego. Taki rozdział uprawnień był zgodny z zasadą pomocniczości, zapisanej w preambule Konstytucji RP.

Zakres działań publicznych przewidziany dla powiatu opierał się w całości na instytucjach i administracjach realnie istniejących w terenie, nie naruszając statusu gminy jako jednostki podstawowej. Nie przewidywał żadnych uprawnień zwierzchnich ani nadzorczych nad gminami, nie umniejszał ich środków finansowych ani dotychczasowego zakresu kompetencji. Przewidziano natomiast listę nowych zadań lokalnych – o charakterze ponadgminnym, dotąd wykonywanych przez administrację rządową. Komitet Społeczny jednoznacznie podkreślił, iż wprowadzenie ustawy jest sprawą bardzo ważną ze względu na strategiczne interesy państwa i zarekomendował go do przyjęcia Radzie Ministrów. Ustawę

uchwalono 7 maja 1998 rok, z uwzględnieniem niektórych poprawek Senatu przekazano do podpisu Prezydentowi w czerwcu 1998 roku i w tym samym miesiącu została ona podpisana.

Ustawa o samorządzie województwa

Projekt rządowy przekazany został do Sejmu 27 stycznia 1998 roku. W ramach Komitetu Społecznego Rady Ministrów przeprowadzono kilka posiedzeń, w tym również – dla usunięcia niektórych rozbieżności – w doraźnych zespołach. Nierozstrzygnięte

Plakat autorstwa Ewy Barańskiej-Jamrozik przygotowany z okazji I Konwencji Powiatów Rzeczypospolitej. Ilustracja nawiązuje do określenia „trójgłowy smok”, jakim nazwano zespół, który przygotowywał projekty ustaw II etapu reformy samorządowej. Przedstawia on sekretarzy stanu w Kancelarii Premiera Kazimierza Barczyka i Michała Kuleszę oraz podsekretarza stanu w MSWiA Jerzego Stępnia.

zostały jednak niektóre sprawy podniesione przez ministra skarbu, a dotyczące wielkości przyszłego mienia samorządu wojewódzkiego (Minister Skarbu podnosił, kwestie zobowiązań dotyczących finansowania reform zabezpieczenia społecznego, ubezpieczeń zdrowotnych oraz reprivatyzacji i uwłaszczenia obywateli). Ostatecznie uregulowano je w odrębnej ustawie. W ostatniej fazie prac na posiedzeniu Komitetu Społecznego przyjęto uwagi ministrów: kultury i sztuki dotyczące uwzględnienia spraw ochrony dóbr kultury, oraz ministra zdrowia i opieki społecznej, dotyczące uzupełnienia celów strategii rozwoju regionalnego o sprawy pielęgnowania polskości. Na forum Sejmu posłem sprawozdawcą była ś.p. Franciszka Cegielska. Ustawę uchwalono 7 maja 1998 roku i po przyjęciu części poprawek Senatu przekazano do podpisu Prezydenta RP w czerwcu 1998 roku, który podpisał ją w tym samym miesiącu.

Ustawa o wprowadzeniu zasadniczego trójstopniowego podziału terytorialnego państwa.

Prace nad tą ustawą należały do najszerzej opisywanych w mediach. W największym też stopniu angażowały środowiska lokalne. Projekt przewidywał pierwotnie podział na 12 województw (w miejsce dotychczasowych 49), a w kwestii podziału na powiaty odsyłał do rozporządzenia Rady Ministrów. Propozycja utworzenia 12 województw i tak była rozwiązaniem kompromisowym. Zgodnie z pierwotnymi założeniami silnie kładziono nacisk na utworzenie „dużych województw”. W uzasadnieniu do projektu zawarto jednoznaczne stwierdzenie „kształt nowego, rządowo-samorządowego województwa powinien odpowiadać głównemu założeniu reformy, naczelnemu wobec wszystkich pozostałych kryteriów, tj. kryterium interesu państwowego. Tylko duże województwa, w których wpływ czynnika samorządowego równoważony jest pozycją silnego ustrojowo i kompetencyjnie wojewody, są w stanie ten interes realizować. Są to województwa o charakterze rządowo-samorządowym, z kompetencjami wojewody, wzmacniającymi unitarność państwa i z kompetencjami samorządu w niczym jej nie naruszającymi”.

Na etapie prac rządowych wariantów podziału było kilka, w tym mocno zaawansowany podział na 8 województw. Sejm uchwalił nowy podział administracyjny Polski na posiedzeniu w dniu 1 lipca 1998 roku w wersji będącej dalszą częścią kompromisu – to jest przewidującej podział na 15 województw (co nastąpiło na skutek uwzględnienia poprawek Senatu). Już w dniu następnym – 2 lipca – Prezydent RP odmówił podpisania ustawy i skierował ją do Sejmu z wnioskiem o ponowne rozpatrzenie. W uzasadnieniu wniosku Prezydent wskazał m.in., że ustawa pomija – wbrew opinii społeczności lokalnych – region Staropolski oraz region Pomorza Środkowego. W głosowaniu przeprowadzonym w dniu 3 lipca Sejm nie zdołał ponownie uchwalić ustawy. Tym samym wprowadzenie reformy samorządowej w życie stało pod poważnym znakiem zapytania. Wobec stanowiska Prezydenta w Parlamencie rozpoczęto intensywne prace nad poszukiwaniem rozwiązania. W dniu 16 lipca przedstawiono poselski projekt przewidujący podział na 16 województw, który ostatecznie został uchwalony w ciągu tygodnia i podpisany przez Prezydenta 27 lipca 1998 roku.

W ten sposób wprowadzenie w życie reformy administracyjnej zostało ostatecznie przesądzone.

Samorząd to filar demokracji

Podczas uroczystości z okazji Dnia Samorządu Terytorialnego 28 maja za wybitne zasługi dla samorządu terytorialnego i przemian demokratycznych w Polsce, za działalność państwową i publiczną przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Lecha Kaczyńskiego Krzyżem Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski odznaczony został m.in. **Kazimierz Barczyk, Przewodniczący SGiPM, Wiceprzewodniczący Sejmiku Małopolskiego**. Podczas spotkania z samorządowcami w Pałacu Prezydenckim Lech Kaczyński powiedział, że obok wyborów z 1989 roku, drugą ważną datą był 27 maja 1990 roku, czyli dzień pierwszych w powojennej historii wolnych wyborów powszechnych, w których wyłoniono władze gmin.

– *Rozpoczął się naturalny, sprawdzony w systemach demokratycznych proces wyłaniania osób, które zdobywszy zaufanie wyborców i doświadczenie są przygotowane do pełnienia funkcji liderów swoich lokalnych społeczności – tłumaczył Prezydent i dodał: – Nie byłoby dzisiejszej Polski bez olbrzymiej, twórczej energii, którą wyzwoliła samorządowa reforma, bez ogromnego wysiłku i osiągnięć samorządowców.*

Podczas uroczystości Prezydent RP uhonorował również **Marka Nawarę – Marszałka Województwa Małopolskiego** Krzyżem Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski oraz **Romana Ciepiałę – Wicemarszałka Województwa Małopolskiego** Złotym Krzyżem Zasługi.

Premier Jerzy Buzek, przewodniczący AWS Marian Krzaklewski i Kazimierz Barczyk podczas konferencji na temat czterech reform społecznych w Teatrze Polskim w Warszawie

Nie wyjeżdżaj skorzystaj z pieniędzy europejskich w Małopolsce

Projekt informacyjno-szkoleniowy „Nie wyjeżdżaj – skorzystaj z pieniędzy europejskich w Małopolsce” realizowany był od sierpnia 2008 r. do czerwca 2009 r. przez Małopolskie Regionalne Centrum Informacji Europejskiej działające przy Federacji Związków Gmin i Powiatów RP. Projekt współfinansowany był ze środków Unii Europejskiej – Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna w ramach grantu udzielonego przez Ministerstwo Rozwoju Regionalnego. Jego celem było przygotowanie studentów uczelni małopolskich do korzystania z możliwości jakie dają fundusze europejskie w latach 2007-2013, a kompetencje nabyte dzięki szkoleniom miały uzupełnić wiedzę teoretyczną zdobytą podczas studiów, stając się narzędziem umożliwiającym w praktyce realizację innowacyjnych i kreatywnych pomysłów młodych ludzi.

Seminaria informacyjne i szkolenia realizowano we współpracy z 7 małopolskimi uczelniami: Wyższą Szkołą Europejską im. ks. Tischnera, Wyższą Szkołą Filozoficzno-Pedagogiczną Ignatianum, Akademią Górniczo-Hutniczą, Uniwersytetem Jagiellońskim, Uniwersytetem Pedagogicznym, Politechniką Krakowską oraz Wyższą Szkołą Turystyki i Ekologii w Suchej Beskidzkiej.

Na potrzeby projektu przygotowana została witryna e-learningowa fundusze.edu.pl, za pomocą której uczestnicy kursu zdobywali wiedzę dotyczącą funduszy europejskich oraz wykonywali przewidziane zadania zaliczeniowe. Platforma umożliwiała stałe analizowanie postępów pracy studentów przez trenerów: sprawdzanie zaangażowania w pracę z kursami multimedialnymi, ocenę poziomu wiedzy za pomocą testów podsumowujących oraz pomoc przy przygotowywaniu „fiszek projektowych” – prac końcowych decydujących o pozytywnym ukończeniu kursu. Dzięki zastosowanym w platformie narzędziom trenerzy mieli możliwość zarówno indywidualnej pracy ze studentami jak i przekazywania materiałów i informacji wybranym przez siebie grupom.

Do udziału w projekcie zgłosiło się ponad 350 osób, szkolenia ukończyło 225 osób.

Projekt składał się z 4 etapów:

- Seminaria informacyjne na uczelniach
- Warsztaty szkoleniowe
- Warsztaty e-learningowe projektów europejskich – www.fundusze.edu.pl
- Indywidualne konsultacje z trenerem

Seminaria informacyjne na uczelniach

Na każdej z uczelni wyższych biorących udział w projekcie, zostało zorganizowane seminarium informacyjno-promocyjne, na którym przedstawione były zasady i warunki uczestnictwa w projekcie oraz ogólna charakterystyka funduszy europejskich w latach 2007-2013. Każde z seminariów informacyjnych otwierało etap rekrutacji uczestników szkoleń. Seminaria były również okazją do przedstawienia potencjalnym uczestnikom trenerów – opiekunów kursów e-learningowych.

Warsztaty szkoleniowe

Studenci, którzy zakwalifikowali się do udziału w projekcie wzięli udział w warsztatach szkoleniowych. Zakres tematyczny obejmował informacje dotyczące funkcjonowania witryny e-learningowej oraz podstawowe wiadomości z zakresu zarządzania cyklem projektu. Każdy ze studentów otrzymał swój identyfikator (login i hasło) umożliwiający pracę z platformą e-learningową. Podczas spotkania prowadzono konsultacje mające pomóc w opracowaniu pomysłu na projekt (Indywidualnej Strategii Rozwoju). Warsztaty prowadzone przez specjalistów pracujących na co dzień przy realizacji projektów europejskich były dla studentów możliwością poznania „kuchni projektowej”.

Trenerzy dzieląc się swoją praktyczną wiedzą korzystali z własnych doświadczeń w pracy z programami realizowanymi w współpracy z samorządami, instytucjami szkoleniowymi oraz przedsiębiorcami.

Warsztaty e-learningowe

Kolejny etap projektu – warsztaty e-learningowe były kluczowym elementem projektu szkoleniowego. Po zalogowaniu na witrynie www.fundusze.edu.pl, uczestnicy zapoznawali się z 6 kursami multimedialnymi:

- Transport,
- Społeczeństwo Informacyjne,
- Środowisko,
- Przedsiębiorcy,
- Kultura i Turystyka,
- Badania i Rozwój.

Warunkiem zaliczenia warsztatów e-learningowych było pozytywne zaliczenie testu końcowego podsumowującego wiedzę zdobytą dzięki kursom oraz wypełnienie fiszki projektowej w generatorze wniosków i przesłanie do trenera. To ostatnie zadanie stanowiło najważniejszy element kursu. Studenci podczas opracowywania swoich, najczęściej pierwszych, projektów musieli wykazać się zarówno wiedzą dotyczącą możliwości jakie dają fundusze europejskie, kreatywnym podejściem do rozwiązywania problemów diagnozowanych w najbliższym otoczeniu jak również znajomością programów operacyjnych oraz dokumentów strategicznych dotyczących diagnozowanych obszarów objętych wsparciem unijnym. Pozytywna ocena nadesłanego projektu była niezbędna do ukończenia kursu i otrzymania certyfikatu. Każda z nadesłanych prac otrzymywała recenzję przygotowaną przez trenerów. Zdecydowana większość przygotowanych przez studentów prac otrzymała oceny pozytywne, najlepsze prace zostały wyróżnione możliwością prezentacji podczas konferencji podsumowującej projekt.

Indywidualne konsultacje z ekspertem

Po zakończeniu warsztatu e-learningowego każdy ze studentów miał możliwość skonsultowania opracowanego podczas szkoleń projektu pod kątem szczegółowych wytycznych dotyczących wybranego działania i programu operacyjnego, aktualnych terminów naboru wniosków oraz specyfiki współpracy z poszczególnymi instytucjami wdrażającymi fundusze europejskie. Z tej formy pomocy korzystali najczęściej studenci zamierzający wykorzystać projekty przygotowane podczas kursu do aplikowania

o fundusze europejskie, m.in. studenci przygotowujący projekt grantowy na macierzystej uczelni oraz studentka przygotowująca projekt inwestycyjny dla firmy swoich rodziców.

Konferencja podsumowująca

Założeniem czerwcowej konferencji było nie tylko podsumowanie pracy studentów, ale przede wszystkim możliwość spotkania ludzi z „branży funduszy europejskich”. O wystąpienia podczas konferencji poproszeni zostali przedstawiciele wszystkich najważniejszych instytucji odpowiadających za środki unijne przeznaczone dla Małopolski: Andrzej Martynuska – Dyrektor Wojewódzkiego Urzędu Pracy, Jakub Szymański – Zastępca Dyrektora Departamentu Polityki Regionalnej Urzędu Marszałkowskiego, Piotr Szymański – Dyrektor ds. wyboru projektów w Małopolskim Centrum Przedsiębiorczości Katarzyna Zdziebko z Centrum Informacyjnego FEM (Fundusze Europejskie w Małopolsce) oraz Anna Florczyk z Małopolskiej Agencji Rozwoju Regionalnego i Piotr Gębalski z Wszechnicy UJ – organizacji realizujących projekty w ramach działania 6.2 z Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki. Po wystąpieniach zaproszonych gości swoje pomysły zaprezentowali studenci, autorzy najlepszych fiszek projektowych przygotowanych w ramach szkoleń. Zamknięcia konferencji dokonał Przewodniczący Federacji RZGiP RP – Kazimierz Barczyk.

Zwieńczeniem konferencji był wspólny lunch, podczas którego studenci mieli możliwość wymiany swoich spostrzeżeń z osobami z innych grup szkoleniowych, z trenerami oraz przede wszystkim z osobami odpowiadającymi za fundusze europejskie w Małopolsce.

Rozmowa z **Mariuszem Rysiem**
burmistrzem Tuchowa

Tuchów

– nie tylko centrum pielgrzymkowe

Gratuluję wygranej w II Konkursie na Najlepszą Stronę Internetową, jak też bardzo ciekawego i interesującego portalu. Co Pana zdaniem jest jego największą zaletą? Mówił Pan, że kształt stron i ich zawartość jest dziełem wolontariuszy.

Faktycznie tak było, ale to był rezultat zaangażowania tych młodych ludzi, ich inicjatywa. Jest to na pewno rzadkość, gdyż wykonali naprawdę dużo roboty nie chcąc za to żadnego wynagrodzenia. Oczywiście nie było mowy, byśmy w ich ręce złożyli zarządzanie treścią i bieżące utrzymanie witryny. Jest administrator, którym jest pracownik Urzędu i są osoby w poszczególnych działach, które odpowiadają za przekazywanie bieżących informacji, np. o przetargach, remontach, konsultacjach społecznych. Portal jest bardzo czytelny, ma wygodne menu i można się prosto po nim poruszać. Jest estetyczna wizualnie i dostępna w kilku wersjach językowych. Idea była taka, aby zapewnić do niej dostęp również naszym partnerskim samorządom. Strona tworzona jest więc po niemiecku, francusku, ukraińsku, czesku, słowacku i standardowo po angielsku.

Każdy beneficjent środków unijnych jest zobowiązany do umieszczania na stronach WWW informacji o tych projektach. Nie zawsze jest to praktykowane. U was oczywiście jest, ale proszę pokrótce opowiedzieć czytelnikom Wspólnoty jakie są dotychczasowe rezultaty w pozyskiwaniu środków unijnych przez Gminę Tuchów.

Korzystaliśmy praktycznie ze wszystkich dostępnych samorządom środków, zarówno przedakcesyjnych, takich jak PHARE czy SAPARD, a także, choć w niewielkim jeszcze stopniu, środków strukturalnych. Skorzystaliśmy też ze środków tzw. Programu Górniczego Banku Światowego. Był to mechanizm służący restrukturyzacji terenów zdegradowanych górnictwem i przemysłem chemicznym. Mogliśmy z niego skorzystać z uwagi na bliskość Zakładów Azotowych w Tarnowie. Dzięki temu udało nam się zrewitalizować centrum miasta, które jest teraz wizytówką Tuchowa. Najważniejszym projektem jest jednak „Uporządko-

wanie gospodarki wodno-ściekowej zlewni rzeki Biała w ramach programu Czysty Dunajec” w ramach Funduszu Spójności. Projekt obejmuje cztery gminy: Tuchów, Ryglice, Ciężkowice i Rzepiennik Strzyżewski. Wspólnie aplikujemy o ponad 20 mln złotych na zadania z zakresu kanalizacji, oczyszczania ścieków i zaopatrzenia w wodę. Wniosek jest w trakcie oceny w Narodowym Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Wspólnie z Ryglicami aplikujemy o środki na termomodernizację obiektów użyteczności publicznej, z których zamierzamy skorzystać między innymi przy modernizacji przedszkola w Tuchowie. Jesteśmy co prawda na liście rezerwowej, ale z dużymi szansami na otrzymanie dofinansowania. Dzięki tej inwestycji już w tym roku z krajobrazu naszej gminy zniknęłaby ostatnia kłównia węglowa na obiekcie publicznym.

A Małopolski Regionalny Program Operacyjny?

Ubiegamy się o fundusze na budowę sal gimnastycznych w ramach środków na rozwój infrastruktury społecznej, a więc sale gimnastyczne. Jedna na pewno dostanie dofinansowanie z MRPO, na drugą – jeżeli się nie uda – wystartujemy o środki na rozwój bazy sportowej. Wnioskujemy też o środki z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013, z których chcemy zrealizować budowę wodociągów oraz modernizację centrów wsi. Jesteśmy bowiem gminą miejsko-wiejską.

Każda gmina obiera jakiś kierunek rozwoju. Stara się pozyskiwać inwestorów, ściąga turystów. Jak to wygląda w Tuchowie?

Na pewno nie jest to kierunek przemysł, raczej drobna wytwórczość, przetwórstwo żywności i drewna, no i oczywiście turystyka i rekreacja, np. turystyka weekendowa, agroturystyka, szlaki rowerowe i piesze. To już zresztą dobrze funkcjonuje. Nie możemy zapominać o ruchu pielgrzymkowym. Tuchów słynie z Sanktuarium Matki Boskiej, w związku z czym ściąga rzesze pątników. Klasztor ma też całą swoją infrastrukturę z parkingami, ma też muzeum misyjne i etnograficzne, ruchomą szopkę. Przez

fot. Jacek Lisowski

fot. Sławomir Mikos

foto. Marzena Kiklicka

wiele dziesięcioleci samo miasto nie umiało z tego zrobić użytku. Pielgrzymi przyjeżdżali do sanktuarium, spędzili tam kilka godzin, a do samego miasta nawet nie zaglądali. Na szczęście Tuchów się zmienia. Rozwinęła się baza gastronomiczna w Tuchowie. Są restauracje, bary, pizzerie. Odbyna się szereg regionalnych imprez w Tuchowie. Staramy się organizować zarówno imprezy związane z muzyką poważną, jak i folklorystyczną. Dom Pomocy Społecznej organizuje np. przegląd kolędniczy, na który przyjeżdżają grupy z kilku województw. praktycznie. Organizujemy też spotkania miast bliźniaczych w Tuchowie. Współpracujemy z siedmioma gminami: Illingen (Niemcy), Saint-Jean de Braye (Francja), Pettenbach (Austria), Martfu (Węgry), Mikulov (Czechy), Detva (Słowacja) i Baraniwka (Ukraina). W tym roku miało ono szczególnie duży wymiar, gdyż była to już dziesiąta edycja. Ciekawostką regionalną jest kiełbasa tuchowska, która znana była podobno już na wiedeńskim dworze. Ma ona bardzo charakterystyczny smak i ponoć tylko jeden zakład potrafi tą kiełbasę zrobić na najwyższym poziomie.

Dziękuję za rozmowę
Rozmawiał Wojciech Stańczyk

foto. Małopolski Instytut Kultury

Konkurs na Najlepszą Stronę Internetową

W siedzibie SGiPM 18 czerwca odbyło się uroczyste zakończenie II Konkursu na Najlepszą Stronę Internetową w Małopolsce jednostek samorządowych.

Tegorocznymi laureatami zostali:

Powiat Nowosądecki

I miejsce w kategorii POWIAT

za witrynę: www.starostwo.nowy-sacz.pl oficjalnej strony powiatu nowosądeckiego za ciągły rozwój portalu zwiększający jego przejrzystość i łatwość dostępu do prezentowanych treści, rozbudowę serwisów specjalnych i wysoką jakość zamieszczanych materiałów informacyjnych.

Reprezentowali: Starosta Jan Golonka, Przewodniczący Rady Powiatu Stanisław Wanatowicz

Tuchów

I miejsce w kategorii GMINA

dla witryny www.tuchow.pl oficjalnej strony miasta i gminy Tuchów za niezwykle ciekawy, profesjonalnie dopracowany projekt graficzny, oryginalny system nawigacji i dbałość o szczegóły, zmierzające ku pełnej i uporządkowanej prezentacji miasta i gminy.

Reprezentowali: Burmistrz Mariusz Ryś, Przewodniczący Rady Miejskiej Ryszard Wrona

Zabierzów

II miejsce w kategorii GMINA

dla witryny www.zabierzow.org.pl oficjalnej strony gminy Zabierzów za profesjonalną prezentację, interesujący serwis informacyjny Zabierzowa.

Reprezentowali: Wójt Elżbieta Burtan, Przewodnicząca Rady Gminy Maria Kwaśnik

Wolbrom

III miejsce w kategorii GMINA

dla witryny www.wolbrom.pl oficjalnej strony gminy Wolbrom za profesjonalną prezentację, interesujący serwis informacyjny Wolbromia.

Reprezentowali: Burmistrz Jan Łaksa, Przewodniczący Rady Miejskiej Stanisław Pyzio

Grojec

I miejsce w kategorii SOŁECTWO

dla witryny www.naszgrojec.pl oficjalnej strony sołectwa Grojec za wysoką jakość walorów funkcjonalnych i estetycznych serwisu oraz prowadzenie prac w kierunku rozwoju społecznościowych funkcji serwisu.

Reprezentował Sołtys Krzysztof Wolak

OSP Rodaki

I miejsce w kategorii OCHOTNICZE STRAŻE POŻARNE

dla witryny www.osprodaki.prv.pl oficjalnej strony Ochotniczej Straży Pożarnej Rodaki za ciekawie graficznie zrealizowany pomysł ukazania lokalnej społeczności przez pryzmat wtopionej w tę społeczność jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej, a także za ogromny wkład pracy dokumentujący historię i bieżącą działalność OSP w Rodakach i piękno Kluczewskiej Ziemi.

Reprezentowali: Prezes Józef Domagała, a także Wójt Małgorzata Węgrzyn

Małopolskie książki

Nowości wydawnicze

Zbigniew Iwański

Mały przewodnik po tradycjach chrześcijańskich w Krakowie

Wydawnictwo WAM, Kraków

Symbole i znaki chrześcijańskie nie mają właściwości magicznych. Wierni na całym świecie noszą jednak szkaplerz lub Cudowny Medalik, korzystają z oleju św. Feliksa i wody św. Ignacego, zapalają gromnicę i kontemplują miłość Boga, wpatrując się w Krzyż Święty czy wizerunek Jezusa Miłosiernego wierząc, że prowadzi to do świętości. Przewodnik zaprasza do odnalezienia takich „świętych śladów” na mapie Krakowa.

Maciej Pinkwart

Zakopiańskim szlakiem Mieczysława Karłowicza

Polskie Wydawnictwo Muzyczne PWM,
Kraków

Dzięki tej książce czytelnik zyska wiedzę o Zakopanem z okresu życia kompozytora, pozna okoliczności, które związały wybitnego twórcę z Tatrami i Zakopanem, i zamyśli się przez chwilę nad aktualnością wyznawanej przezeń estetyki tatrzańskiej. Być może chwila takiej refleksji pomoże nam pełniej zrozumieć wyryte na pamiątkowym kamieniu Karłowicza, ustawionym w miejscu jego śmierci pod Małym Kościelcem, słowa Horacego: „Non omnis moriar”. To także obowiązek zachowania w ludzkiej pamięci osoby Mieczysława Karłowicza – dobrego, szlachetnego i ciekawego człowieka, wielkiego artysty, wybitnego tatarnika.

Giorgio Agamben

Co zostaje z Auschwitz

Wydawnictwo „Sic!”, Warszawa

„Co zostaje z Auschwitz” to książka, w której centralną rolę odgrywa figura Homo Sacer – człowieka całkowicie odartego z godności, który jest już tylko nagim życiem. Jednak zdaniem Agambena, uważnego czytelnika i interpretatora, „obozowych” książek Primo Leviego i innych ocalałych, taki właśnie człowiek byłby najbardziej wiarygodnym świadkiem zbrodni w Auschwitz. Ci, którzy przetrwali, nie mogą być świadkami, gdyż nie przeżyli tego dramatu do końca. Martwi nie mają zaś głosu. Agamben twierdzi też, że Auschwitz nigdy się nie skończyło – po Auschwitz istnieje już tylko permanentne życie „w” i „z” Auschwitz.

Omni

Szkolenia współfinansowane przez Unię Europejską

Zapraszamy na szkolenia dla osób pracujących z terenu Małopolski.

- szkolenia skierowane do pracowników małych firm, zatrudniających do 50 osób, w zakresie:
  - nowoczesnych technologii komputerowych w pracy biurowej w zakresie obsługi MS Excel, MS Access, MS Outlook oraz Open Office.
- szkolenia skierowane do osób zatrudnionych w mikro, małych oraz średnich przedsiębiorstwach oraz ich właścicieli w zakresie:
  - zarządzania firmą (sporządzanie biznesplanów, pozyskiwanie zewnętrznych źródeł finansowania, podstawy rachunkowości)
  - obsługi komputera (Excel oraz Internet w zastosowaniu biurowym)

Szkolenia Trwają do października 2009. Ostatnie wolne terminy! Oferta specjalna dla mieszkańców powiatów Dąbrowskiego, Brzeskiego, Limanowskiego, Gorlickiego oraz Tarnowskiego*

Zapewniamy zwrot kosztów dojazdu oraz pełne wyżywienie. Koszty szkoleń są finansowane w 90% z działania 8.1.1 POKL

Przyjmujemy zgłoszenia w następujący sposób:

- **elektronicznie** – e-mail: szkolenia@omni.pl
- **telefonicznie** – pod nr telefonu: 012 294 40 33

Szkolenia są realizowane w naszym ośrodku przy al. Daszyńskiego 20 w Krakowie,

Biuro projektów: OMNI, al. Daszyńskiego 20/3, 31-534 Kraków
tel. (12) 294 40 33, (12) 294 40 10

WWW.EFS.OMNI.PL

* W przypadku zgromadzenia grupy co najmniej 10 osób szkolimy na miejscu. Pokrywamy koszt dojazdu do Krakowa

Rekrutację wspiera:

MAŁOPOLSKI
ZWIĄZEK
PRACODAWCÓW

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPOJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską
w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

XXXIII TARGI SZTUKI LUDOWEJ W KRAKOWIE

21-30 SIERPNI 2009 – RYNEK GŁÓWNY

Targi Sztuki Ludowej, największa w Polsce prezentacja folkloru, sztuki ludowej, rzemiosła artystycznego i kulturowych tradycji, poświęcona jest w tym roku Jubileuszowi 60-lecia „Cepelii”.

Patronat Honorowy nad naszą imprezą objęli:

Jacek Majchrowski – Prezydent Stołecznego Królewskiego Miasta Krakowa
Małgorzata Radwan-Ballada – Przewodnicząca Rady Miasta Krakowa
Alfred Domagalski – Prezes Zarządu Krajowej Rady Spółdzielczej
Kazimierz Barczyk – Przewodniczący Stowarzyszenia Gmin i Powiatów Małopolski, Przewodniczący Federacji Regionalnych Związków Gmin i Powiatów RP.

- 21.08. Piątek XXXIII TARGI SZTUKI LUDOWEJ
JUBILEUSZ 60-LECIA NOWEJ HUTY
- 22.08. Sobota MIASTA OPOLE
- 23.08. Niedziela MIASTA I GMINY BOBOWA
- 24.08. Poniedziałek DZIEŃ FOLKLORU
- 25.08. Wtorek DZIEŃ WIELICZKI
- 26.08. Środa DZIEŃ PIŃCZOWA „JARMARK NADNIDZIAŃSKI”
- 27.08. Czwartek DZIEŃ NARODÓW WĘGRY – UKRAINA – ROSJA
- 28.08. Piątek DZIEŃ REPUBLIKI SŁOWACKIEJ
- 29.08. Sobota POGRANICZE KULTU - Prezentacja Orawy
- 30.08. Niedziela JARMARK PODHALAŃSKI, DZIEŃ POWIATU NOWOTARSKIEGO
KONCERT SPECJALNY UCZESTNIKÓW MIĘDZYKRAJOWEGO
STUDENCKIEGO ZESPOŁU FOLKLORYSTYCZNEGO

Organizator:

Fundacja „Cepelia” Polska Sztuka i Rękodzieło w Warszawie
 Biuro Targów Sztuki Ludowej w Krakowie
 ul. Słowiańska 3, 31-141 Kraków, tel/fax: (12) 422-19-29,
www.cepelia.krakow.pl

bnb & partners
 inwestycje strategiczne

Współorganizator I Małopolskich Targów Funduszy Europejskich

Misją firmy jest wsparcie ustawicznego rozwoju przedsiębiorstw, jednostek samorządowych oraz organizacji pozarządowych.

BNB & Partners *Inwestycje Strategiczne* poszczycić się może wysokim stopniem specjalizacji w zakresie doradztwa związanego z pozyskiwaniem funduszy Unii Europejskiej i doceniana jest za profesjonalizm, doświadczenie i skuteczność podejmowanych działań.

Kompleksowa obsługa firmy

BNB & Partners *Inwestycje Strategiczne* obejmuje:

- przygotowanie projektów,
- opracowanie koncepcji,
- wybór programu pomocowego odpowiedniego do profilu działalności,
- opracowanie kompletnej dokumentacji aplikacyjnej,
- zarządzanie zatwierdzonymi projektami

oraz

- studia wykonalności,
- business plany,
- szkolenia.

Zespół tworzą osoby z wieloletnią praktyką i doświadczeniem nie tylko w zakresie pozyskiwania zewnętrznych źródeł finansowania, ale również w zakresie funkcjonowania przedsiębiorstw w UE, integracji europejskiej, a także w dziedzinie kompleksowego zarządzania projektami.

XII Walne Zebranie Członków SGiPM

W X rocznicę restytucji samorządu powiatowego i utworzenia samorządów wojewódzkich, a także u progu jubileuszu 20-lecia przywrócenia gminnego samorządu terytorialnego, XXII Walne Zebranie Członków Stowarzyszenia Gmin i Powiatów Małopolski wyraża uznanie dla wszystkich małopolskich samorządowców, którzy skutecznie przyczyniają się do budowy społeczeństwa obywatelskiego i swoich Małych Ojczyzn.

I. WZMOCNIENIE SAMORZĄDÓW

Gminy, Powiaty i Województwa stanowią bardzo ważny element ustroju Rzeczypospolitej, ale dla sprawnego ich funkcjonowania jednostek samorządu terytorialnego potrzebne jest wzmocnienie podstaw majątkowych, finansowych i instytucjonalnych. Za szczególnie istotne uznajemy:

1. Przyspieszenie prac nad zmianami w ustawie o dochodach jednostek samorządu terytorialnego. Objęcie dochodami z tytułu podatków pośrednich, takimi jak VAT i akcyza, zapewni stabilniejszą pozycję finansową JST, zrekomensuje też utratę dochodów z tytułu obniżenia stawek podatku dochodowego od osób fizycznych i prawnych oraz wprowadzenia ulgi prorodzinnej.
2. Wsparcie jednostek samorządu terytorialnego na rzecz ochrony zdrowia i pomocy społecznej. Rządowy program „Wsparcie jednostek samorządu terytorialnego w działaniach stabilizujących system ochrony zdrowia” jest dobrym i oczekiwanym krokiem w tym kierunku. Następnymi powinno być m.in. uruchomienie systemu udzielania poręczeń i subwencionowanych kredytów na spłatę zobowiązań z tytułu likwidacji SPZOZ, a także zrównanie praw publicznych i niepublicznych zakładów opieki zdrowotnej.
3. Wzmocnienie jednostek samorządu terytorialnego w prowadzeniu polityki rolnej i rozwoju obszarów wiejskich w oparciu o fundusze UE.

II. FUNDUSZE UNII EUROPEJSKIEJ W MAŁOPOLSCE

Apelujemy do samorządów, uczelni, instytucji kultury, przedsiębiorców i organizacji pozarządowych o przygotowywanie dobrych projektów aktywne korzystanie z funduszy UE w ramach Programów Operacyjnych: Kapitał Ludzki, Infrastruktura i Środowisko, Innowacyjna Gospodarka oraz Małopolskiego Regionalnego programu Operacyjnego. Realizowany przez Małopolskie Regionalne Centrum Informacji Europejskiej wraz z SGiPM od 2008 r. program „Nie wyjeżdżaj – skorzystaj z pieniędzy europejskich w Małopolsce” objął kilkuset studentów z 7 małopolskich szkół wyższych – szkolenia tradycyjne oraz e-learningowe z pozyskiwania funduszy europejskich ukończyło z certyfikatem 225 studentów. Dobre wykorzystanie pomocy unijnej będzie możliwe tylko dzięki zatrudnianiu specjalistycznych kadr - zarządzających pełnym cyklem projektu tj. wraz z prawidłowym rozliczeniem dotacji.

III. NAJWAŻNIEJSZE INWESTYCJE DROGOWE W MAŁOPOLSCE:

- budowa autostrady A-4 Kraków – Tarnów – granica z Ukrainą do 2012,
- budowa dróg ekspresowych: S-7 Gdańsk – Rabka, z przedłużeniem do Zakopanego i Chyżnego, S-1 Pyrzowice – Cieszyn, z połączeniem Oświęcim – Brzeszcze – Bielsko-Biała,
- Budowa Beskidzkiej Drogi Integracyjnej, która stanie się ważną osią łączącą drogę ekspresową S7 z drogą ekspresową S1.
- budowa całkowitej ekspresowej obwodnicy drogowej Krakowa
- wybudowanie połączeń węzłów autostradowych z istniejącą siecią dróg,
- wybudowanie „Drogi współpracy regionalnej” Sławków – Jaworzno – Oświęcim,
- podniesienie nośności dróg krajowych i wojewódzkich do nacisków 115 kN/os,

- budowa do 2015 r. obwodnic miast i miejscowości w ciągu dróg krajowych i wojewódzkich; m.in.: Kraków, Tarnów, Nowy Sącz, Zakopane, Proszowice, Nowy Targ, Wadowice, Oświęcim, Bochnia, Brzesko, Chrzanów, Miechów, Dąbrowa Tarnowska i Limanowa.

Konkurs „Bezpieczne drogi w Małopolski – budujemy chodniki i ścieżki rowerowe”. Apelujemy do samorządów o dalszą, intensywną budowę chodników i ścieżek rowerowych na terenach zabudowanych i aktywny udział w Konkursie dla gmin wiejskich, miejskich i powiatów Małopolski na najlepsze działania dla poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego.

IV. ROZBUDOWA DO 2012 R. MIĘDZYNARODOWEGO PORTU LOTNICZEGO IM. JANA PAWŁA II W KRAKOWIE-BALICACH

- uregulowanie spraw własnościowych
- przebudowa i rozbudowa terminalu pasażerskiego,
- parking wielopoziomowy,
- modernizacja dróg kołowania i rozbudowa płyty postojowej dla samolotów,
- przedłużenie linii i budowa przystanku kolejowego.

V. EURO 2012 W MAŁOPOLSCE

Stowarzyszenie Gmin i Powiatów Małopolski apeluje do wszystkich środowisk o dalszy aktywny udział w działaniach na rzecz organizacji EURO 2012 w Krakowie, na terenie historycznej Małopolski. Jest na to jeszcze szansa, jest to nadal priorytetowa sprawa dla rozwoju województwa Polski Południowo-Wschodniej.

Przygotowanie infrastruktury dla organizacji EURO 2012.

Stowarzyszenie Gmin i Powiatów Małopolski apeluje o przyspieszenie działań związanych z budową infrastruktury drogowej oraz unowocześnieniem linii kolejowej Katowice – Kraków – Rzeszów – Przemyśl.

Budowa boisk sportowych w każdej wiosce Małopolski – „Orlik PLUS”

Zgodnie z naszą inicjatywą z 2007 r. apelujemy do Sołtysów, Dyrektorów Szkół i Liderów Społeczności Lokalnych o budowę boisk sportowych możliwie we wszystkich wioskach Małopolski w związku z Mistrzostwami Europy w Piłce Nożnej Euro 2012. W wielu wioskach za kilkadziesiąt tysięcy złotych można wykupić i wstępnie przygotować ok. 1ha ziemi z przeznaczeniem w pierwszej kolejności na ogólnodostępne, wielofunkcyjne, przyszłokolejne boiska sportowe zarówno do piłki nożnej jak i dla innych dyscyplin sportowych.

*Kazimierz Barczyk,
Przewodniczący SGiPM*

*Zofia Oszacka
Sekretarz XXII WZC SGiPM*

*Marian Cycoń
Przewodniczący XXII WZC SGiPM*

Kraków, 22 czerwca 2009 r.

ArcelorMittal

7. Festiwal

sacrum
+ profanum
sensations

Kraków

13-19.09.2009

Aphex Twin + Hecker

The Cinematic Orchestra

Chris Cunningham Live

Asko|Schönberg

Ensemble Intercontemporain

Ensemble Recherche

London Sinfonietta

Ensemble Modern

Klangforum Wien

www.sacrumprofanum.com

~ Szkoła języka angielskiego ~

INTERNATIONAL HOUSE

UL. PIŁSUDSKIEGO 6 ☎ 012 / 421 94 40 🌐 www.ih.pl

Atrakcyjne zniżki, bezpłatne zajęcia wyrównujące – kursy za złotówkę!
Grupy dostosowane do wieku, poziomu zaawansowania i zainteresowań

Międzynarodowa kadra nauczycieli

55 lat doświadczenia w 120 szkołach na całym świecie